बुद्धवचन पालि तिपिटक अन्तर्गत
सुत्तपिटक खुद्दकनिकायया भिंप्यंगूगु ग्रन्थ

बुद्धवंस

बुद्धवंस

BUDDHAVANSA

अनुवादक:
भुवनलाल प्रधान

बुद्धवचन पालि तिपिटक अन्तर्गत
सुत्तपिटक खुद्दकनिकायया छिंप्यंगूगु ग्रन्थ

बुद्धवंस

बुद्धवंस

BUDDHAVANSA

अनुवादकः
भुवनलाल प्रधान

प्रकाशकः
ज्ञानज्योति कंसाकार
लक्ष्मीप्रभा कंसाकार

प्रकाशक :
ज्ञानज्योति कंसाकार
लक्ष्मीप्रभा कंसाकार
क्वाःपुखू, यें

कम्प्यूटर सेटिङ्ग :
भिक्षु चन्द्रगुप्त

बु. सं. : २५४४
ने. सं. : ११२०
वि. सं. : २०५७
इ. सं. : २०००

न्हापांगु संस्करणः १००० गू

थुगु सफू धर्मदानया निंतिं खः ।

मुद्रक :
न्यू नेपाल प्रेस

प्रधान कार्यालय :
नक्साल, नागपोखरी, काठमाडौं
फोन : ४३४८५०, ४३४७५३
फ्याक्स : (९७७-१) ४३३९२९

शाखा कार्यालय :
शुक्रपथ, न्यूरोड, काठमाडौं
फोन : २५९०३२, २५९४५०
फ्याक्स : (९७७-१) २५८६७८

प्रकाशकया भिंतुना

शाक्यमुनि बुद्धं आज्ञा जुया बिज्याःगु धर्म झीसं गुलि काय, वाक व चित्तं बांलाक पालन याये फत, झीत उलि हे भिं जुइ । लिसें वसपोलं आज्ञा जुया बिज्याःगु धर्म सकलयात ब्वने खंका बीत व न्यने कने खंका बीत धर्मया सफू प्रकाशित यायेगु नं तःधंगु धर्म खः ।

थुगु हे कारणं पालि तिपिटकया सुत्तपिटक नेपाल भाषाय् पुवंक दयेकेगु परियोजनाय् श्रद्धा वन । सुत्तपिटक, खुद्दकनिकायया झिंप्यंगूगु सफू "बुद्धवंस" धर्मदान कथं प्रकाशित यानाच्वना । सकल श्रद्धालु महानुभावपिसं थुगु धर्म सफू बांलाक ब्वना सुख शान्ति लाना बिज्याइ/दी धका दुनुगलं निसें भिंतुना ।

सकल सत्त्व प्राणीपिं उद्धार जुयेमा ।

–ज्ञानज्योति कंसाकार

–लक्ष्मीप्रभा कंसाकार

क्वाःपुखू, यँ

१/६/२०५७

धाये माःगु खँ

१. "पालि तिपिटक" बौद्ध वाङ्मयया मूधुकू खः । उकिं थुकिया अनुवाद नेपाली व थी थी भाषाय् जुइ माःगु खःसां अझ नेपाःया बौद्धपिनिगु थी थी माँभासं अनुवाद जुइ हे माःगु खःसां आः तकं श्री ५ या सरकारं वाः चायेके हे मफुनि । झीपि नं थुखे बांलाक न्ह्यज्याये मफुनि धाःसां ज्यू ।

२. दिवंगत श्रद्धेय आचार्य भिक्षु अमृतानन्द महानायक महास्थविरं "पालि तिपिटक" यात बुद्धकालीन २६ गू ग्रन्थमाला कथं नेपाली भाषाय् मुनेगु, ह्नेगु व भाय् हिलेगुयाना ज्वः मदुगु कथं पुण्य ज्या पुवंका बिज्यात ।

३. नेपाल भाषाय् नेपाली भाषाय् सिबे न्ह्यवः धर्म प्रचारयात माःमाः कथं "पालि तिपिटक" या सुत्त व खुद्दकनिकायया सफुत पिहाँ वःगु खः । भाजु दुण्डबहादुर वज्राचार्यं भाय् हिला बिज्याःगु "दीघनिकाय" व "मज्झिमनिकाय" पिहाँ वयेवं पालि तिपिटक अनुवादं न्हूगु इतिहास छुयेगु ज्या जुल । लिसें "संयुत्तनिकाय" अनुवाद वसपोलं याना बिज्याना च्वन धाःगु न्यना अबले मतीवन, म्हनिं सुत्तपिटक नेपाल भाषाय् पुवंक अनुवाद याकनं जुइ

फइ । भाजु धर्मरत्न शाक्य 'त्रिशुलीं' "अंगुत्तरनिकाय" अनुवाद याना च्वना बिज्यात धाःगु न्यना नं मनय् स्वाँ ह्वल ।

४. अले "सुत्तपिटक" या अनुवाद पुवंकेत "खुद्दकनिकाय" या १५ गू सफूत मध्यय् अनुवाद जुया पिहाँ मवःनिगु ८ गू सफू पिकायेत छगू मुंज्या जुल । अनुवाद व कम्प्यूटर सेटिंग निंतिं छुं छुं ग्वाहालि बीत हिमालय बौद्ध प्रतिष्ठान न्ह्यचिल । अनुवादकपिंत मूल पालि सफू, शब्दकोष व मेमेगु भाषाय् अनूदितगु दुगु सफू नगर मण्डप श्रीकीर्तिविहारं चूलाका बीगु क्वःजित । मुंज्याय् दुपिंसं ज्याय् ब्वति कायेगु खँ नं क्वःजित ।

५. थ्व हे मुंज्याया ग्वःसाः कथं आयुष्मान् भिक्षु बोधिसेन महास्थविरं "थेरगाथा" व "पेतवत्थु" अनुवाद पुवंका बिज्यात । भाजु भुवनलाल प्रधानं "बुद्धवंस" या अनुवाद याना दिल । भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरयाथाय् उत्पलवर्णा अनागारिकाया जातक अनुवाद च्वज्या नं पु हे वनीन ।

६. श्रद्धालु उपासक ज्ञानज्योति कंसाकारं इनापया छगू वचनय् हे 'थेरगाथा, पेतवत्थु, बुद्धवंस व जातक' पिकायेत छगूत्या लाख दाँ प्रदान यानादिल । भाजु धर्मरत्न शाक्य 'त्रिशुलीं' अनुवाद पुवंका बिज्याःगु

'विमानवत्थु' नगर मण्डप श्रीकीर्तिविहारं पिकायेगु क्वःजित ।

७. च्वय् न्ह्यथनाथें "बुद्धवंस" या अनुवादक विद्वान् भाजु भुवनलाल प्रधानं अनुवादया झ्वलय् च्वयाहया दीगू छुं खँ नं थन न्ह्यथने माःथें ताः । वय्कलं च्वयाहया दीगु दु,

"(क) बुद्धवंस पालि पद्यमय जूगुलिं शब्दं प्रकट मजूसां भावार्थं खने दुगु व सामान्य ब्वमिपिंत थुइकेत मजिमगाःथें च्वंथाय् कोष्ठय् दुने छुं अर्थ तना तइगु दु ।

(ख) गुलिं गुलिं शब्दया अर्थ शब्दार्थं मखु लक्षणार्थं थुइके माःथाय् फुथाय्तक लाक्षणिक अर्थ (गथे अभयरुचि स्वां, अष्टांग मार्ग) एवं शैक्ष्य, धर्म (कारकतत्त्व) आदि शब्दय् नं न्हापां प्रयोग जूथाय् वा माःथाय् मेमेथाय् नं कोष्ठय् दुने अर्थ क्यना तइगु दु ।

(ग) बुद्धवंसया अंग्रेजी अनुवादय् गनं गनं पाःगु खने दु । थुथाय् जिं मूल ग्रन्थया पालि पाठ कथं अर्थ छ्याना तयागु दु ।

(घ) पालि 'रतन' शब्दया हकय् "दापू"या अर्थय् रतन हे च्वयागु दु । अले Jewel या अर्थय् रत्न च्वयागु दु ।"

८. भाषानुवादक भाजु भुवनलाल प्रधान, पूफ स्वयेगु ज्या याना बिज्याःम्ह आयुष्मान् भिक्षु शीलभद्र स्थविर, कम्प्यूटर सेटिंग याना बिज्याःम्ह आयुष्मान् भिक्षु चन्द्रगुप्त, अले प्रेस सम्बन्धी ज्या याना बिज्याःम्ह तिपिटक नेपाल भाषाय् हयेत थःत पाना च्वंम्ह भाजु दुण्डबहादुर वज्राचार्ययात आपालं आपालं सुभाय् दु । थुलि धाये माःगु खँ खः ।

९. "पालि तिपिटक"या नेपाल भाषां अनुवाद पुवंकेत "अपदान, निद्देस व पटिसम्भिदामग्ग" अनुवाद पुवंके खनीगु व अनूदित जूगु सफूया प्रकाशक श्रद्धालु दातापिं नं दइगु आशा व विश्वास दुगु खँ मेगु धाये मानिगु खँ खः ।

–भिक्षु सुदर्शन महास्थविर

नगर मण्डप श्रीकीर्तिविहार
कीर्तिपुर नगरपालिका - १७
कीर्तिपुर
२०/५/२०५७

धलः पौ

"नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स"

बुद्धवंसपालि

१. रत्नचङ्कमण काण्ड

(१) लोकया अधिपति ब्रह्मा सहम्पतिं लाहा ज्वजलपा सर्वोत्तम जुया बिज्यानाच्वंम्हसिके इनापयात, "थन स्वभावं हे धू भतिचा हे मल्यंपिं (क्लेशरहितपिं) सत्त्वपिं दु । थुगु पुस्तायात अनुकम्पातया धर्मदिशना यानाबिज्याहुँ ।"

(२) विद्या व आचरणं सम्पन्नम्ह, उपेक्षापारमिता पुवंम्ह, जतिं थिनाच्वंम्ह, अन्तिम देहधारी (हानं जन्म काये म्वाःले धुंकूम्ह), ज्वःमदुम्ह तथागतयाके व्याक्क (मनुष्य, पशुपंक्षी) सत्त्वपिं प्रति अनुकम्पा पिज्वल ।

(३) थुपिं देव सहित मनूतय्सं थुम्ह बुद्ध मनूखय् गुलि उत्तमम्ह, लोकहित यायेगुली गुज्वःगु ऋद्धिबल, प्रज्ञाबल व बुद्धबल थूम्ह धइगु मस्यूगुलिं–

(४) थुपिं देव सहित मनूतय्सं थुम्ह बुद्ध मनुतय् थुलि उत्तमम्ह, लोकहित यायेगुली थुज्वःगु ऋद्धिबल, प्रज्ञाबल व बुद्धबल थूम्ह धइगु मस्यूगुलिं–

(५) का, जि अनुत्तरगु (सर्वोत्तमगु) बुद्धबल क्यनाबी– आकाशय् रत्नैरत्नं छाय्पियातःगु चंक्रमण भूमि सिर्जना याये ।

(६) भूमि (पृथ्वी)या देवतापिसं, महाराजिक (दकलय् क्वय्यागु देवलोकया) देवतापिसं, यमलोकया देवतापिसं, त्रयोत्रिंश (स्वीस्वंगू) देवलोकया देवतापिसं, तुषित देवलोकया देवतापिसं, निर्माणरति देवतापिसं, परनिम्मित्त देवतापिसं, ब्रह्मकायिक देवतापिसं नं तस्सकं हर्षनाद यात ।

(७) उगु अजू चाय्पुगु प्रातिहार जक खने दयेवं आपालं देवलोकया नापनापं पृथ्वी व निगू लोकया दथुइ ब्यागलंब्यागलं च्वंच्वंगु लिधंसा मदुगु अन्तरिक्ष ज्वालाज्वाला थित, अले तःसकं ख्युंयाच्वंगु नं तनावन ।

(८) देव, गन्धर्व, मनुष्य, राक्षसपिनि दथुइ - थुगु संसार, थुगुया लिपायागु संसार निगुलिसनं, क्वय्च्वंगु, च्वय्च्वंगु, उखेपाखे च्वंगु, छ्चाखेलं च्वंगु संसारय् तापाक्क तापाक्क ततःसकं जः थिनावल ।

(९) सत्त्वपिनि दथुइ अत्युत्तम, मनुखय् सर्वोत्तम, विशिष्ट नेता, शास्ता, देवता व मनुखय् पूज्यम्ह, सच्छिगू पुण्य लक्षणं युक्तम्ह वसपोलं अजू चाइपुसेच्वंगु प्रातिहार क्यनाबिज्यात ।

(१०) वरिष्ठ देवतापिंसं इनाप यासेंलि उम्ह सम्यकदृष्टिदुम्ह, मनुखय् उत्तमम्ह, लोकनायकं (प्रस्तुत) विषलय् बाँलाक्क बिचाःयाना पूवंक दयेकातःगु फुक्क रत्नं छाय्पियातःगु चंक्रमण भूमि सिर्जना यानाबिज्यात ।

(११) स्वंगू प्रातिहार– ऋद्धि, आदेशना (ल्वःगु सूत्र वा उपदेश कनेगु आदि) व अनुशासन (ध्वाथुइक धर्मदेशना यायेगु) यात थःगु बशय् तैच्वंम्ह चंक्रमण सिर्जना यानाबिज्यात ।

(१२) वसपोलं रत्नमय चंक्रमण भूमियात भिदो लोकधातुइ (छगू पतिकं) अवस्थित जुयावं उगु सिनेरु गुंइ स्वनातःगु थां (स्तम्भ)या तगिंथें याना क्यनाबिज्यात ।

(१३) जिनं (बुद्धं) मुक्कं लुँयागु, रत्नमय जुयाच्वंगु, भिदो तक ल्याखय् थ्यंगु चंक्रमण भूमि सिर्जना यानाबिज्यात ।

(१४) (उगु चंक्रमण भूमिया) सिपु छज्वः पतिकंया साहा सन्तुलित जुयाच्वन, बं मुक्कं लुँपातां सियातल, अले

(उगु भूमिया) निखेरसं लुँयागु बारं (वालं) चिनातःगु जुल ।

(१५) (उगु भूमि) मणि, मोति (आदि ज्वाहारत)या फि (कण, कुचाकाचा) ह्वला रत्नमय जुइकथं सिर्जना यानातःगुलिं दिशा सकभनं सद्धिगू जः पिज्वय्किम्ह (सूर्द्यो) च्वय् थ्यनिबले थें जहाँजहाँ थिनावल ।

(१६) उगु चंक्रमण भूमी धीर, स्वीनिगू उत्तम लक्षणं जाःम्ह, (बोधिज्ञानया) जतिं थिनाच्वंम्ह, जिन सम्बुद्धं चंक्रमण यानाबिज्यात ।

(१७) देवतापिं सकलें मुना उगु चंक्रमण भूमी दिव्य मन्दारव (इन्द्रया नन्दन वनय् च्वंगु छताजि नाँ जाःगु सिमा) या स्वाँ, पलेस्वाँ, पालिजाः (त्रयोत्रिंश देवलोकया नन्दन वनय् बुयावःगु भिंपुमांय् ह्वइगु) स्वाँ ह्वलाहल ।

(१८) वसपोलयात भिंदो लोकया देवतापिनि पुचलं खन, लय्लय्ताल, अले लुधना व लसतां भय्बिया (वसपोलयात) प्रणामयाना क्वछुनाच्वन ।

(१९) त्रयोत्रिंश, यम व तुषित लोकया देवतापिं, निर्माणरतिया (सृष्टि यायेगुली लय्ताइपिं) देवतापिं, परनिम्मित्त वसवर्ति (मेपिनिगु निर्माणय् प्रभाव

याइपिं) देवतापिं लय्लय्तातां मन स्वकु थकया लोकनायकयात स्वैच्वन ।

(२०) देवतापिं सहित गन्धर्व, मनुष्य, राक्षस, नाग, गरुडा, किन्नरपिंसं तःसकं च्वय् आकाशय् च्वंगु चन्द्रमण्डलथें तुं लोकहितय् अनुकम्पा तैच्वंम्ह वसपोलयात स्वयावं च्वन ।

(२१) जतिया देवतापिं, जति पिज्वःपिं देवतापिं, यक्व फल बिइपिं देवतापिं अकनिष्ठ लोकया देवतापिं अतिशुद्ध व यचुगु वसतं पुना, लाहा ज्वजलपा ल्होना दनाच्वन ।

(२२) उमिसं श्रृखण्डया चुंनं बुलातःगु न्यागू उनं जाःगु मन्दारव स्वाँ ह्वलाच्वन, अले च्वय्च्वय् थ्यंक वसः ब्वयेकल । "अहो ! लोकयात अनुकम्पा तैम्ह उम्ह जिन !

(२३) छःपिं शास्ता खः, प्राणीपिनि जग्गे यायेगु थां खः, ध्वाँय् खः, पताः खः, आश्रय खः, आधार खः, मत (वा आश्रय कायेगु थाय्, द्वीप) खः, निपातुति दुपिंलय् (मनुखय्) सर्वश्रेष्ठम्ह खः ।"

(२४) झिदो लोकधातुया महाऋद्धिवानपिं देवतापिसं लुधना व लसतां भय्भय्बिया वसपोलयात सुसाःकुसाःयाना प्रणाम यानाच्वन ।

(२५) देवतापिं व देवकन्यापिसं लसतां व लुधंगु मनं मनुखय् श्रेष्ठ जुयाच्वंम्हसित न्यागू उनं जाःगु स्वाँनं पूजायात ।

(२६) देवतापिनिगु उगु पुचलं वसपोलयात स्वस्वं लय्लय्ताया मन लुधंकल, अले उम्ह मनुखय् श्रेष्ठ जुयाच्वंम्हसित न्यागू उनं जाःगु स्वाँनं पूजायात ।

(२७) "अहो ! गुलि अजू चाइपुसेच्वंगु संसारय् हे आश्चर्यगु, अद्भुतगु, रोमाञ्चकारीगु ! थुजोगु अजूगति ला, रोमाञ्च ला न्हापा न्हापा गुबलें जूगु मदुनि ।"

(२८) थःथःगु निवास-स्थानय् च्वंपिं देवतापिं आकाशय् जूगु अजूगति खना ततःसकं न्हिल ।

(२९) आकाशय्, पृथ्वी, घाँसय्, लँय् निवास यानाच्वपिंसं लुधंगु मनं, लसतां भय्भय्बिया, लाहा ज्वजलपा (वसपोलयात) प्रणामयात ।

(३०) दीर्घायुपिं, पुण्यवान्पिं, महाऋद्धिवान्पि नागपिसं लय्ताता मनुखय् उत्तमम्हसित प्रणामयात, पूजायात ।

(३१) आकाशय् (थुजोगु) अजूगति खना उमिसं आकाशय् व फय् सनिगु लँय् म्येें हाल, बाजं थात ।

(३२) आकाशय् (थुजोगु) अजूगति खना उमिसं अन्तरिक्षय् शङ्ख पुल, भ्यालिं थात, तःग्वःमछि नगरा नं थात ।

(३३) निश्चय नं थौं भीगु निंतिं अजू चाइपुसे च्वंम्ह, रोमञ्चाकारीम्ह प्रादुर्भाव जुल । भीत थौं अवश्य नं अर्थसिद्धि (मनं ताःतुनागु प्राप्त) जुइगु अवसर चूलावल ।

(३४) (थुम्ह) 'बुद्ध खः, बुद्ध खः' धैगु न्यना उपिं उघ्रिमय् लय्लय् ताल । (अले) लाहा ज्वजलपा, 'बुद्ध, बुद्ध' धाधां दनाच्वन ।

(३५) आकाशय् (सर्गतय्) थिथि प्राणीपिंसं लाहा ज्वजलपा, लय्ताता ततःसलं 'जयजयकार, साधुकार' यानाच्वन ।

(३६) उपिं मध्यय् गुलिसिनं म्यें हालाच्वन, गुलिं लय्ताता 'वाह!वाह!' धैच्वन, गुलिसिनं बाजं थानाच्वन, गुलिसिनं लाहातं लापा थानाच्वन । गुलिं प्याखँ हुयाच्वन, हानं गुलिसिनं श्रृखण्डचु नं बुलातःगु न्यागू उनं जाःगु मन्दारव स्वाँया वा गायेकाच्वन ।

(३७) "हे महावीर ! छःपिंके पालितःले चक्रया, ध्वजा, वज्र, पताका, नस्वाःगु चुं व किसि-काकःचाया लक्षण दुम्ह जूगुलिं–

(३८) छ:पि रूपय्, शीलय्, समाधी, प्रज्ञाय् ज्वःमदुम्ह जुयाच्वन, विमुक्तिइ व धर्मचक्र प्रवर्तनय् छलपोल समानम्ह मेपिं मदु ।

(३९) छलपोलयागु स्वाभाविक शारीरिक बल भिंम्ह किसिया बलति ग्यं, ऋद्धिबल क्यनेगुलि, धर्मचक्र प्रवर्तन यायेगुलि नं छलपोलति ग्यंम्ह मेपिं मदु ।

(४०) उकिं सर्वगुणं युक्तम्ह, सर्वाङ्ग (अङ्गप्रत्यङ्ग, साधन, उपकरण) जायाच्वंम्ह, महामुनि, करुणामयम्ह, लोकनाथयात प्रणाम या ।

(४१) छलपोल अभिवादन, स्तुति, वन्दना, प्रशंसा, नमस्कार, पूजा फुकं याये बहम्ह खः ।

(४२) "संसारय् वन्दना यायेमाःपिं, वन्दना यायेबहःपिं गुलि दु (उपिंलय्) हे महावीर, छलपोल सर्वश्रेष्ठम्ह खः, छलपोलथें जाःम्ह मेपिं सुं मदु ।"

(४३) "गृद्धकूट त्वालथय् दनाच्वंम्ह महाप्रज्ञां जाःम्ह, समाधि ध्यानय् दुग्यंम्ह, सारिपुत्रं लोकनाथयात स्वैच्वन ।

(४४) "उम्हसें बाँलाक्क स्वाँ ह्वइच्वंगु सिंसि सिमाया जुजुथें, आकाशय् थीम्ह तिमिलाथें अथवा तिन्हिनेया निभाःथें च्वंम्ह मनुखय् श्रेष्ठम्हसित मिखा ब्वैवंच्वन ।

(४५) "(उम्हसें) मतया सिमाथें ज्वालाज्वाला थीम्ह, नकतिनि लुया (आकाशय्) थाहाँ वैच्वंम्ह निभाःथें च्वंम्ह, तःचाःगु प्रभामण्डलं (ख्वाया छचाखेलं खनेदुगु जतिया चाकः) रङ्गं छिनातःम्हथें खनेदुम्ह धीरम्हसित स्वयेगु मतोतु ।

(४६) "वयकलं उघ्रिमय् न्यासः कृतकृत्यपिं (यायेमाःगु याये धुंकूपिं) उपेक्षापारमिताय् पुवंपि, क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं भिक्षुपिं मुंकल ।"

(४७) वयकलं 'लोकविवरण' (संसार छर्लङ्ग खनेदइगु) धैगु प्रातिहार क्यन, (अले धाल) "भी नं अन वने, भीसं जिनयात वन्दना याये ।"

(४८) "(भी) फुक्कं वनेनु, भीसं जिनयाके न्यने, लोकनायकया दर्शनयाना शङ्का न्हंका छ्वय् ।"

(४९) उमिसं 'ज्यू' (साधु) धका सहमति बिल । प्रज्ञावान्पिं, इन्द्रिय संयम दुपिं (उपिं भिक्षुपिं) चीवर पुना, पात्र ज्वना, उघ्रिमय् (वसपोलयाथाय्) वन ।

(५०) महाप्रज्ञ (तस्सकं प्रज्ञावानम्ह) सारिपुत्र ऋद्धिबलं उपिं क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, उत्तम संयमय् संयमित जुयाच्वंपि भिक्षुपिं नाप धायल्मय् (वसपोलया सत्तिक) थ्यंकवन ।

(५१) उपिं भिक्षुपिनिगु तःधंगु गण (थ्व)या नायो सारिपुत्र उगु भिक्षु गणं चाहुयेका मिजःथें थीम्ह सर्गयाम्ह देवताथें ऋद्धिबलं सत्तिक थ्यकवन ।

(५२) मुसु मतयेत, हाछिकाः मतयेत तस्सकं वाः चायेका (उपिं) सदाचारय् अभ्यरत्तपिं भिक्षुपिं सगौरव व ससम्मान सम्बुद्धया सत्तिक थ्यंकल ।

(५३) सत्तिक थ्यसेंलि उमिसं सर्गतय् (थिनाच्वंम्ह) तिमिलाथें आकाशय् च्वय्थ्यंकच्वंम्ह धीरु, स्वयम्भू लोकनाथयात खन ।

(५४) उमिसं लोकनायकयात खँबले (वसपोल) मतया सिमाथें सर्गतय् पल्पसा (बिजुली)थें तिन्ह्निनेयाम्ह निभाःथें थिनाच्वंगु खन ।

(५५) न्यासःम्ह भिक्षुपिं सकसिनं लोकनायकयात तस्सकं यचुगु पुखूथें, चकंक ह्वइच्वंगु पलेस्वाँथिं खन ।

(५६) उमिसं लाहा ज्वःजलपा, मन लुधंका लसतां भय्भय्बिना, छचों क्वछुना शास्ताया (तुतिपालिइ खनेदुगु) चक्रचक्षणय् (चक्रया चिंलय्) प्रणाम यात ।

(५७) महाप्रज्ञ (तस्सकं प्रज्ञावानम्ह), कोरण्ड-स्वाँ समानम्ह (याकनं सुखु मगनिगु कोरण्ड वा अमरन्थ स्वाँथिं

म्हासुम्ह), समाधी, ध्यान जाःम्ह (पारङ्गतम्ह) सारिपुत्रं लोकनायकयात वन्दना यात ।

(५८) तस्सकं नं न्याइगु हाकुगु सुपांयथें च्वंम्ह, गाक्क वंचुगु पलेस्वाँ समानम्ह, तस्सकं ऋद्धिवानम्ह, ऋद्धिबले जोमदुम्ह, मौदगल्यायन,

(५९) क्वानाः नायाच्वंगु लुँ समान खनेदुम्ह, धुताङ्गधारीपिंलय् अग्रस्थान प्राप्तम्ह, प्रशंशित जुयाच्वंम्ह, शास्तां च्वछ्रायातःम्ह महाकाश्यप थेर,

(६०) व दिव्यचक्षु प्राप्तपिंलय् अग्रस्थानय् थ्यंम्ह, अनुयायीपिनिगु तःधंगु थ्व थूम्ह, थःथितिपिंलय् श्रेष्ठम्ह अनुरुद्ध भगवानया सत्तिक दन ।

(६१) आपत्ति व अनापत्ति क्वःछिइगुलि, उपचार याय्ज्यूगु दोषया उपचार यायेगुलि कुशलम्ह, विनयलय् अग्रस्थान फैच्वंम्ह, शास्तां च्वछायातःम्ह उपालि,

(६२) सूक्ष्म व दुग्यंगु अर्थ बाँलाक्क थूम्ह, धर्मया खँ कनेगुलि श्रेष्ठम्ह, अनुयायीपिनिगु थ्वः दुम्ह, ऋषि, मन्त्राया काय्, नाँ जाःम्ह पूर्णा,

(६३) उपमा बिइगुलि पारङ्गतम्ह, शङ्का निवारण यायेफुम्ह, महावीरम्ह, (उम्ह) मुनिं, थुमिगु चित्तया खँ सीका, थःगु हे (आध्यात्मिक) गुण (थुकथं) कनाबिज्यात ।

(६४) "थुपिं प्यतायागु ल्याःचाः याये फइमखु, थुमिगु लागा सीके फइमखु– प्राणीतय्‌गु पुचः, आकाश, अनन्त लोकयागु चाकः, व बुद्धया अपरिमेय (लने मफइगु, दाये मफइगु) ज्ञान । थुमित क्वःजिक सीके फइमखु ।"

(६५) जिगु ऋद्धिबलया प्रदर्शनं (जायाच्वंगु) संसारय् थुगु (थथे) अजूचायमाःगु छाय् ? ममेगु अद्‌भूतःगु रोमाञ्चकारीगु अजूगति आपालं दनि ।

(६६) जि तुषित (भूवनय्) पुचलय् च्वंचनाबले जिगु नाँ 'सन्तुषित' जुयाच्वन । झिदो (लोक) यापिं वया, लाहा ज्वःजलपा, जितः इनापयात ।

(६७) "हे महावीर, छलपोल माँया कोखय् जन्म जुइगु ई जुल । देवतापिं सहित मनूतय्‌त तरय्‌यायेत अमृत पदय् बिज्याहुँ ।"

(६८) तुषित भूवनं क्वहांवया (माँया) कोखय् च्वनाबले झिदो लोकधातु नापं पृथ्वी भूखाये ब्वल ।

(६९) माँया कोखं जि सचेतन पिहाँ वयाबले झिदो लोकधातुं कम्प जुइक जुइक साधुकार यानाच्वन ।

(७०) जिगु ज्वःगु अवतरण, जन्म व अभिनिष्क्रमण मेगु मदु । सम्बोधि लाभ यायेगुलि व धर्म प्रवर्तन यायेगुलि नं जि श्रेष्ठम्ह खः ।

(७१) अहो, आश्चर्य लोकय् ! बुद्धपिंनिगु गुणया महानता ! भिंदो लोकधातु खुकथं कम्पायमान जुल; तच्च्वःगु जः थिनावल - अजूगतिगु, रोमाञ्चकारीगु !

(७२) उबलेलाक मनुखय् श्रेष्ठम्ह, लोकय् थकाली जुयाच्वंम्ह भगवान, जिनं ऋद्धिबलं चंक्रमण यायां देवतापिं सहित मनूतय्त क्यना बिज्यात ।

(७३) चंक्रमण भूमी चंक्रमण यायां लोकनाथं उगु भूमि केवल प्यकु जक हाकःगुथें याना लिफः हे मस्वःसें व खँ ल्हाना बिज्यात ।

(७४) महाप्रज्ञम्ह, समाधि व ध्यानय् जाःम्ह, प्रज्ञाय् पारङ्गतम्ह सारिपुत्रं लोकनायकयाके न्यन ।

(७५) "हे महावीर, हे नरोत्तम ! छलपोलयागु अधिष्ठान (सङ्कल्प) गज्याःगु खः ? हे धीर, छलपोलं गज्याःगु इलय् उत्तमगु बोधिया कामना यानाबिज्यानागु जुल ?

(७६) (छलपोलयागु) दान, शील, निष्क्रमण, प्रज्ञा, वीर्य गज्याःगु खः ? क्षान्ति, सत्य, अधिष्ठान, मैत्री, उपेक्षा गथे च्वं ?

(७७) हे धीर, हे लोकनायक, छलपोलयागु दशपारमिता गज्याःगु जुयाच्वन ? उपपारमिता व परमार्थपारमिता गथे पूर्ण जुल ?"

(७८) वं न्यसेंलि (वसपोलं) हृदययात शान्त याइगु, देवतापिं सहित संसार लस ताइगु, कोकाय्‌चा झंगःयागु सःथें बाँलाःगु सलं लिसः बियाबिज्यात ।

(७९) देवतापिं सहित लोकया भिं यायेया निंतिं वसपोलं पूर्वजन्मयागु ज्ञानं अतीतयापिं बुद्धपिनिगु, जिनपिनिगु देशना, बुद्धपिनिगु परम्परात ज्याखँया वर्णन प्रकट यानाबिज्यात ।

(८०) प्रीति व आनन्द पिज्वइगु, शोकया आघातयात चीकिगु, सर्वसम्पत्ति प्राप्तजुइगु चित्तयाना जिगु खँ न्यं ।

(८१) अहङ्कारयात क्वत्यलिगु, शोकयात पितिना छ्वइगु, संसारपाखें चब्बुक मुक्त यानाबिइगु, दुःख फुक्क क्षय याइगु लँपु बाँलाक्क ताःलाका आचारण या ।

रत्नचङ्कमणकाण्ड क्वचाल

२ - सुमेध प्रार्थना कथा

(१) छगू लाख कल्प व प्यंगू असङ्ख्येय (तस्सकं ताःताः हाकःगु सृष्टिया समयावधि) न्ह्यः अमर धैगु छगू बाँलाःगु व यइपुसेच्वंगु नगर दइच्वन ।

(२) थुगु नगरय् भिगू सः तायेदइच्वन, नय्त्वनेगु वस्तु गाक्क दइच्वन; थुगु नगरय् किसि, सल, रथ, खिं, धिमे, झ्यालिं, शङ्ख्या सलं, 'नः वा, त्वं वा' धका हाला च्वनिगु, अन्नपान आदिया सलं थ्वया च्वनिगु जुल ।

(३) (थुगु) नगर सर्वाङ्गकथं च्वजायाच्वंगु, ज्याखँ धाक्व फुकं जुयाच्वनिगु, सप्तरत्नं सम्पन्नगु, दिव्य नगरथें च्वंगु समृद्धगु पुण्यकर्मयाइपिं मनूतय्गु वासस्थान जुयाच्वन ।

(४) (थुगु) अमरावती नगरय् अनेक कोटि धनद्रव्य दुम्ह, यक्व धनधान्यं सम्पन्नम्ह सुमेध नाँम्ह ब्रह्मु (छम्ह) दइच्वन ।

(५) (उम्ह सुमेध) अध्यापक (पाठपूजा, विधि याकेसःम्ह) मन्त्रधर (मन्त्र कयातःम्ह), स्वंगू वेदय् नं पण्डित, लक्षण (लक्षण सिकेगु, सामुद्रिक, ज्योतिष) विद्या, इतिहास (परम्परागत इतिवृति) विद्या, थःगु धर्म (ब्रह्मुनं यायेमाःगु धर्म)य् पारङ्गत जुयाच्वन ।

(६) उगु इलय् एकान्तय् च्वना जिं थथे भाःपियाः– "पुनर्जन्म धैगु दुःख खः, शरीर स्यनावनिगु धैगु नं दुःख हे खः ।"

(७) उबले जि जाति (जन्म), जरा (ज्याथजिति जुइगु), व्याधि (ल्वय्, उसांय मदैगु) या अधीनय् लानाच्वंम्ह जुयाच्वन तिनि । जिं जन्म जुइम्वाःगु, सिइम्वाःगु, कल्याण जुइगु शान्ति मालेतिनि ।

(८) जि धात्थें हे थुगु नंवःगु, थिःथिः दुर्गन्धं जायाच्वंगु शरीर हाकुतिंक वांछ्वया निरपेक्षी व निश्चिन्त जुयावने ।

(९) उगु लँपु (मार्ग) दु, दय्हे माः, मदइ धयागु जुइ हे फइमखु । जन्म जुइगु (म्वायेगु) अस्तित्वय् वइच्वनिगु प्रक्रियां मुक्त जुइत जिं उगु मार्ग माले हे तिनि ।

(१०) गथे दुःख धैगु दइच्वन खः अथे सुख नं दया हे च्वन; अथे हे म्वायेगु (अस्तित्वय् वैच्वनिगु) धैगु दुसेंलि मम्वायेगु (अस्तित्व मदैगु) धैगु नं इच्छा याये बहःजू ।

(११) गथे क्वाःगु (उष्णता) दु (उकिया अःखःगु) ख्वाउँगु (शीतता) नं दु । अथ हे स्वथिः अग्नि दसेंलि (उकिया अःखःगु) निर्वाण नं इच्छा याये बहःजू ।

(१२) गथे मभिंगु वस्तुत (पाप) धैगु दु (उकिया अःखःगु) भिंगु (कल्याण) नं दु । अथे हे जन्म जुइगु धैगु दसेंलि जन्म मजुइगु धैगु (निर्वाण) नं इच्छायाये बहःजू ।

(१३) गथे खिइ कुतुंवंम्ह मनुखं लखं बिलिबिलि जाःगु पुखू खनेदुसां उगु पुखू माःमवंसा उगु द्वपं पुखूयागु जुइमखु ।

(१४) अथे हे क्लेशमल चाया छ्वयेत सीम्वाःगु (अमृतमय) पुखू दु; उम्ह मनुखं उगु (अमृतमय) पुखू माःमवंसा द्वपं पुखूयागु जुइ मखु ।

(१५) गथे थः वनाच्वनागु लँ शत्रुतसें पंकाच्वंम्ह मिजं (बिस्युं वनेगु लँपु दयेक दयेकं) बिस्यु मवंसा द्वपं उगु लँपुयागु जुइमखु ।

(१६) अथे हे क्लेशं लँ पंकाच्वंम्ह मिजं निरापदगु लँपु दुसां लँपु माःमवंसा द्वपं उगु निरापदगु लँपुया जुइमखु ।

(१७) गथे ल्वचं कःम्ह मनुखं वैद्य दयेक दयेकं ल्वय्यागु वासः याना मलायेकूसा उगु द्वपं वैद्ययागु जुइमखु ।

(१८) थुकथं क्लेशरूपी ल्वचं पीडित जुया दुःख सियाच्वंम्ह मनुखं उम्ह गुरुयात माःमवंसा उगु द्वपं महान् नेता (बुद्ध)यागु जुइमखु ।

(१९) गथे घच्चाइपुगु नंवःगु वस्तु गःपतय् थानाच्वंम्ह मनुखं उकित हाकुतिनेवं व सुखी, स्वाधीन व थःयःथे जुयेच्वनेदइ;

(२०) अथें तुं नंवःगु, थिःथिः दुर्गन्धं जायाच्वंगु थुगु शरीरयात हाकुतिना जि निश्चिन्त व निरपेक्षी जुइदइ ।

(२१) गथे मिजंमिसात पिथा च्वनेगु थासय् पिथा च्वनेधुंका निश्चिन्त व निरपेक्षी जुइदइ,

(२२) अथे तुं जि पिथा च्वनेधुंका चःबि तोता वयेथें थुगु थिःथिः दुर्गन्धं जायाच्वंगु म्ह (शरीर) यात वांछ्वया निश्चिन्त व निरपेक्षी जुइदइ ।

(२३) गथे नाँचा-थुवात त्वःधूगु, ज्वःगु, भ्वाभःगु नाँचा तोता निश्चिन्त व निरपेक्षकथं वनि,

(२४) अथे तुं जि थुगु गुप्वाः दुगु, न्ह्याबलें ज्वइच्वनिगु, भ्वाभःगु नांचित तोतावंपिं थुवातथें जुइदइ ।

(२५) गथे थलबल ज्वना खुंतनाप वनाच्वंम्ह मनुखं थलबल लाका यंकिगु सिइका थलबल वांछ्वया बिस्युंवनि,

(२६) अथे तुं जि तःधंम्ह खुंथें च्वंगु थुगु शरीरं थःयाके दुगु कुशलयागु वस्तु लाका यंकि धका ग्याये म्वायेक वयात तोता वनेतिनि ।

(२७) थुकथं मनं वायेका सलंसः कोटि धनसम्पत्ति दुपिंत व मदुपिंत दान बिया जि हिमवन्त (पर्वतय्) वना ।

(२८) हिमवन्त पर्वतया सत्तिक तुं धम्मिक नाँगु गुंइ जिगु आश्रम बाँलाक निर्मित जुल । सिमा हःयागु बलचा सुथांलाक ताःलात ।

(२९) अन जिं न्यागू दोषं मुक्तगु चंक्रमण (भूमि) दयेका, च्यागू गुण दुगु अभिज्ञाबल प्राप्तयाना ।

(३०) जिं अन गुंगू दोष दुगु थःगु चीवर परित्याग याना, झिंनिगू गुणं जायाच्वंगु सिमाख्वलाया वसः पुना ।

(३१) च्यागू दोष दुगु उगु सिमाहःया बलचा परित्याग याना जिं झिगू गुण दुगु सिमांया हाप्वलय् च्वंवना ।

(३२) वा-पुसा ह्वला वा पुवा-चा पिया सयेकातःगु जाकिया जा नयेगु पुवंक तोता छ्वया, अनेक गुणं जायाच्वंगु गुंया फल नयेगु याना ।

(३३) अन जिं फेतुसां, दंसां, न्यासिवंसां कुत यानावं यंका । छ्वाःया दुने हे जिं अभिज्ञा शक्ति प्राप्तयाना ।

(३४) थुकथं जिं सिद्धि प्राप्तयाना च्वनाबले शासन (बुद्धधर्म)या लग्नशील जुयाच्वनाबले दीपङ्कर नाँम्ह लोकनायक जिन संसारय् उत्पन्न जुल ।

(३५) ज्ञान प्राप्त जूगु आनन्दया अनुभवय् दुनाच्वनागुलिं जिं (वसपोल) जन्म जूगु, (लोकय्) पिदंगु, (वसपोलं) बोधिज्ञान प्राप्त याःगु व धर्मदेशना याःगु- प्यंगुलिं लक्षण सीके मफुत ।

(३६) प्रत्यन्त (सिमानाय् अवस्थित) देशय् च्वंपि मनूतसें तथागतयात ब्वनेगु याना वसपोल बिज्याइगु लँपु लय्लय्तातां सुचुका च्वन ।

(३७) जि उगु इलय् थःगु आश्रमं पिहाँ वया सिमा ख्वलाया वसः ख्वाराख्वारा संका सर्गतय् (आकाश मार्ग) वना

(३८) आनन्दित जुयाच्वंपि, मन लुधंका लय्लय्तयाच्वंपिं मनूत खना जिं सर्गतं क्वहाँवया इमिके न्यना,

(३९) छिकपिं जनता मन लुधंका, लय्लय्ताया, आनन्दित जुया सु वइगु लँपुलिंपु दक्वफुकं सुचुका च्वनागु ?

(४०) जिं न्यसेलिं उमिसं धाल, "संसारय् ज्वः मदुम्ह, दीपङ्कर नाँम्ह, लोकनायक, जिन, बुद्ध जुयाबिज्यागु दु । वसपोलयात बिज्याकेत थुगु लँपु, लंबं सुचुका च्वनागु खः ।

(४१) "बुद्ध" धैगु शब्द न्यनेवं जिके उघ्रिमय् प्रीति पिज्वल । 'बुद्ध, बुद्ध' धका हाला जिं लसता प्वंका ।

(४२) अनसं दना जिं लुधंगु, संवेगशील जूगु मनं चिन्तन याना-'थन जिं पुसा ह्वले, धात्थें जिगु (जित चूलावःगु थुगु) अवसर तोफिके मज्यू ।'

(४३) "बुद्धया निंतिं लँ सुचुका च्वनागु जूसा जित नं छकूचा थाय् ब्यु, जिं नं लँपु, लंबं सुचुकुचु याये ।"

(४४) उमिसं जित मू लँपुइ छकूचा थाय् बिल । जिं ननानं 'बुद्ध, बुद्ध' धका चिन्तन यायां उगु लँपु सुचुका ।

(४५) जिगु (जिगु ब्वतिइ लाःगु) थाय् सुचुके सिमधवं महामुनि, जिन, दीपङ्कर प्यंगू लाख उज्वःपिं षड्भिज्ञा थूपिं, निक्लेशपिं, क्षीणास्रवपिं (भिक्षुपिं, अर्हतपिं) नाप (उगु) मू लँय् थ्यंकबिज्यात ।

(४६) आपालं (मनूत) खिं बाजं थाना (वसपोलयात) लँ स्ववन । मनूत व देवतापिनि लय्‌लय्‌ताया 'साधुकार' बिल ।

(४७) देवतापिसं मनूत खन, मनूतय्‌सं नं देवतापिं खन, उपिं निखलः नं लाहा ज्वजलपा तथागतया ल्यूल्यू वल ।

(४८) देवतापिसं म्हुतुं दिव्य बाजं पुया, मनूतय्‌सं मनूतय्‌गु बाजं थाना - निखलः नं तथागतया ल्यूल्यू वल ।

(४९) देवतापिसं सर्गतय्, आकाशय् थाहाँ वना दिव्य स्वाँ, मन्दारव, पलेस्वाँ व पालिजाः स्वाँया वा फुक्क दिशायसं गायेकाहल ।

(५०) च्वय् आकाशय्, सर्गतय् च्वंपिं देवतापिसं मुक्कं नस्वाक वासना वइगु दिव्यचन्दन (श्रृखण्ड) या धूलिंजक छचाखेलं वा गायेकाहल ।

(५१) क्वय् भूमी (पृथ्वी) च्वंपिं मनूतय्सं चम्पास्वाँ, थंसिंस्वाँ, कदमस्वाँ, नागस्वाँ, जिफ्वस्वाँ केतकीस्वाँ छचाखेलं च्वय् ह्वलाछ्वत ।

(५२) अन जि सं भाग्लाभाग्लां तया ध्याचलय् सिमा ख्वलाया वस्त्र व छचंगु छपाः लाया क्वसांपुया ग्वारातुला ।

(५३) "बुद्धं शिष्यपिं सहित जितः न्हुया न्हुयां बिज्यायेमा । (वसपोलं) ध्याचलय् थ मन्हुयेमा-(अथे जूसा) जितः भिं जुइ ।"

(५४) जि पृथ्वी (बय्, लँपुइ) ग्वारा तुलाच्वनाबले जिगु मने थथे खँ लुयावल, "थौं जिं इच्छा याःसा थःगु क्लेशयात भस्म यायेफु ।"

(५५) "धर्म धैगु सीका साक्षात्कार मयासें थन च्वंच्वनाया छु मतलब दइ ? सर्वज्ञता प्राप्तयाना देवता सहितगु थुगु संसारय् जि बुद्ध जुइ ।"

(५६) (थःगु) सामर्थ्य स्यूम्ह पुरुषं (थः) याकचा जक पार तरय्याना छु मतलब (दइ) ? सर्वज्ञता प्राप्तयाना देवता सहितगु थुगु संसारयात हे तरय् यानाबिइ ।

(५७) "पुरुषोत्तम (बुद्ध) प्रति यानागु थुगु जिगु पुण्यं जिं सर्वज्ञता प्राप्तयाना आपालं मनुतय्त पार तरय्याये ।"

(५८) "संसारया स्रोतयात त्वाःल्हाना, स्वंगू भवयात ध्वस्तयाना, धर्मरूपी नांचा गया (जिं) देवता सहितगु थुगु संसारयात तरय् यानाबिइ ।"

(५९) मनुष्यत्व, पुरुषत्व, हेतु, शास्ताया दर्शन, प्रव्रज्या, गुणसम्पत्ति, पुण्य - सञ्चय, सङ्कल्प - (थुपिं) च्यागू धर्मयात मिलय् यायेवं अधिष्ठान सफल जुइ ।

(६०) लोकविदू (संसारयात बाँलाक स्यूम्ह) दीपङ्करं - जिं देछायागु वस्तु ग्रहणयाना, जिगु छचोंया लिक्क दना - थुगु वचन उजं दयेका बिज्यात-

(६१) (थुम्ह जटाधारी, उग्र तपस्या यानाच्वंम्ह तपस्वीयात स्व, (थुम्ह) असंख्य कल्पलिपा संसारय् बुद्ध जुइतिनि ।

(६२) (थुम्ह) तथागत बाँलाःगु कपिलवस्तु नगरं पिहाँ वया (तस्सकं) कुतः याना दुष्करकार्य (याये थाकूगु तपस्या) याइ ।

(६३) अजपाल सिमाया हाय् फेतुना तथागत अन खीर ग्रहण याना नेरञ्जरा खुसिइ वनि ।

(६४) नेरञ्जरा खुसि सिथय् खीर भोजन याना थुम्ह जिन ताःलाकातःगु बाँलागु लँपु बोधिवृक्षया हाया थासय् च्वंवनि ।

(६५) अनंलि बोधि-मण्डप (बोधिवृक्षया क्वसंच्वंगु थाय् गन कि सिद्धार्थ गौतमं बुद्धत्त्व प्राप्तिया निंतिं सङ्कल्प याना वज्रासनय् फेतुल) प्रदक्षिणायाना तस्सकं नाँ दंम्ह, सर्वोत्तमम्हं (उम्ह सिद्धार्थ) वंगल सिमाया हाय् (क्वसं) (बोधिज्ञान) थुइकितिनि ।

(६६) उम्हसित जन्मं बीम्ह माँया नाँ माया, बौम्हसिया नाँ शुद्धोदन जुइ, उम्हसिया नाँ गौतम जुइ ।

(६७) वया मुख्य शिष्य (अग्रश्रावक) पिं आस्रवक्षय व रागरहित (वीतराग, अर्हत) जुइधुंकूपिं, चित्त शान्त व मन एकाग्र जुइधुंकूपिं, कोलित व उपतिष्य जुइतिनि । थुम्ह जिनयात आनन्द नाँम्ह उपस्थापकं सेवा (उपस्थापन) याइ ।

(६८) मुख्य शिष्या (अग्रश्राविका)पिं आस्रवक्षय व रागरहित (वीतराग, अर्हत) जुइधुंकूपिं, चित्त शान्त व मन एकाग्र जुइधुंकूपिं क्षेमा (खेमा) व उत्पलवर्णा जुइतिनि । उम्ह भगवानया बोधिवृक्षयात वंगलसिमा धाइ ।

(६९) "चित्त व हस्तालवक मुख्य उपासक उपस्थापक जुइ, नन्दमाता व उत्तरा मुख्य मिसापिं उपासिक उपस्थापिका जुइ ।"

(७०) थुम्ह ज्वः मदुम्ह महर्षिया वचन न्यना मनूत व देवतापिसं लय्लय्तातां बिचाःयात, 'थुम्ह (मनू, सुमेध) बुद्धपुसाया चुलि खः ।'

(७१) देवतापिं सहित दशलोकधातुयापिं निवासीत लसतां हाःगु सः थ्वल, हिर्रहिर्र न्हिल, (उमिसं लापा थात, अलय् लाहा ज्वजलपा (वयात, वसपोलयात) प्रणामयात - (थथे धाधां)

(७२) "थुम्ह लोकनाथयागु शासन त्वःफ्यूसां झीपिं यक्व समयलिपा वसपोलया सम्मुखय् च्वने दइतिनि ।"

(७३) खुसि छिइपिं मनूतसें न्ह्यनेयागु थासं छिइ मफुतसा क्वय्क्वय् च्वंगु थासं तःधंगु खुसि हे छिना पारी थ्यंक वनि ।

(७४) अथे हे तुं भीपिं सकसिनं थुम्ह जिनयात त्वःफिकूसां (थ्वसपोलया उपदेशं सफल जुये मफुतसां) यक्व समय लिपा वसपोलया सम्मुखय् च्वने दइतिनि ।

(७५) छाःगु वस्तु (आहुति, जज्ञय् दुत्यूंगु वस्तु) स्वीकार याइम्ह, संसारयात बाँलाक स्यूम्ह (लोकविदू) दीपङ्करं जिगु ज्यायात च्वछाया जःगु तुति ल्ह्वना बिज्यात ।

(७६) अन उपस्थित जुयाच्वंपि जिनपुत्रपिं (भिक्षुपिं)सं जितः जवय् लाका प्रदक्षिणा यात, देव मनूत व असुरत (देव विरोधीत, राक्षसत दैत्यत) (जितः) अभिवादन याना प्रस्थान यात ।

(७७) लोकनायक (दीपङ्कर) संघ सहित (जिथासं बिज्याना) खने मदय्वं जि ग्वारा तुलाच्वनागु आसनं (तरिका, पह, पोजिसन) दना पद्मासनय् फेतुना ।

(७८) पद्मासनय् फेतुना च्वनागु उगु इलय् जिं तस्सकं सुख, तस्सकं आनन्द, तस्सकं प्रीति ताया ।

(७९) पद्मासनय् फेतुना च्वनागु इलय् जिं थथे चिन्तन यानाः– "ध्यानय् जि पुवने धुंकल, अभिज्ञाय् जि पारङ्गत जुइधुन ।"

(८०) भिंदो संसारय् जि ज्वःपिं ऋषिपिं मदु, ऋद्धिशक्तिइ नं जि ज्वःम्ह सुं मंत, जितः थुजोगु सुख प्राप्तजुल ।

(८१) जि पद्मासनय् च्वंच्वनाबले भिंदो संसारया निवासीपिसं '(थुम्ह मनू) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि' धका ततःसकं हालाच्वन ।

(८२) न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिं पद्मासनय् च्वंबले गुलि शकुन (लक्षण) दुगुजुल उगु (शकुन) थौं नं खनेदत ।

(८३) चिकुगु तनावन, ताःन्वःगु क्वहाँ वल, थथे थौं खनेदत, (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(८४) भिंदो संसार (लोकधातु) शान्त व निश्चिन्त जुल, थथे थौं खनेदत, (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(८५) फय् ततःसकं मसन, खुसि मन्ह्याात, थथे थौं खनेदत, (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(८६) भूमी ह्वइगु, लखय् ह्वइगु स्वाँ फुकं उगु इलय् ह्वयावल; थुपिं दक्व फुक्क स्वाँ ह्वल, (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(८७) गसि थजु, सिमा थजु उगु इलय् दक्वफुकय्सनं सि (फल) सयावल, थुपिं दक्वफुकय् सि सल, (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(८८) 'आकाशय् च्वंगु रत्न, भूमिइ च्वंगु रत्न उगु इलय् थियावइ, उपिं दक्वफुकं रत्न थित,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(८९) मनूतय्गु व देवतापिनिगु म्हुतुं पुइगु बाजंज्वलं उगु इलय् पुयाहइ, उगु निथिः बाजं सः वल' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९०) थीथी स्वाँया वा उगु इलय् सर्गतं गानावइ, उगु स्वाँ थौं नं वागात, (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९१) 'महासागरय् लः पाः जुइ, झिदो लोकय् भूखाय् ब्वइ; उगु निथिः नं सनाच्वंगु सः वल' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९२) 'झिदो नरकय् नं मि उगु इलय् सिइ, थुगु मि थौ नं सित,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९३) 'निभाः द्यो यच्चुसे खनेदइ, नगुत फुक्क थिइ, अथे हे थौं नं खनेदत' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९४) 'वा मवःसां उगु इलय् भूमिं लः बुयावइ; भूमिं लः थौं नं बुयावल' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९५) 'सर्गःया चाकलय् नगुत, नक्षत्रत थिनाच्वनि, विशाखा नक्षत्रया लिक्क तिमिला लानाच्वन' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९६) 'भूमिइ दुने प्वालय् च्वनिपिं, गुफाय् च्वनिपिं प्राणीपिं (जनावरत) थःथःगु च्वनेगु थासं पिहांवइ, उगु थाय्त फुकं प्वन,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९७) 'प्राणीतय् अरुचि धैगु (खने) मदइ, उगु इलय् (सकलें) सन्तुष्ट जुयाच्वनि, उपिं फुकं सन्तुष्ट जुयाच्वन,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९८) 'ल्वय फुक्क साम्य जुइ, पित्याः धैगु मदयावनि, थथे थौं खनेदत,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(९९) 'राग उबले म्हो जुइ, द्वेष, मोह मदयावनि, उगु सकतां थौं तन,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(१००) 'उबले भय दइमखु, थथे थौं नं खनेदु; उगु चिं नं (शकुनं, लक्षणं) याना जिमिसं सीका' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(१०१) 'धू ब्वया च्वय् मवं, थथे थौं खनेदु; थुगु लक्षणं याना जिमिसं सीका' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(१०२) 'मयैपुगु नं तनावन, नंस्वाक फय् सनि, उगु नंस्वाःगु फय् थौं नं सन,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(१०३) 'अरूपी (देवतापिं) तोता (मेपिं) फुक्क देवतापिं खनेदइ, उपिं (देवतापिं) फुकं थौं खनेदत,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(१०४) 'नरक धैगु गुथाय्तक दु (उगु) फुक्क उबले खनेदइ, उगु फुकं थौं नं खनेदत,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(१०५) 'पःखा, लोखा, गुं उबले पंगः जुइमखु, उपिं थौं आकाशथें तुं जुल,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(१०६) 'सिइगु, बुइगु धैगु उबले दइमखु, उगु थौं नं खनेदत,' (छलपोल) निश्चय नं बुद्ध जुइतिनि ।

(१०७) "क्वातुक्क शक्ति लगय् यानाबिज्याहुँ, लिहाँ बिज्याये मते न्ह्योने बिज्याहुँ, जिमिसं थुगु (खँ) सिइका ।"

(१०८) बुद्ध (दीपङ्कर) व भिंदो लोक – निथीयागु नं वचन न्यना जिं मन लुधंका, लय्लय्तातां थथे बिचाःयाना ।

(१०९) बुद्धपिनिगु वचनया अर्थ निख्यत्यःगु जुइमखु, जिनपिनिगु वचन मखया वनिमखु, बुद्धपिनिगु वचन मखइमखु, (जि) निश्चय नं बुद्ध जुये ।

(११०) आकाशय् वांछ्वःगु चा ग्वारा अवश्य पृथ्वीइ कुतुंवइथें तुं बुद्धपिंलय् श्रेष्ठम्हसिगु वचन अवश्यम्भावी व शाश्वत जुइ । बुद्धपिनिगु वचन मखइमखु, (जि) निश्चय नं बुद्ध जुये ।

(१११) "गथे प्राणीत दक्वसिया मरण अवश्यम्भावी व शाश्वत जुयाच्वन, अथे तुं बुद्धपिंलय् श्रेष्ठम्हसिगु वचन अवश्यम्भावी व शाश्वत जुइ । बुद्धपिनिगु वचन मखइमखु, (जि) निश्चय नं बुद्ध जुये ।"

(११२) गथे चा फुनावनेवं निभाः द्यो लुयावइगु ध्रुवसत्य जुयाच्वन, अथे हे बुद्धपिंलय् श्रेष्ठम्हसिगु वचन अवश्यम्भावी व शाश्वत जुइ । बुद्धपिनिगु वचन मखइमखु, (जि) निश्चय नं बुद्ध जुये ।

(११३) गलं (गुफां) पिहां वयेवं सिंह हालिगु निश्चित जुयाच्वंथें तुं बुद्धपिंलय् श्रेष्ठम्हसिगु वचन अवश्यम्भावी व शाश्वत जुइ । बुद्धपिनिगु वचन मखइमखु, (जि) निश्चय नं बुद्ध जुये ।

(११४) गथे प्वाथय् दुम्ह मिसाया मचा बुइगु निश्चित जुयाच्वन । अथे हे बुद्धपिंलय् श्रेष्ठम्हसिगु वचन अवश्यम्भावी व शाश्वत जुइ । बुद्धपिनिगु वचन मखइमखु, (जि) निश्चय नं बुद्ध जुये ।

(११५) "वा जिं बुद्ध यानाबिइगु धर्म (तत्त्व, कारक घटक) यागु विवेचना याये - थन, अन, च्वय्, क्वय् झिगू दिशाय्, धर्मधातु दैच्वंथाय्तक्क ।"

(११६) विशेष चिन्तन यायां जिं खका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अनुशीलन याःगु महापथ – न्हापाँगु पारमिता 'दान' पारमिता ।'

(११७) "बोधिज्ञान प्राप्तयायेगु मनं ताःतुनागु जूसा छं न्हापाँगु दानपारमिता अङ्गीकारयाना उकियागु आचरण क्वातुक या ।"

(११८) गथे (लखं) जायाच्वंगु घःयात सुंगुम्हसें भोपुइकूसा (उकि) दक्व फुकं लः वाइ, उकि लः ल्यनिमखु,

(११९) अथे तुं फोगिं क्वह्यंम्ह, दथुयाम्ह, च्वय्याम्ह न्ह्याम्हसां स्वया उयात भोपुकातःगु घःथें तुं (थःयाके) छुं मल्यंक दान ब्यु ।

(१२०) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं विवेचना जिं याये।"

(१२१) विशेष चिन्तन यायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु निगूगु पारमिता 'शील' यात।'

(१२२) "बोधिज्ञान प्राप्तयायेगु मनं ताःतुनागु जूसा छं थुगु निगूगु शीलपारमिता लिया उकियागु आचरण क्वातुक या।"

(१२३) "चौंरीसां (याकं) थःगु न्हिपं छुकिसं तक्यन धाःसा उकियात घाःपाः जुइके बीमखु, बरु अन हे थः सिनावनि।"

(१२४) "अथे तुं छं प्यंगू भूमिसं शील-पालन पुवंका चौंरीसां न्हिपं मस्यंकूथें न्ह्याबलें शीलयागु रक्षाया।"

(१२५) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं विवेचना जिं याये।"

(१२६) विशेष चिन्तनयायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु

स्वगूगु पारमिता 'नैष्क्रम्य' (अभिनिष्क्रमण, संसार-त्याग) यात ।'

(१२७) "बोधिज्ञान प्राप्तयायेगु मनं ताःतुनागु जूसा छं थुगु स्वंगूगु नैष्क्रम्यपारमिता अङ्गीकारयाना उकियागु आचरण क्वातुक या ।"

(१२८) "ता ईतक भ्यालखानाय् कष्ट नैच्वंम्ह मनुखं उगु (भ्यालखाना) पाखे राग वयेकि मखु, बरु (उकिं) मुक्त जुइगु जक स्वैच्वनि ।"

(१२९) "अथे तुं छं फुक्क भव (जन्म, अस्तित्व, संसार) यात भ्यालखानाथें खंकि, भव पाखें बाँलाक्क मुक्त जुइत नैष्क्रम्यपारमिता पाखे ल्यु ।"

(१३०) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं विवेचना जिं याये ।"

(१३१) विशेष चिन्तनयायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु प्यंगूगु पारमिता 'प्रज्ञा' यात ।'

(१३२) "बोधिज्ञान प्राप्तयायेगु मनं ताःतुनागु जूसा छं थुगु प्यंगूगु प्रज्ञापारमिता अङ्गीकारयाना उकियागु आचरण क्वातुक या ।"

(१३३) भिक्षा फ्वफ्वं वनाच्वंम्ह भिक्षुं चिधंगु, तःधंगु वा दथुयागु कुलयापिंत मत्वःतुसें भिक्षा फ्वनाकाइ ।

(१३४) "अथे तुं छं न्ह्याबलें स्यूसःम्ह मनुयाके न्यनेगु यायां, प्रज्ञापारमिता लियाववं सम्बोधि ज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१३५) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं विवेचना जिं याये ।"

(१३६) विशेष चिन्तनयायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु न्यागूगु पारमिता 'वीर्य' यात ।'

(१३७) "बोधिज्ञान प्राप्तयायेगु मनं ताःतुनागु जूसा छं थुगु न्यागूगु वीर्यपारमिता अङ्गीकारयाना उकियागु आचरण क्वातुक या ।"

(१३८) "गथे पशुतय् जुजु सिंह ग्वारा तुलाच्वंसा, दनाच्वंसा वा न्यासि जूसां वीर्य (शक्ति, उत्साह) यागु बेवास्ता (लापरवाह) मयासे न्ह्याबलें उत्साही जुयाच्वनि–

(१३९) अथे तुं छं फुक्क भव (जन्म, अस्तित्व, संसार) य् क्वातुक उत्साही जुया वीर्यपारमिता लिया सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१४०) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं जिं विवेचना याये ।"

(१४१) विशेष चिन्तन यायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु खुगूगु पारमिता 'क्षान्ति' यात ।'

(१४२) "छं थुगु खुगूगु पारमिताया आचरण क्वातुक या । उकि मन विचलित मयासें छं सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१४३) "पृथ्वीं गथे शुद्धगु व अशुद्धगु न्ह्यागुं वांछ्वये हक्व फुकं फैच्वनि (सहयाना च्वनि) वं (सुं नाप) द्वेष याइमखु–

(१४४) अथे तुं छं सन्मान व अपमान न्ह्यागुं फुकं सहयाना क्षान्तिपारमिता लिया सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१४५) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं जिं विवेचना याये ।"

(१४६) विशेष चिन्तनयायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु न्हय्गूगु पारमिता 'सत्य' यात ।'

(१४७) "छं थुगु न्हय्गूगु पारमिताया आचरण क्वातुकया । थुकि (थथे आचरणयायां) वचनय् विचलित मजुसे छं सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१४८) "ओसधी' नाँगु नगु (नक्षत्र) गथे न्ह्यागु इलय् व न्ह्यागु ऋतुइ नं मनूतय् निंतिं व देवतापिनि निंतिं सन्तुलित जुयाच्वनि, थ:गु लँपुं विचलित जुइमखु–

(१४९) अथे तुं छं सत्यवचन ल्हाय्गु लँपुइ विचलित मजुसे सत्यपारमिता लिया सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१५०) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं जिं विवेचना याये ।"

(१५१) विशेष चिन्तन यायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु च्यागूगु पारमिता 'अधिष्ठान' यात ।'

(१५२) "छं थुगु च्यागूगु पारमिताया आचरण क्वातुक या । थुकि थातं च्वना छं सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१५३) "गुं (पर्वत), तज्जागु लोहं द्वं (शैल) गथे क्वातुक नीस्वना थातं च्वंच्वनि, यक्व फय् वःसां सनिमखु, थःगु थासय् हे धिसिमिसि लानाच्वनि–

(१५४) अथे तुं छ नं अधिष्ठानपारमिताय् न्ह्याबलें थातं च्वं। अधिष्ठानपारमिता पुवंका सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि।"

(१५५) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं जिं विवेचनायाये।"

(१५६) विशेष चिन्तनयायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु गुंगूगु पारमिता 'मैत्री' यात।'

(१५७) "छं थुगु गुंगूगु पारमिताया आचरण क्वातुक या। बोधिज्ञान प्राप्तयायेगु मनं ताःतुनागु जूसा मैत्रीपारमिताय् जो मदुम्ह जु।"

(१५८) "ल खं गथे भिंम्ह मनूयात व पापीम्ह मनूयात उति ग्यंक हे सिचुकाबिइ, एवं धू व फोहर जुइकायंकी–

(१५९) अथे तुं छं हितकारक प्रति व अहितकारक प्रति उलि तुं मैत्रीभाव विकसित या। (थुकथं) मैत्रीपारमिता पुवंका छं सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि।"

(१६०) "थुगु थुलि जक मखु बुद्ध यानाबिइगु धर्म (कारक तत्त्व) बोधिज्ञानयात पुवंकीगु धर्म (कारक तत्त्व) मेमेगु नं जिं विवेचनायाये ।"

(१६१) विशेष चिन्तनयायां जिं खंका– 'न्हापायापिं बोधिसत्त्वपिसं अभ्यास व अनुशीलन यानावंगु झिगूगु पारमिता 'उपेक्षा' यात ।'

(१६२) "छं थुगु झिगूगु पारमितायाा आचरण क्वातुक या । ताल्जु-दंथे दृढ जुया (उखेदुखे मचूसें) छं सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१६३) "गथे पृथ्वीं थःके वांछ्वःगु नीगुयात व मनीगुयात यो (लय्तायगु) व मयो (तंचायेगु) मयासें नितायात नं उपेक्षा यानाच्वनि–

(१६४) अथे तुं छं सुखदुःखय् न्ह्याबलें ताल्जु-दं जुयाच्वं । (थुकथं) उपेक्षापारमिता पुवंका छं सम्बोधिज्ञान प्राप्त याइतिनि ।"

(१६५) "बोधिज्ञानयात पुवंकीगु पारमिता धैगु संसारय् थुलि हे जक खः । थुपिं पुला (तोता) वना मेथाय् गनं छुं मदु, थुपिंलय् क्वातुक थातं च्वं ।"

(१६६) थुपिं धर्मय् उमिगु स्वभाव, रस (गुण) व लक्षण सहित विचाः यानाच्वना बले पृथ्वी व भिंदो लोकय् भूखाय् ब्वल ।

(१६७) पृथ्वी सन, थुकिं तु क्यलिबलेथें सः पिज्वल, थ्व (पृथ्वी) चिकं क्यलिबले, साःया घः चाःचाहिलिथें तुं खात ।

(१६८) बुद्धयात भोजन दान याइबले गथे (तःजिगु) परिषद (पुचः) च्वनिगु जुल अथे तुं अन उपिं थरथर खाखां भूमी ग्वाराग्वारा तुला बनावन (मूर्च्छा जुल) ।

(१६९) अन दोलंदो घः व सलंस धंप थवंथवय् ठक्कर नया चुंचुं दन ।

(१७०) आपालं मनूत छ्थासं मुना ग्याना थाराथारा न्हुया, नुगः ह्वाकाफ्वाका संका, मन थातय् मलाका, नुगः मछिंका दीपङ्करया थाय् वन ।

(१७१) "लोकय भिं वा मभिं छु जुइतिनि ? लोकय् सकभनं उत्पात जुयाच्वन । अन्तदर्शी (जुयाच्वंम्ह) छलपोलं उगु (पकाः) यात चीका छ्वइबिज्याहुँ ।"

(१७२) उगु इलय् महामुनि दीपङ्करं उमित शान्त्वना बिसे आज्ञा जुयाबिज्यात, "विश्वास या, पृथ्वी थुगु भूखाय् ब्वःगुलि ग्यायेमते ।"

(१७३) "जिं गुम्हसिगु बारय् संसारय् बुद्ध जुइतिनि धका थन ब्याकरण (व्याख्या) याना उम्हसें न्हापायापिं जिनपिंसं अनुगमन यानावंगु धर्मया बारय् विचाः' यानाच्वन ।"

(१७४) "वं विचाः यानाच्वंगु धर्म बुद्धपिनिगु सम्पूर्ण भूमि खः । उगु हुनिं देवतापिं व मनूत दुगु झिदो लोक सहित थुगु पृथ्वी खाःगु जुल ।"

(१७५) बुद्धया (दीपङ्करया) वचन न्यना उमिगु मन उघ्रिमय् निश्चिन्त जुल । उपिं फुक जिथाय् वया उमिसं हानं जितः वन्दना यात ।

(१७६) बुद्धगुण (पारमिता) अङ्गीकारयाना, मनयात क्वात्तुका जिं दीपङ्कर बुद्धयात नमस्कार याना, अले थःगु आसनं दना ।

(१७७) व (सुमेध) आसनं दनेवं देवतापिं व मनूत निखलःसिनं वयात दिव्य व मानुषिक स्वाँ ह्वलाबिल ।

(१७८) अले देवतापिं व मनूत निखलःसिनं शुभेच्छा अभिव्यक्तयासे धाल, "छलपोलयागु आकांक्षा तःधंगु खः, छलपोलयागु मनोकामना पुवनेमा ।"

(१७९) "(छलपोलया) पंगलः धाक्व चिला वनेमा, ल्वय् दक्व फुकं तना वनेमा, छलपोलयात लँपंख्याः धैगु

मदयेमा, उत्तमगु बोधिज्ञान छलपोलयात याकनं प्राप्त जुइमा ।"

(१८०) "स्वाँ ह्वइगु सिमाय् ऋतु वयेवं गथे स्वाँ ह्वइ अथे तुं महावीरम्ह छलपोल बुद्धज्ञानं ह्वयाबिज्याहुँ ।"

(१८१) "सुं गुपिं सम्बुद्धपिंसं भिगू पारमिता गथे पुवंका बिज्यात अथे तुं महावीरम्ह छलपोलं भिगू पारमिता पुवंका बिज्याहुँ ।"

(१८२) "सुं गुपिं सम्बुद्धपिंसं गथे बोधिवृक्षया क्वय् च्वना बुद्धत्व लाभयात अथे तुं महावीरम्ह छलपोलं जिनयागु बोधिज्ञान लाभ यानाबिज्याहुँ ।"

(१८३) "सुं गुपिं सम्बुद्धपिंसं गथे धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात अथे तुं महावीरम्ह छलपोलं धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्याहुँ ।"

(१८४) "पुन्हिया चाय् तिमिला गथे जाहां थी अथे तुं छलपोल भिदो लोकय् दन्नमिंक थीयाबिज्याहुँ ।"

(१८५) "निभाःद्यो राहुं मुक्त जुल धायेवं गथे जति तच्चया तस्सकं थी अथे तुं छलपोल लोकं मुक्त (लौकिक, सांसारिक खितिं मुक्त) जुया (थःगु) श्रीनं (ऐश्वर्य, गरिमां) थीयाबिज्याहुँ ।"

(१८६) "न्ह्यागु हे खुसि नं गथे समुद्रय् न्ह्यानावनि अथे तुं देवतापिं सहितगु लोक फुकं छलपोलया थाय् न्ह्याना वयेमा ।"

(१८७) इमिसं सार्थक पहलं स्तुति याका वसपोल उघ्रिमय् भिंगू धर्म (पारमिता) अङ्गीकारयाना, उकीयात पुवंका तपोवनय् दुहाँ बिज्यात ।

सुमेध प्रार्थनाकथा क्वचाल ।

३. दीपङ्कर बुद्धवंश

(१) अले उपिं सङ्घ सहित लोकनायक शास्ता दीपङ्करयात भोजन याके धुंका वसपोलया शरणय् वन ।

(२) तथागतं (दीपङ्कर बुद्धं) अले गुलिसितं शरण-ग्रहणय् दुथ्याका बिज्यात, गुलिसितं पञ्चशीलय् व गुलिसितं दसशीलय् स्थापित यानाबिज्यात ।

(३) वसपोलं गुलिसितं प्यंगूफल दइगु श्रमणत्वय् दीक्षित याना बिज्यातसा गुलिसितं (थुगु) अनुपम धर्मय् प्रतिसम्भिदा (अर्थ, धर्म, निरुक्ति, प्रतिभाण) लाभ याकाबिज्यात ।

(४) (वसपोल) नरश्रेष्ठम्हसें गुलिसितं च्यागू गरिमामय समापत्ति प्राप्त याकाबिज्यात, गुलिसितं स्वंगू विद्या व षड्भिज्ञा ।

(५) हानं थ्व नापं सम्बन्धितगु उपदेश महामुनिं (वसपोल दीपङ्कर बुद्धं) बियाबिज्यात, गुकिंयाना लोकनाथयागु शासन न्यनावन ।

(६) मन्चा तःफाःम्ह, बाहा चकंम्ह, दीपङ्कर नाँम्ह वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् याका दुर्गतिं मुक्त यानाबिज्यात ।

(७) वसपोल महामुनिं लाख योजन तापाक तक नं बोध याये बहःपिं (मनूत) खना उघ्रिमय् इमिथाय् थ्यंका इमित बोध यानाबिज्यात ।

(८) वसपोल बुद्धं न्हापाँगु धर्मावबोधय् (अभिसमय) सच्छिगू कोटि मनूतय्त बोध यानाबिज्यात, निगूगु अभिसमयलय् लोकनाथ वसपोलं गुइगू कोटि मनूतय्त बोध यानाबिज्यात ।

(९) बुद्धं (दीपङ्करं) देवभवनय् धर्मदिशना याःबले गुईदो कोटि देवतापिंत धर्मावबोध जुगु अवसर स्वंगूगु अभिसमय (धर्मावबोध) जुल ।

(१०) दीपङ्कर शास्ताया स्वंगू सम्मेलन (मुं-ज्या) जुल । सछिदो कोटि (सहभागीत) मुंगु न्हापाँगु सम्मेलन जुल ।

(११) हानं (वसपोल) जिन नारदकूटय् (थुगु नांगु त्वापलय्) एकान्तवास याना बिज्याःबले सछिगू कोटि क्षीणास्रवपिं व क्लेशरहितपिं (भिक्षुपिं) मुंवल ।

(१२) महावीरम्ह (वसपोल) गुगु इलय् सुदर्शन शैलय् (थुगु नांगु त्वापलय्) च्वनाबिज्यात उबले (उम्ह) महामुनिं गुइदो कोटि (भिक्षुपिं) सहित पवारणा यानाबिज्यात ।[1]

(१३) भिदो, नीदो कोटिपिंगु धर्मावबोध (अभिसमय) जुल । छम्ह, निम्हसिगु याना अभिसमय जूगुया ल्याःचाः हे मदुगु जुल ।

(१४) उबले भगवान दीपङ्करयागु विशुद्धगु शासन (धर्म) जनताया दथुइ यक्व प्रचार जुल, थुकिया तस्सकं उन्नति जुल ।

(१५) लोकविदुम्ह दीपङ्कर न्ह्याबलें प्यंगू लाख षडभिज्ञां जाःपिं व ततःधंगु ऋद्धिबल थूपिं (भिक्षुपिंसं) चाःहुयेका च्वनाबिज्याइगु जुल ।

---

[1] अंग्रजी अनुवाद प्रतिलय् पृ २७, श्लोक सं. २०१ य् मूलपालि प्रतिलय् मदुगु छगू श्लोक दुथ्याका तःगु दु - गुकिया अर्थ थथे खः– 'उगु इलय् जि आकाश मार्ग जुइम्ह, पञ्चाभिज्ञाय् पुवंम्ह, तपस्यारतम्ह जटाधारी यति जुयाच्वनाम्ह जुल ।'

(१६) उबले (थःथःगु) मनसुवा पुमवंक हे मानव भव (मानव जीवन) तोतूपिं सुं गुपिं शैक्ष्यत (प्यंगु मार्ग व न्हापाँगु स्वंगु मार्ग-फल प्राप्तयायेधुंकूपिं, अर्हत् मजूनिपिं) निन्दनीय हे खनेदत ।

(१७) बाँलाक ह्वःगु स्वाँज्वःगु प्रवचन न्ह्याबलें क्वातुपिं (तल्लीन, लग्नशील) क्षीणास्रवपिं व क्लेशरहितपिं अर्हत्पिं नापनापं झःझः धैच्वन ।

(१८) शास्ता दीपङ्करया नगरया नाँ जुल रम्मवती (अम्बरावती), बौया नाँ जुल सुदेव क्षेत्री व माँ सुमेधा ।

(१९) वसपोलं झिदो दँ तक गृहस्थी जीवन तःजिक हनाबिज्यात, वसपोलयागु स्वखा तःतःजिगु दरबारया नाँ जुल - हंसा (हैँय्) क्रौञ्चा (कोलःखा) व मयूरा (म्हय्खा) ।

(२०) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं स्वंगू लाख मिसात दयाच्वन । पद्मा नाँम्ह मिसा वसपोलया जहान जुल, उसभस्कन्ध नाँम्ह काय् ।

(२१) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोलं) किसि गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात, झिलाधंक (थःगु) कुतःलय् मन बिया लगय् जुयाबिज्यात ।

(२२) (थ:गु) कुतःलय् लग्नशील जुजुं मुनिं (दीपङ्कर बुद्धं) थ:गु मन (चित्त, विज्ञान) यात थुइकल (बोधिज्ञान प्राप्तयात) । (अले वसपोल) महामुनि सन्त (दीपङ्करयात) यात ब्रह्मा इनापयात ।

(२३) महावीरम्ह वसपोलं नन्दाराम सिरीघरय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात । शिरीष सिमाया क्वसं फेतुना (वसपोलं) मेगु धर्मावलम्बीतय्‌गु मतयात खण्डन यानाबिज्यात ।

(२४) सुमङ्गल व तिष्य शास्ता दीपङ्करया प्रमुख शिष्यपिं (अग्रश्रावकपिं) जुल, सागत चाहिं उपस्थापक ।

(२५) नन्दा व सुनन्दा (उम्ह) भगवानया प्रमुख शिष्यापिं (अग्रश्राविकापिं) जुल । वसपोलया बोधिवृक्ष ला वंगलसिमा जुयाच्वन धाइ ।

(२६) तपुस्स व भल्लिक शास्ता दीपङ्करया अग्र-उपस्थापकपिं जुल, सिसिमा व सोना (कोणा) अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(२७) महामुनि दीपङ्कर चयेकुछि तःधिक जुयाच्वन, वसपोल जःतिया सिमां वा ब्याक्क स्वाँ ह्वयाच्वंगु सिसिं (धुसिँ, साल) या सिमांया जुजुथें झःझः धैच्वंम्ह जुल ।

(२८) वसपोल महर्षिया आयु छगू लाख दँ दैच्वन । उलि तातक म्वाम्ह वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२९) सद्धर्मयात ज्वालाज्वाला थीका, आपालं मनूतय्त पार तरय् याना, मि-ग्वाराथें दनदन च्याना वसपोल श्रावकपिं सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(३०) उज्वःगु ऋद्धि, उज्वःगु नां (सुयश वा अनुयायी-वर्ग), (वसपोलया) चरणय् च्वंगु उगु आपालं धर्मचक्र प्रवर्तन - उगु फुकं दुसुनावन । संस्कार धैगु फुकं धाथें प्वनिगु मखुला ?

(३१) (उम्ह) जिन, शास्ता दीपङ्करया निर्वाण नन्दाराम विहारय् जुल । अन वसपोलया (नामय् दयेकूगु) स्वीखुगू योजन तःजागु जिन-स्तूप छगः दुगुजुल ।

भगवान दीपङ्करया वंस न्हापाँगु क्वचाल ।

४. कौण्डण्य बुद्ध

(१) दीपङ्कर बुद्धया लिपा नायो (बुद्ध) जूम्ह जुल अनन्त तेज थूम्ह, अमित यश थूम्ह, अनुयायीपिं असंख्य दुम्ह, हयेकाये थाकुम्ह कौण्डण्य ।

(२) (वसपोल) क्षमाया ल्याखं धरती ज्वःम्ह, शीलया ल्याखं सागर ज्वःम्ह, समाधिया ल्याखं मेरु पर्वत ज्वःम्ह, ज्ञानया ल्याखं आकाश ज्वःम्ह, जुल ।

(३) (वसपोल) बुद्धं सकल प्राणीपिंत कल्याणया निंतिं सदाकालं इन्द्रिय-सत्य, बल-सत्य, बोध्यङ्ग-सत्य, मार्ग-सत्यया व्याख्या यानाबिज्यात ।

(४) लोकनायक कौण्डण्यं धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्याःबले न्हापाँगु अभिसमय (अर्थात धर्मावबोध) सच्छिदो कोटि मनूतय्त जुल ।

(५) अनं लिपा वसपोलं मनूत व देवतापिं मुना च्वंथाय् धर्मदेशना याःबले गुइदो कोटि श्रोतातय्त धर्मावबोध जुल - थुगु निगूगु अभिसमय जुल ।

(६) मेगु धर्मावलम्बीतय्गु मतयात खण्डनयासे वसपोलं धर्मदेशना याःबले चयेदो कोटि मनूतय्सं धर्मावबोध यात - थुगु स्वंगूगु अभिसमय जुल ।

(७) कौण्डण्य बुद्धया स्वंगू सम्मेलन जुल गुकि क्वातुपिं (अंग्रेजी अनुवाद कथं तल्लीनपिं) क्लेशरहितपिं, क्षीणास्रवपिं, शान्तचित्तपिं सहभागी जूगुजुल ।

(८) न्हापाँगु सम्मेलन सछिदो कोटि (सहभागीतय्गु) जुल, निगूगु दोछि कोटियागु व स्वंगूगु गुइगु कोटियागु जुल ।

(९) उगु इलय् जि विजितावी नांम्ह क्षेत्रीय जुयाच्वनागु जुल, समुद्रया छखे सिथंनिसें मेखे सिथय् थ्यंक जिगु ऐश्वर्य (स्वामित्व) न्यनाच्वंगु जुल ।

(१०) जिं अग्रगण्य लोकनाथ सहित सछिदो कोटि क्षीणास्रवपिं महर्षिपिंत उत्तम भोजनं तृप्तयाना ।

(११) वसपोल लोकनायक कौण्डण्यं जितः क्यना व्याकृत यानाबिज्यात, "थौंकन्हय्सं असंख्य कल्प लिपा थुम्ह संसारय् बुद्ध जुइतिनि ।"

(१२) ततःसकं कुतःयाना, थाकुथाकुगु चर्या पुवंका थुम्ह वंगल सिमाया क्वसं तस्सकं नां दंम्ह सम्बुद्ध जुइतिनि ।

(१३) "थुया जन्मदात्री माँया नां माया जुइतिनि, बौ शुद्धोदन, थुया नां गौतम जुइतिनि ।"

(१४) "(थुया) अग्रश्रावकपिं कोलित व उपतिष्य जुइतिनि, थुम्ह जिन जुइवं उपस्थापक जुइम्हला आनन्द जुइतिनि ।"

(१५) "क्षेमा व उत्पलवर्णा अग्रश्राविकापिं जुइतिनि, वसपोल भगवानया बोधिवृक्षयात वंगल सिमा धाइतिनि ।"

(१६) "चित्र व हस्तालवक अग्र-उपस्थापकपिं जुइतिनि, नन्दमाता व उत्तरा अग्र-उपस्थापिकापिं । वसपोल यशस्वी गौतमया आयु सछिदँ जुइ ।"

(१७) वसपोल ज्वःमदुम्ह बुद्धया थुगु वचन न्यना मनूत व देवतापिं लय्लय्तातां मनंमनं धाल- "थुम्ह धाथें बुद्धपुसा खः ।"

(१८) देवतापिं सहित भिंदो लोकया निवासीत लसतां हाःगु सः थ्वल, इमिसं न्हिन्ह्यूं लापाथात, लाहा ज्वजलपा नमस्कार यात ।

(१९) (इमिसं थथे धाल) "भीसं छुं जुया थ्वसपोल (कौण्डण्य) लोकनाथया शासन त्वःफिका च्वनेमाल धाःसां भविष्यय् वइगु इलय् भीपिं वसपोल (गौतम बुद्ध) या न्ह्योने च्वने दइतिनि ।"

(२०) "गथे मनूतय्सं खुसि पार याइबले छियेे मछिंगु थाय तोता क्वय् क्वहाँ वना छियेछिंगु थासं छिना (उगु) तःधंगु खुसि पारयाइ –"

(२१) "अथे तुं भी फुकसेनं थ्वसपोल जिनयात त्वःफिके माल धाःसां भविष्यय् वइगु इलय् वसपोलया न्ह्योने च्वने दइतिनि ।"

(२२) वसपोलयागु वचन न्यना जिं न्हापा स्वया अप्वः मन बिया कुतःयाना । उगु हे लक्ष्य प्राप्तयायेत जिं (थःगु) तःधंगु राज्य जिन (कौण्डण्य) यात देछाया । (उगु) तःधंगु राज्य परित्यागयाना जिं वसपोलया न्ह्योने प्रव्रज्या कया ।

(२३) जिं जिन-शासनया सूत्र, विनय आदि गुंगू अङ्ग फुकं पुवंक अध्ययनयाना उकित (जिन शासनयात) छायेपिया ।

(२४) जि फेतूसां, दंसां, न्यासिवंसां उकितुं एकचित्त लगय् जुया अभिज्ञाय् पुवंका ब्रह्मलोकय् थ्यंका ।

(२५) कौण्डण्य बुद्धया सुनन्द नांम्ह क्षेत्रिय जुल, (वसपोलया) नगरया नां रम्मवती व माँया नां सुजाता (जुल) ।

(२६) वसपोलं भिदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । (वसपोलया) तःजिगु दरबार स्वखा - शुचि, सुरुचि व शुभ जुल ।

(२७) बाँबाँलाक छायेपियातःपिं स्वंगू लाख मिसात दयाच्वन । रुचिदेवी नांम्ह मिसा (वसपोलया) जहान जुल, विजितसेन नांम्ह काय् ।

(२८) प्यंगु लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोलं) रथय् च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात, भिलाधंक (थःगु) कुतलय् मन तया लगय् जुयाबिज्यात ।

(२९) मनुखय् उत्तमम्ह, महावीरम्ह कौण्डण्यं ब्रह्मां इनाप यासेंलि देवतापिनिगु नगरय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(३०) भद्र व सुभद्र कौण्डण्य बुद्धया अग्रश्रावकपिं जुल, अनुरुद्ध नांम्ह (मनू) उपस्थापक जुल ।

(३१) तिष्या व उपतिष्या कौण्डण्य बुद्धया अग्रश्राविकापिं जुल, (वसपोलया) बोधिवृक्ष धाःसा बाँलागु साल सिमा जुल ।

(३२) सोंण व उपसोण (वसपोलया) अग्र–उपस्थापकपिं जुल, नन्दा व सिरिमा चाहिं अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(३३) (वसपोल) महा़मुनि चय्च्याकुछि तःधिकः जुयाच्वन, (वसपोल) तिंन्हिनेयाम्ह निभाःद्योथें, तिमिलाथें बाँलाक थिनाच्वन ।

(३४) उबले (मनूतय्) आयु छगू लाख दँ जुयाच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(३५) (उबले) क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं (मनूत) दुगुलिं पृथ्वी अजूचाइपुसे च्वंक बाँलाना च्वन । वसपोल नगुं-नक्षत्रगणं आकाश शोभायमान खनेदुथें शोभायमान जुया बिज्यानाच्वन ।

(३६) उपिं तस्सकं नांदंपिं चित्त क्षुब्ध मजुइपिं हयेकाये थाकुपिं असंख्य नाग (जितेन्द्रिय भिक्षु)पिं हाबलासा त्वःथे जक खनेदया निर्वाण जुयावन ।

(३७) (वसपोल) जिनया अतुलनीयगु उगु ऋद्धि, ज्ञानं जायाच्वंगु समाधि फुक्कफाक्क दुसुनावन । संस्कार धैगु ब्याकं धाःथें प्वनावनिगु मखुला ?

(३८) उत्तमम्ह कौण्डण्य बुद्ध चन्दाराम विहारय् निर्वाण जुयाबिज्यात, अन हे चैत्य छगू स्वन गुगु कि न्हय्गू योजन तज्जाः जुल ।

भगवान कौण्डण्यया वंस - निगूगु क्वचाल

५. मङ्गल बुद्ध

(१) कौण्डण्य बुद्धया लिपा (जून्ह) मेम्ह मङ्गल नांम्ह नायो (बुद्ध) नं लोकय् दैच्वंगु ख्यूं (चित्तया अज्ञान) चीका धर्मयात पिब्वयेगु भाला कयाबिज्यात ।

(२) वसपोलया प्रभा मेपिं जिनपिनिगु स्वया तच्च्वःगु, ज्वःमदुगु - चन्द्रसूर्ययागु जः सिबेनं थीम्ह भिंदो लोकय् जाहाँ थिनाच्वन ।

(३) वसपोल बुद्धं नं उत्तमगु प्यंगू सत्ययात प्रकाश यानाबिज्यात । उगु सत्यया रस त्वंपिं सकसिनं तच्च्वःगु ख्युंयात चीका छ्वत ।

(४) ज्वः मदुगु बोधिज्ञान प्राप्त याये धुंका (वसपोलं यानाबिज्याःगु) न्हापाँगु धर्मदिशनाय् सच्छिदो कोटि (मनूतय्त) धर्माविबोध याकाबिज्यात ।

(५) (वसपोल) बुद्धं देवतापिनि जुजु (इन्द्र) या देवभवनय् धर्मदिशना यानाबिज्याबले, निगूगु धर्माविबोध दोछि कोटि मनूतय्त जुल ।

(६) चक्रवर्ती जुजु सुनन्द (थःथाय्) थ्यंक वःबले (वसपोल) बुद्धं उत्तमगु धर्मया भेरि (नगरा, धाः) द्यमेबाजं थानाबिज्यात ।

(७) गुइगू कोटि खाःपिं सुनन्दया अनुयायीपिं सुं छम्ह हे त्वःमफिक सकलें 'वा, भिक्षुपिं, वा' धैगु सूत्रकथं प्रव्रजित जुल ।

(८) मङ्गल बुद्धया सम्मेलन स्वंगू जुल । न्हापाँगु सम्मेलनय् गुइगु कोटि क्षीणास्रव, क्लेशरहितपिं भिक्षुपिं सहभागी जूगु जुल ।

(९) निगूगु सम्मेलनय सछिदो कोटि व स्वंगूगु सम्मेलनय् गुइगु कोटि क्षीणास्रव, क्लेशरहितपिं भिक्षुपिं सहभागी जूगुजुल ।

(१०) उगु इलय् जि अध्यापक, मन्त्रधर, स्वंगू वेदय् पुवंम्ह सुरुचि (ची) नांम्ह ब्रह्मु जुयाच्वनागु जुल ।

(११) (वसपोल) शास्ताया न्ह्योने शरण वना जिं सुगन्धं व स्वाँमालं (वसपोल) सम्बुद्ध नायो जुयाच्वंगु (उगु) सङ्घयात स्वागत-सत्कार याना । थथे याये धुंका जिं उगु सङ्घयात खीर भोजनं लुधंका ।

(१२) मनुखय् (निपातुतिं चूपिंलय्) उत्तमम्ह वसपोल मङ्गल बुद्धं जिगु बारय् व्याकृतयासे आज्ञा जुयाबिज्यात, "थुम्ह (मनू) असंख्य कल्पलिंपा बुद्ध जुइतिनि ।"

(१३) "(थुम्हं) कुतःयासे (शील, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल कि भीपिं यक्व लिपा थुम्ह नापलाः वइतिनि ।"

(१४) वसपोलया वचन न्यना जि न्हापा स्वया अप्वः मन बिया कुतःयाना । जिं भ्रन अप्वः क्वातुक अधिष्ठान याना भिगू पारमिता पुवंका ।

(१५) अले जिं उत्तमगु सम्बोधिज्ञान प्राप्त यायेया निंतिं उत्साह तच्च्वयेका थःगु छेँ (गार्हस्थ्य, गृहस्थी जीवन) (वसपोल) बुद्धयात देछाया वसपोलया न्ह्योने प्रव्रज्या कया ।

(१६) जिं जिन शासनया सूत्र, विनय आदि गुंगु अङ्ग फुकं अध्ययन याना उकित (जिन शासनयात) छायेपिया ।

(१७) जि उकितुं एकचित्तं लगय् जुया, ब्रह्म भावना (चतुर्ब्रह्म विहार) विकसित याना, अभिज्ञाय् पुवंका ब्रह्मलोकय् थ्यंका ।

(१८) बोधिसत्त्व मङ्गलया नगरया नां उत्तर जुल, (वसपोल) उत्तर नांम्ह क्षेत्रिय जुयाच्वन, माँम्हसिया नां उत्तरा जुल ।

(१९) वसपोलं गुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । (वसपोलया) तःजिगु दरबार स्वखा- यशवा, शुचिमा व शिरिमा जुल ।

(२०) बाँबाँलाक छायेपियातःपिं स्वीदो पुवंक खाःपि मिसात दयाच्वन । वसपोलया जहान जुल यशवती नांम्ह मिसा व काय् सीवल नांम्ह ।

(२१) प्यंगु लक्षण (निमित्त) खनेवं वसपोलं सल गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात, च्यालाधंक (थःगु) कुतलय् मन तया लगय् जुयाबिज्यात ।

(२२) (उम्ह) महावीरम्ह लोकनायक मङ्गल बुद्धं ब्रह्मां इनाप यासेंलि सिरीव धैगु तःजिगु वनय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२३) मङ्गल बुद्धया अग्रश्रावकपिं जुल सुदेव व धर्मसेन, उपस्थापक धाःसा पालित जुल ।

(२४) वसपोल भगवानया अग्रश्राविकापिं सीवली व अशोका जुल, बोधिवृक्षयात धाःसा नाग (सिमा) धाइ ।

(२५) नन्द व विशाख (वसपोलया) अग्र–उपस्थापकपिं जुल, अनुला व सुमना चाहिं अग्र–उपस्थापिकापिं (जुल) ।

(२६) (वसपोल) महामुनि चय्च्यागवः रतनति तःधिक जुयाच्वन, वसपोलया पाखें सलंसः दोलंदो किरण पिज्वयाच्वन ।

(२७) उबले (मनूतय्) आयु गुइदो दँ ताःहाक जुयाच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२८) सागरय् वइच्वनिगु द्वम्ब्वः गथे ल्याः खाये फइमखु अथे तुं वसपोलया श्रावकपिं (शिष्यपिं) ल्याः खाये फइमखु ।

(२९) (उम्ह) लोकनायक सम्बुद्ध मङ्गल म्वाना च्वंतले वसपोलया शासनय् (धर्मय्) क्लेश सहित सीपिं सुंसु हे मदुगु जुल ।

(३०) तस्सकं नां दम्ह वसपोलं धर्मया चिलाख च्याका यक्वयक्व मनूतय्त पार तरय्याना उरः (धूमकेतु)थें च्याना निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(३१) देवतातय्त व मनूतय्त संस्कारया स्वभाव थुइका बिया वसपोल मि-प्वाथें च्याना गथे निभाःद्यो लुकुंबीगु खः अथे हे लुकुं बियाबिज्यात ।

(३२) (वसपोल) मङ्गल नांम्ह बुद्ध वस्सर धैगु उद्यानय् (उपवनय्, केबय्) निर्वाण जुयाबिज्यात । उगु थासय् दयेकूगु वसपोलयागु (जिनस्तूप) स्वीगू योजन तज्जा जुल ।

भगवान मङ्गलयागु वंस - स्वंगूगु क्वचाल

६. सुमन बुद्ध

(१) मंङ्गल बुद्धयां लिपा (बुद्ध जूम्ह) मेम्ह नायो (लोकनायक) सुमन सकतां धर्मय् (शील, समाधि, प्रज्ञाय्) ज्वः मदुम्ह, ब्याक्क प्राणीत मध्यय् च्वन्ह्याम्ह जुयाच्वन ।

(२) उगु इलय् वसपोलं मेखलपुरय् धर्मशङ्ख पुइगु नापनापं गुधाः दुगु जिन शासनया निर्वाण जुइ दैगु धाःबाजं (अमृतभेरि) थानाबिज्यात ।

(३) क्लेशयात त्याकेधुंका वसपोलं उत्तमगु सम्बोधिज्ञान प्राप्त यानाबिज्यात । (वसपोल) शास्तां सद्धर्मयागु तःजिगु नगर (निर्वाण) स्वनाबिज्यात ।

(४) वसपोलं (छगू) तःधंगु लँ छस्स्वागु, बेमक्वःगु, तप्यंगु, तःब्यागु, (उखे थुखे, सकभनं धैथें) न्यनाच्वंगु स्मृति प्रस्थानयागु तःजिगु लँ दयेका बिज्यात ।

(५) उगु लँय् (वसपोलं) श्रमणत्वयागु प्यंगू फल, प्यंगू प्रतिसम्भिदा, खुगू अभिज्ञा, च्यागू समापत्ति ब्वया बिज्यात ।

(६) गुपिं (मनूत) वाः चायेकाच्वनि, विनीत जुयाच्वनि, मछ्याला (वा नाइसे) च्वंच्वनि व शक्ति थुलाच्वनि इमिसं थःथःयात यःकथंयागु गुण विशेष प्राप्तयाइ ।

(७) थुकथं थुज्वःगु कुतलं आपालं मनूतय्त पार तरय्याना (वसपोल) शास्तां न्हापाँगु धर्मदिशनाय् हे सछिदो कोटि मनूतय्त धर्मावबोध यानाबिज्यात ।

(८) (वसपोल) महावीरं मेगु धर्मावलम्बीतय्गु पुचलय् निक्वःगु धर्मदिशना यानाबिज्याबले सछिदो कोटि (मनूतय्सं) धर्मावबोध यात ।

(९) देवतापिं व मनूतय्सं छगू मन व छप्वाः म्हुतु याना निरोध (हानं जन्म कायेगु वा उत्पन्न जुइम्वालिगु) व मनय् लुयावःगु शङ्काया विषयलय् न्ह्यसः न्यन ।

(१०) अनं लिपायागु धर्मदिशनाय्, निरोध (पुनरुत्पत्ति दिइगु) या ब्याख्याय् जूगु स्वंगूगु धर्मावबोधय् (अभिसमय) गुइदो कोटियात ज्ञान प्राप्त (धर्मावबोध) जुल ।

(११) सुमन बुद्धया स्वंगू सम्मेलन जुल गुकि क्वातुपिं (तःजिपिं, तल्लीनपिं) क्लेशरहितपिं, क्षीणास्रवपिं, शान्तचित्तपिं (सहभागी जूगु जुल) ।

(१२) वर्षावास सिधयेवं घोषणा जूगु पवारणाय् (वसपोल) भगवान तथागतं सछिदो कोटि (भिक्षुपिं) नाप पवारणा यानाबिज्यात ।

(१३) अनं लिपा निर्मलगु कञ्चनपर्वतय् गुइदो कोटिया निगूगु सभा जुल ।

(१४) देवराज शक्रं (इन्द्रं) बुद्धया दर्शन यावःबले चय्दो कोटियागु स्वंगूगु सभा जुल ।

(१५) जि उगु इलय् तस्सकं ऋद्धिथूम्ह 'कुशल' अर्थात पुण्य सञ्चयलय् तःजिम्ह अतुल नांम्ह नागराज जुयाच्वनागु जुल ।

(१६) उबले जिं स्वजाति (बन्धु)पिं नापं नाग भवनं पिहाँ वया म्हुतुं पुइगु दिव्य बाजं (तुरहि) ज्वःगु नागतय्गु बाजं थाना संघ सहित वसपोलयात उपस्थानयाना ।

(१७) छम्ह छम्हसित छज्वः चीवरकथं सच्छिदो कोटियात (चीवर) दान याना, नसा-त्वंसां (वसपोलपिंत) लुधंका जि वसपोलया शरणय् वना ।

(१८) वसपोल सुमन लोकनायकं जिगु बारय् (थथे धका) व्याकरण यानाबिज्यात, "असंख्य कल्प लिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१९) "(थुम्हं) कुतः यासे .... (शील, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल कि भ्कीपिं यक्व लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(२०) वसपोलया वचन न्यना जिं न्हापास्वयां अप्वः मन तया कुतःयाना । जिं भ्कं अप्वः क्वातुक व्रतय् अधिष्ठान याना भ्किगू पारमिता पुवंका ।

(२१) सुमन बुद्धया नगरया नां मेखल जुल, (वसपोल) सुदत्त नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन, माँम्हसिया नां सिरिमा जुयाच्वन ।

(२२) वसपोलं गुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । (वसपोलया) तःजिगु दरबार स्वखा - चन्द, सुचन्द, वटंस जुल ।

(२३) बाँबाँलाक छायपियातःपिं ख्वीस्वसःदो मिसात दयाच्वन । (वसपोलया) जहानया नां जुल वटंसिका व काय्या नां अनुपम ।

(२४) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोल) किसि गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात, झिलाधंक (थःगु) कुतलय् मन तया पुवंका बिज्यात ।

(२५) (वसपोल) महावीरम्ह लोकनायक सुमनं ब्रह्मां इनाप यासेंलि मेखल धैगु तःजिगु शहरय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२६) सुमन बुद्धया अग्रश्रावकपिं जुल शरण व भावितत्त, उपस्थापक धाःसा उदेन नांम्ह जुल ।

(२७) सोणा व उपसोणा (वसपोलया) अग्रश्राविकापिं जुल । असीम यश थुलाच्वंम्ह वसपोल बुद्धं नाग सिमाक्वय् सम्बोधिज्ञान प्राप्त यानाबिज्यात ।

(२८) वरुण व शरण (वसपोलया) अग्र–उपस्थापकपिं जुल, चाला व उपचाला अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(२९) धिकःलय् वसपोल बुद्ध गुइकु तःधिक जुल, (वसपोल) लुँयागु झिलिमिलि माःनं छाय्पियातःगु थाँथें झिदोलय् (दथुइ) थिनाच्वन ।

(३०) उबले (मनूतय्) आयु गुइदो दँ ताहाक जुयाच्वन, उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पारतरय् यानाबिज्यात ।

(३१) पारतरय् याय्बहःपिंत पारतरय्याना, बोध याय्बहःपिंत बोधयाना (वसपोल) सम्बुद्ध नक्षत्र (नगु)तय् जुजु (तिमिला) लुकुबिइथें निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(३२) उपिं तस्सकं नां दंपिं, क्षीणास्रवपिं भिक्षुपिं व अतुल जति (प्रभा) क्यने धुंकूम्ह, ज्वःमदुम्ह बुद्ध निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(३३) उगु अतुलगु (अनुपमगु) ज्ञान, उपिं अतुलगु रत्न फुक्कफाक्कं दुसुना वन । संस्कार धैगु धाथें ब्याक्कं प्वनावनिगु मखुला ?

(३४) नां दंम्ह सुमन बुद्ध अङ्गारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । वसपोलया नामं दयेकूगु जिन-स्तूप प्यंगू योजन तज्जाःगु जुल ।

भगवान सुमनयागु वंस - प्यंगूगु क्वचाल

७. रेवत बुद्ध

(१) सुमन बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह रेवत नांम्ह (लोक) नायक उपमा मदुम्ह, ज्वः मदुम्ह, थाःगाः सिइके मफुम्ह, तःजिम्ह जिन जुयाच्वन ।

(२) ब्रह्मां इनाप यासेंलि वसपोलं स्कन्ध, इन्द्रिययात न्हंकिगु, जन्मजन्मान्तरय् चाःहिले म्वाय्किगु धर्मयात प्रकाशित यानाबिज्यात ।

(३) वसपोलं धर्मदिशना यानाबिज्याबले स्वंगू धर्माविबोध जुल । (वसपोलया) न्हापाँगु धर्मदिशना थुलिउलियात धर्माविबोध जुल धका ल्याःचाःकथं धायम्‌फुगु जुल ।

(४) रेवत मुनिं जुजु अरिन्दमयात धर्मदिशना याःबले निगूगु धर्माविबोध जुल - उकि दोछि कोटि मनूतय्‌सं धर्माविबोध यात ।

(५) छवाःतक एकान्त ध्यानय् च्वनालि दनावया (वसपोल) नर श्रेष्ठम्हं सछि कोटि मनूतय्‌त व देवतापिंत (धर्मदिशना याना) उत्तमगु फल प्राप्त याकाबिज्यात ।

(६) रेवत बुद्धया स्वंगू सम्मेलन (मुं-ज्या) जुल- उकि क्वातुपिं (तल्लीनपिं, तःजिपिं), क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, बाँलाक्क मुक्तपिं (सहभागी जूगु जुल) ।

(७) न्हापाँगु सभाय् सहभागी जूपिनि ल्याःचाः हे मदुगु जुल, निगूगु सभाय् धाःसा सच्छिदो कोटिया उपस्थिति दुगु जुल ।

(८) वसपोलया धर्मचक्र प्रवर्तनया अनुयायी प्रज्ञाय् ज्वः मदुम्ह छम्ह उबले लाक हे उसाँय् मन्त, सी-म्वाइया थाः काये मफुत ।

(९) स्वंगूगु सभाय् दोछि कोटि अर्हन्तपिं सहभागी जुयाच्वंगु जुल, उपिं मुनिपिं उगु इलय् उम्ह म्हमफुम्हसिथाय् स्वःवन ।

(१०) उगु बखतय् जि अतिदेव नांम्ह ब्रह्मु जुयाच्वनागु जुल । (वसपोल) रेवत बुद्धयाथाय् वना जिं वसपोलयाके शरण फ्वना ।

(११) जिं थःम्हं फुथे वसपोलया शील, समाधि व तःजिगु प्रज्ञा गुणया स्तुति याना (थःगु) उत्तरीय वसपोलयात समर्पणयाना ।

(१२) वसपोल लोकनायक रेवत बुद्धं जिगु बारय् (थथे धका) व्याकरण यानाबिज्यात, "असंख्य कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१३) "(थुम्हं) कुतःयासे ....(शील, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धायेवं भीपिं यक्व लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१४) वसपोलया वचन न्यना जिं न्हापा स्वयां अप्वः मनतया कुतःयाना । जिं भं अप्वः क्वातुक व्रतय् अधिष्ठानयाना भिगू पारमिता पुवंका ।

(१५) अनंलि उगु बुद्ध जुइगु (कारक) तत्वयात लुमंका जिं 'जिं गुगु मनं ताःतुनागु खः उगु बुद्धत्व प्राप्त याये हे तिनि' धका मनय् तया (थःगु अभ्यासयात) तच्च्वय्का ।

(१६) रेवत बुद्धया नगरया नां जुल सुधान्यवती, (वसपोलया) नां जुल विपुल क्षेत्री, (वसपोलया) माँया नां जुल विपुला ।

(१७) वसपोलं खुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । (वसपोलया) पुण्यकर्मया प्रभावं दुगु स्वखा तःजिगु दरबार - सुदर्शन, रतनग्घि व आवेल (ल) जुल ।

(१८) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं स्वीस्वंगु कोटि मिसात दयाच्वन । सुदर्शना नांम्ह मिसा (वसपोलया) जहान जुल, काय्या नां जुल वरुण ।

(१९) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोल) जिनं रथय् च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात, न्हय्‌लातक थःगु कुतलय् मन तया पुवंका बिज्यात ।

(२०) (वसपोल) महावीरम्ह, लोकनायक रेवत बुद्धं ब्रह्मां इनाप यासेंलि सिरिघरय् वरुणारामय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२१) रेवत बुद्धया अग्र–श्रावकपिं जुल वरुण व ब्रह्मदेव, उपस्थापक धाःसा सम्भव नांम्ह जुल ।

(२२) भद्रा व सुभद्रा (वसपोलया) अग्र–श्राविकापिं जुल । ज्वः धाय् बहःम्ह मेम्ह मदुम्ह वसपोल बुद्धं नाग सिमाया क्वय् सम्बोधिज्ञान प्राप्त यानाबिज्यात ।

(२३) पद्म व कुञ्जर (वसपोलया) अग्र–उपस्थापकपिं जुल, सिरि(री)मा व यशवती अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(२४) धिकःलय् वसपोल चय्‌कु तःधिक जुल, (वसपोल) च्वय् (आकाशय् खनेदइगु) पल्पसाथें छ्‌चाखेलं थिनाच्वन ।

(२५) वसपोलया म्हं पिज्वयाच्वंगु अनुपम जतिया माः चां-न्हिं छ्‌चाखेलं छ्‌गू योजनतक न्यनाच्वन ।

(२६) उगु बखतय् (मनूतय्‌गु) आयु खुइदो दँ तक ताःहाक जुयाच्वन, उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्‌त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२७) बुद्धबल क्यना संसारय् सीम्वाःगु (हानं जन्म जुइम्वाःगु) ज्ञान प्रकाशितयाना वसपोल छुसिं त्याजित धायेवं मि सीथें अनुपादान निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२८) रत्नथें च्वंगु उगुम्ह (शरीर), ज्वःमदुगु उगु धर्म (शासन), उगु फुकं दुसुना वन । संस्कार धैगु धाथें ब्याक्कं प्वना वनिगु मखुला ?

(२९) नां दम्ह वसपोल रेवत बुद्ध महापुरे निर्वाण जुयाबिज्यात । (वसपोलया) धातु (अस्थि) उखें थुखें प्रदेशय् न्यनाच्वन ।

भगवान रेवतया वंस - न्यागूगु क्वचाल

८. सोभित बुद्ध

(१) रेवत बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह (बुद्ध) सोभित नांम्ह (लोक) नायक मन एकाग्र जुम्ह, शान्त चित्तम्ह, ज्वःमदुम्ह, उलि ग्यंम्ह मेम्ह सुं मदुम्ह जुयाच्वन ।

(२) वसपोल जिन थःगु छें च्वंबले हे मन हिइके धुंकूम्ह (वैराग्यपाखे मन छ्वयये धुंकूम्ह) जुल । बोधिज्ञान प्राप्तयासेंलि (वसपोलं) धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यात ।

(३) (वसपोलं) धर्मदिशना याःबले क्वय्‌पाखे अवीचि (नरक) या च्वंनिसें च्वय्‌पाखे दक्वसिबय् च्वय्‌यागु त्वाथः (अकनिष्ठ भूवन) या क्वय् तकया अन्तरिक्षय् छगू सभा जुल ।

(४) उगु परिषड (सभा)य् (वसपोल) सम्बुद्धं धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात । उगु न्हापाँगु धर्माविबोध (अभिसमय) जुल । उकि गुलिसित धर्माविबोध जुल धैगुया ल्याःचाः हे मदुगु जुल ।

(५) अनं लिपा वसपोलं याःगु धर्मदिशनाय् देवतापिं नं वःगु जुयाच्वन । उगु निगूगु धर्माविबोधय् गुइदो कोटिं धर्माविबोध यानाकाल ।

(६) हानं उगु इलय् जयसेन नांम्ह छम्ह राजपुत्र क्षेत्रीं छगू आराम दयेका (वसपोल) बुद्धयात समर्पित यात ।

(७) उयागु देनयात च्वछासे चक्षुमानम्ह (न्ह्यागुं खनाच्वंम्ह) वसपोलं धर्मदिशना यानाबिज्यात । उगु स्वंगूगु अभिसमयलय् दोछि कोटियात धर्माविबोध जुल ।

(८) सोभित बुद्धया स्वंगू सम्मेलन जुल - उकि क्वातुपिं (तल्लीनपिं, तःजिपिं), क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्त चित्तपिं (सहभागी जूगु जुल) ।

(९) उग्गत नांम्ह जुजुं नरोत्तमम्ह (वसपोल)यात दान बिल- उगु दानकार्यस सछि कोटि अरहन्तपिं मुंगु जुल ।

(१०) अनं लिपा नगरवासीपिंसं वसपोल नरोत्तमयात दान बिल । उगु निगूगु सभाय् गुइगु कोटि उपस्थित जूगु जुल ।

(११) देवलोकय् च्वने धुंका (वसपोल) जिन क्वहाँ बिज्याःबले स्वंगूगु सभा जुल । उबले चय्‌गू कोटिं ब्वति काःगु जुल ।

(१२) उगु बखतय् जि सुजात नांम्ह ब्रह्मु जुयाच्वनागु जुल । उबले जिं श्रावकपिं सहित बुद्धयात नसा-त्वसां लुधंका ।

(१३) वसपोल लोकनायक सोभित बुद्धं जिगु बारय् (थथे धका) व्याकरण यानाबिज्यात, "असंख्य कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१४) "थुम्हं कुतः यासे ...... (शील, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धायेवं भीपिं यक्व लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१५) वसपोलया वचन न्यना जिं सन्तुष्ट जुया, मनय् चिन्ता कया तस्सकं धैर्य धारण याना, थःगु लक्ष्यय् थ्यंकेत तस्सकं कुतः याना ।

(१६) सोभित बुद्धया नगरया नां जुल सुधर्म, वसपोल सुधर्म नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन, व (वसपोलया) माँ सुधर्मा जुल ।

(१७) वसपोलं गुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया तःजिगु स्वखा दरबार - कुमुद, मालिन (नालिन) पदुम जुल ।

(१८) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं स्वीन्हय्दो मिसात दयाच्वन । मणिला नांम्ह मिसा वसपोलया जहान व सिंह (सीह) नांम्ह काय् जुल ।

(१९) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोल) पुरुषोत्तमं दरबार सहित (दरबारय् च्वना हे) अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । (वसपोल) छवाःतक थःगु कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(२०) (वसपोल) महावीरम्ह, लोकनायक सोभितं ब्रह्मां इनाप यासेंलि तःजिगु सधर्म उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२१) सोभित बुद्धया अग्र-श्रावकपिं जुल असम व सुनेत्र, उपस्थापक धाःसा अनोम जुल ।

(२२) नकुला व सुजाता वसपोल बुद्धया अग्र-श्राविकापिं जुल । ज्ञानबुद्धिं जाःम्ह वसपोलं नाग सिमाया क्वय् सम्बोधिज्ञान प्राप्त यानाबिज्यात ।

(२३) रम्म व सुदत्त (वसपोलया) अग्र-उपस्थापकपिं जुल, नकुला व चित्ता अग्र-उपस्थापिकापिं जुल ।

(२४) (वसपोल) महामुनि न्ययच्यागो रतनति तःधिक जुल । वसपोलं आकाशय् सछिगू जः थूम्हं (निभाःद्यो) नं थें छ्चाखेलं भःभः धायक थीकाच्वन ।

(२५) बाँलाक स्वाँ ह्वयाच्वंगु गुं गथे थिःथिः नं नंस्वाना च्वनि अथे हे वसपोलया प्रवचन (उपदेश) शीलरूपी नं नंस्वानाच्वन ।

(२६) गथे समुद्र धैगु स्वस्वं स्वये मगानाच्वनि अथे हे वसपोलया प्रवचन (उपदेश) न्यन्यं न्यने मगानाच्वन ।

(२७) उगु बखतय् (मनूतय्गु) आयु गुइदो दँ तक ताःहाक जुयाच्वन, उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२८) ल्यँ दुपिं मनूतय्त धर्मदिशना व उपदेश बिया वसपोल च्यानाच्वंगु मिथें हुरुहुरु च्याना श्रावकपिं सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२९) ज्वः धाय् बहःम्ह मेम्ह मदुम्ह वसपोल बुद्ध, उपिं (ऋद्धि) बल प्राप्तपिं श्रावकपिं - सकलें दुसुना वने धुंकल । संस्कार धैगु धाथें ब्याक्कं प्वना वनिगु मखुला ?

(३०) श्रेष्ठम्ह सम्बुद्ध सोभित सिंहारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । (वसपोलया) धातु (अस्थि) उखें, दुखें प्रदेशय् न्यनाच्वन ।

भगवान सोभितया वंस - खुगूगु क्वचाल

९. अनोमदर्शी बुद्ध

(१) सोभित बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह संम्बुद्ध जुल मनुखय् (निपा तुतिं चूपिंलय्) उत्तमम्ह, असीम यश थूम्ह, तेजस्वीम्ह, (सुनानं) बुकेमफुम्ह अनोमदर्शी ।

(२) वसपोलं बन्धन दक्वफुक्क त्वाः ल्हाना, स्वंगू भवयात न्हंका देवतापिंत व मनूतय्त लिहाँ वये म्वाःगु लँ क्यनाबिज्यात ।

(३) वसपोल समुद्रथें अविचलितम्ह, पर्वतथें हयेकाये थाकुम्ह, आकाशथें अनन्तम्ह, साल सिमाया जुजुथें स्वाँ ह्वयाच्वंम्ह जुल ।

(४) वसपोल बुद्धयागु दर्शनं (जक) हे प्राणीपिं लुधनाच्वनि, इमिसं वसपोलं न्व वानाच्वंगु वाणी (खँ, सः) (जक) न्यनां नं अमृतपद (सी म्वाःगु स्थिति) प्राप्तयाइ ।

(५) वसपोलयागु अभिसमय (धर्मावबोध) सफलता पूर्वक सम्पन्न जुल । न्हापाँगु धर्मदेशनाय् हे सछि कोटि (मनूतय्सं) धर्मावबोध यात ।

(६) अनं लिपा जूगु अभिसमयलय् (वसपोलया) उपदेशया वर्षा जुल । उगु निगूगु धर्मदेशनाय् चय्कोटिं धर्मावबोध यात ।

(७) अनं लिपा नं वसपोलं धर्मदिशनाया वर्षा याना प्राणीपिंत तृप्त यानाबिज्यात । (उगु) स्वंगूगु अभिसमयलय् न्हय्च्यागू कोटिं धर्मावबोध यात ।

(८) वसपोल बुद्धया नं स्वंगू सम्मेलन जुल - उकि अभिज्ञा-बल प्राप्तपिं, विमुक्त (अरहन्त) जुया स्वाँथें ह्वय् धुंकूपिं सहभागी जूगु जुल ।

(९) उबले क्वातुपिं (तःजिपिं, तल्लीनपिं), मद (घमण्ड) व मोह (अज्ञान) मदये धुंकूपिं चित्त शान्त जुइधुंकूपिं च्यासःदो कोटि (अरहन्तपिनिगु) सभा जुल ।

(१०) क्वातुपिं (तःजिपिं, तल्लीनपिं), रागद्वेष रहितपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं न्हय्सःदो (अरहन्तपिनिगु) निगूगु सभा जुल ।

(११) स्वंगूगु सभा अभिज्ञा-बल प्राप्तपिं, क्षीणास्रवपिं (निब्बुत, शान्त) खुसःदो तपस्वीपिनिगु जुल ।

(१२) उगु बखतय् जि महाऋद्धिवानम्ह यक्ष - थःगु अधीनय् गुलिखे कोटि यक्षत दुम्ह, इमि स्वामी जुया च्वनागु जुल ।

(१३) उबले नं जिं वसपोल अनोमदर्शी बुद्धयाथाय् वना, संघ सहित (वसपोल) लोकनायकयात नसा-त्वसां तृप्त याना ।

(१४) वसपोल विशुद्धगु मिखा अर्थात् ख्वाः विशुद्ध खनेदुम्ह मुनिं उगु इलय् जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात- "असंख्य कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१५) "थुम्हं कुतः यासे ... ... (शील, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धायव्ं झीपिं यक्व लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१६) वसपोलया वचन न्यना जिं सन्तुष्ट जुया, मनय् चिन्ता कया, झं अप्वः क्वातुक अधिष्ठानयाना झिगू पारमिता पुवंका ।

(१७) अनोमदर्शी शास्ताया नगरया नां जुल चन्द्रवती, वसपोलया नां यशवान क्षेत्री, व (वसपोलया) माँया नां यशोधरा (जुल) ।

(१८) वसपोलं झिदो दँ तक गृहस्थी जीवन हना बिज्यात । वसपोलया तःजिगु स्वखा दरबार जुल- सिरी, उपसिरी व वड्ढ ।

(१९) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं नीस्वदो मिसात दयाच्वन । सिरिमा नांम्ह मिसा (वसपोलया) जहान जुल, काय्या नां जुल उपवाण ।

(२०) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोल) जिनं पनकि-थि (पालकी) च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । झिलाधंक थःगु कुतलय् लगय् जुया लक्ष्य पुवंका बिज्यात ।

(२१) वसपोल महामुनि महावीरम्ह, अनोमदर्शी ब्रह्मां इनाप यासेंलि सुदर्शन उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२२) निसभ व अनोम (वसपोल) शास्ता अनोमदर्शी बुद्धया अग्र–श्रावकपिं जुल, उपस्थापकया नां जुल वरुण ।

(२३) वसपोल भगवानया अग्र–श्राविकापिं जुल सुन्दरी व सुमना, (वसपोलया) बोधिवृक्ष धाःसा अर्जुन सिमा जुल ।

(२४) नन्दिवड्ढ व सिरिवड्ढ (वसपोलया) अग्र–उपस्थापकपिं जुल, उत्पला व पदुमा अग्र–उपस्थापिकापिं (जुल) ।

(२५) वसपोल महामुनि न्ययृच्यागो रतनति तःधिक जुयाच्वन, (वसपोलया) प्रभा आकाशय् सछिगू जः थुलाच्वंम्ह सुर्द्योथें थिनाच्वन ।

(२६) उगु बखतय् (मनूतय्गु) आयु सछिदो दँ जुयाच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२७) (वसपोलया) वचन (उपदेश) क्वातुपिं (तःजिपिं, तल्लीनपिं, अडिग), वीतरागपिं (रागद्वेषं मुक्तपिं) क्लेशरहितपिं अरहन्तपिनि पाखें बाँलाक स्वाँ ह्वल, जिन शासन थिनावल ।

(२८) असीम यश थुम्ह वसपोल शास्ता, सुनानं क्वह्त्याय् मफुपिं उपिं ज्वःज्वः (अग्र–श्रावकपिं) - फुक्क फुक्कं दुसुनावन - संस्कार धैगु धाथें ब्याक्कं प्वना वनिगु मखुला ?

(२९) वसपोल जिन, शास्ता अनोमदर्शी धर्मारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । वसपोलया नामं दयेकूगु जिनस्तूप नीन्यागू योजन तज्जाःगु जुल ।

भगवान अनोमदर्शीया वंस - न्हय्गूगु क्वचाल

१0. पद्म बुद्ध

(१) अनोमदर्शी बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह सम्बुद्ध जुल मनुखय् (निपातुतिं चूपिंलय्) उत्तमम्ह, ज्वः मदुम्ह, सुनानं हयेकाये मफुम्ह, पद्म नांम्ह व्यक्ति ।

(२) वसपोलया शील ज्वःमदुगु समाधि अनन्तगु, उत्तमगु ज्ञान असंख्यगु व विमुक्ति उपमा मदुगु जुयाच्वन ।

(३) अतुल (थुलि उलि धका सीके मफुगु) तेज थूम्ह वसपोलं धर्मचक्र प्रवर्तन याःबले महाअन्धकार चीका छ्वइगु स्वंगू अभिसमय (धर्मावबोध) जुल ।

(४) न्हापाँगु अभिसमयलय् (वसपोल) बुद्धं सछि कोटियात धर्माविबोध यानाबिज्यात, निगूगु अभिसमयलय् (वसपोल) धैर्यवानम्हसें गुइगू कोटियात धर्माविबोध यानाबिज्यात ।

(५) पद्म बुद्धं थःहे काय्यात धर्मदेशना याःगु (उगु) स्वंगूगु अभिसमयलय् चय्कोटियात धर्माविबोध प्राप्तजुल ।

(६) पद्म बुद्धया स्वंगु सभा (सम्मेलन) जुल । न्हापाँगु सभाय् सछिदो कोटिं ब्वतिकाल ।

(७) कथिन उत्सवबले दान वःगु चीवर कापःयागु भिक्षुपिसं (वसपोल) धर्म-सेनापतिया निंतिं चीवर सुयाबिल ।

(८) उबले उपिं क्लेशरहितपिं, षड्भिज्ञा दुपिं, महा-ऋद्धिवानपिं, सुनानं बुकेमफुपिं स्वसःदो भिक्षुपिं मुन ।

(९) अनं लिपा नरश्रेष्ठम्ह वसपोल वनय् वर्षावास यानाबिज्यात । उबले निसःदो भिक्षुपिं मुनेगु ज्या जुल ।

(१०) उगु इलय् जि जङ्गली पशुतय् अधिपति सिंह जुयाच्वनागु जुल । वनय् एकान्त वास अभ्यास यानाच्वंम्ह (वसपोल) जिनयात जिं खना ।

(११) (वसपोलया) चरणय् जिं शिरं वन्दना याना, (वसपोलयात) प्रदक्षिणा याना, स्वकः तक तस्सकं गर्जन याना, (वसपोल) जिनयात छ्वाःतक उपस्थान याना ।

(१२) छ्वाः लिपा (वसपोल) तथागतं श्रेष्ठगु समापत्ति ध्यानं दना मनं चितय् याय्मात्रं छगू कोटि भिक्षुपिं (ह्योने) मुंकाबिज्यात ।

(१३) उगु इलय् नं महावीरम्ह (वसपोलं) इमि न्ह्योने व्याकरण याना बिज्यात, "असख्य कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१४) "थुम्हं कुतः यासे ... ... (शील, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धायेवं भीपिं यक्व लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१५) वसपोलया वचन न्यना जिं न्हापास्वयां अप्वः मन तया कुतःयाना । जिं भ्रं अप्वः क्वातुक अधिष्ठान याना भिगू पारमिता पुवंका ।

(१६) पद्म बुद्धया नगरया नां जुल चम्पक, (वसपोल) असम नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन । (वसपोलया) मां जुल असमा ।

(१७) वसपोलं भिदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा दरबार जुल – नन्दा, वसु व यसुत्तरा ।

(१८) बाँबाँलाक्क छायपियातःपिं स्वीस्वदो मिसात दयाच्वन । उत्तरा नांम्ह मिसा (वसपोलया) जहान जुल, काय्या नां रम्म ।

(१९) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोलं) रथय् च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । च्यालाधंक थःगु कुतलय् लगय् जुया लक्ष्य पुवंका बिज्यात ।

(२०) (वसपोल) महावीरम्ह, लोकनायक पद्म बुद्धं ब्रह्मां इनाप यासेंलि तःजिगु धनञ्जय उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२१) पद्म बुद्धया अग्र–श्रावकपिं जुल साल व उपसाल, उपस्थापक जुल वरुण ।

(२२) वसपोल भगवानया अग्र–श्राविकापिं जुल राधा व सुराधा, बोधिवृक्ष धाःसा महाशोण सिमा ।

(२३) भिय्य व असम अग्र–उपस्थापकपिं जुल, रुचि व नन्दरामा अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(२४) वसपोल महामुनि न्यय्च्यागो रतनति तःधिक जुयाच्वन, ज्वः हे मदुगु (वसपोलया) प्रभा फुक्क दिशायसं थिनाच्वन ।

(२५) वसपोल जिनया तच्च्वःगु प्रभा (जति, जः) या न्ह्योने तिमिलाया जः, सुर्द्योया जः, रत्नया जः, मणिया जः फुक्कं बुलुया वन ।

(२६) उगु बखतय् (मनूतय्‌गु) आयु सच्छिदो दँ जुयाच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्‌त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२७) मन क्वातुइ धुंकूपिं प्राणीपिंत (छम्ह हे) त्वःमफिक बोधयाना, ल्यं दुपिंत (शील, विनयया) उपदेश बिया वसपोल संघ सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२८) बिं (सर्प) थःगु लं त्वःतिथें, सुखू गंगु हः सिमां हाया वइथें वसपोल संस्कार दक्व फुकं परित्यागयाना मिथें च्याना परिणिर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२९) श्रेष्ठम्ह जिन, शास्ता पद्म धर्मारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । (वसपोलया) धातु (अस्थि) उखें, थुखें प्रदेशय् न्यनाच्वन ।

भगवान पद्मया वंस - च्यागूगु क्वचाल

११. नारद बुद्ध

(१) पद्म बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह सम्बुद्ध जुल मनुखय् (निपां चूपिंलय्) उत्तमम्ह, सुनानं हयेकाये मफुम्ह नारद नांम्ह वक्ति ।

(२) चक्रवर्ती जुजुया थकालिम्ह व यःम्ह काय् जुयाच्वंम्ह वसपोल बुद्ध वसः तिसामाः नं फ्रःफ्रः धाय्का उद्यानय् बिज्यात ।

(३) अन तस्सकं नां दंगु, बाँलाःगु, तःमागु व शुद्धगु सिमा छमां दैच्वन । वसपोल उगु महाशोण सिमायाथाय् वना उकिया क्वसं फेतुना बिज्यात ।

(४) अन वसपोलयाके श्रेष्ठगु, अनन्तगु, हीराथें थीगु (तिक्ष्ण, जःगु) ज्ञान उदय जुयावल । वसपोल संस्कारया बारय् च्वयलेंनिसे क्वथ्यंकं व क्वयलेंनिसें च्वथ्यंक चिन्तन यानाबिज्यात ।

(५) अन वसपोलं क्लेश धाक्व फुकं छुं हे ल्यं मदयेक वांछ्वत (चुइके छ्वत) वसपोलं केवल (सम्यक्) सम्बोधि व बुद्धयाके दैगु भिंप्यंगू ज्ञान जक प्राप्त यानाबिज्यात ।

(६) सम्बोधिज्ञान प्राप्तयाना (वसपोलं) धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात । सच्छिदो कोटियात बोध जूगु उगु न्हापाँगु धर्माविबोध जुल ।

(७) (वसपोल) महामुनिं नागराज महाद्रोणयात वैनेय्य (विनीत, विनयया अन्तर्गत च्वनिम्ह) यानाबिज्यात । अनंलि वसपोलं देवतापिं सहितगु (थुगु पृथ्वीयात) प्रातिहार क्यनाबिज्यात ।

(८) थुकिं लिपा जूगु (वसपोलया) धर्मदिशनाय् गुइदो कोटि देवतापिनि व मनूतय् शङ्का निवारण जुल ।

(९) (वसपोल) महावीरं थःम्ह हे काय्यात उपदेश बियाबिज्यागु अवसरय् चय्दो कोटिं धर्माविबोध यात-थुगु स्वंगूगु धर्माविबोध जुल ।

(१०) नारद बुद्धया स्वंगू सभा जुल – न्हापाँगु सभाय् सच्छिदो कोटिं ब्वति काःगु जुल ।

(११) (वसपोल) बुद्धं निदान (स्रोत) सहित बुद्धगुणयागु व्याख्या याःबले गुइदो कोटि क्लेशरहितपिं (भिक्षुपिं) मुन ।

(१२) (वसपोल) शास्तायात वैरोचन नागं दान ब्यूबले चय्गु लाख जिनपुत्र (बुद्धया अनुयायी भिक्षुपिं) (छ्थासं) मूंगु जुल ।

(१३) उगु बखतय् जि जटाधारी उग्र तपस्वी जुयाच्वनागु जुल, न्यागू अभिज्ञाय् पुवंम्ह अन्तरिक्षय् चाःहिलिम्ह ।

(१४) अले ज्वः जुइफुम्ह धैगु मेम्ह सुं मदुम्ह वसपोलयात संघ सहित व अनुयायी वर्ग सहित नसात्वसाया उपस्थानं तृप्तयाय् धुसेंलि जिं वसपोलयात सिन्हलं पूजायाना ।

(१५) वसपोल लोकनायक नारदं जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "असंख्य कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१६) "थुम्हं कुतः यासे ... ... (शिल, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धायवं भीपिं यक्व लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१७) वसपोलया वचन न्यना जिं भं लयलयताताः भिगू पारमिता पुवंकेगु थाकुगु व्रत पालनयाना ।

(१८) नारद बुद्धया नगरया नां जुल ध(धा)न्यवती, (वसपोल) जुयाच्वन सुदेव नांम्ह क्षेत्री, माँम्हसिया नां अनोमा ।

(१९) वसपोलं गुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार जुल – जित, विजित व अभिराम ।

(२०) बाँबाँलाक छायपियात:पिं पीस्वदो मिसात दैच्वन । वसपोलया जहान जुल विजितसेना, काय् नन्दुत्तर ।

(२१) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं वसपोलं न्यासिवना ह्रे अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । (वसपोल) पुरुषोत्तमं छवा:तक थ:गु कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(२२) (वसपोल) लोकनायक महावीरम्ह नारद बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि त:जिगु धनञ्ज उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२३) नारद बुद्धया अग्र-श्रावकपिं जुल भद्रशाल व जितमित्र, उपस्थापक धा:सा वासेट्ठ ।

(२४) वसपोल भगवानया अग्र-श्राविकापिं जुल उत्तरा व फल्गुनी, बोधिवृक्ष धा:सा महाशोण सिमा ।

(२५) (वसपोलया) अग्र-उपस्थापकपिं जुल उग्गरिन्दव वसभ, अग्र-उपस्थापिकापिं धा:सा इन्दावरी व चण्डी ।

(२६) (वसपोल) महामुनि चय्च्यागो रतनति त:धिक जुयाच्वन, झिदोलय् (दथुइ) लुँयागु स्वामा:नं बाँलाकात:गु थाथें थिनाच्वन ।

(२७) वसपोलयागु म्हं पिज्व:गु जति (प्रभा) दिशादिशापतिकं चां-न्हिं तातापाक थिनाच्वन – न्ह्याबलें छगू योजन तक न्यनाच्वन ।

(२८) उगु बखतय् छगू योजनया चाकलय् दुनेलाःपिं मनूतय्सं (वसपोल) बुद्धया रश्मिं झःझः धैच्वंगुलिं चिलाख, मत च्याकेम्वाल ।

(२९) उगु बखतय् (मनूतय्गु) आयु गुइदो दँ जुयाच्वन । वसपोलं उलि तातक म्वाना आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(३०) गथे आकाश नगुनं याना अजुचाइपुकथं बाँलाना च्वनि अथे हे वसपोलया शासन (बुद्धधर्म) अरहन्तपिनि पाखे शोभायमान जुयाच्वन ।

(३१) वसपोल नरश्रेष्ठ ल्यं दुपिं प्रतिपन्न (बुद्धया लँय् दुहाँवने धुंकू) पिंत संसाररूपी खुसिं पार तरय् याय्फैकथं धर्मरूपी ता सेल्लाक दय्केधुंका निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(३२) वसपोल ज्वः धाय् बहःम्ह मेम्ह सुं मदुम्ह बुद्ध व उपिं क्षीणास्रवपिं, अतुलतेज थूपिं (अरहन्तपिं) सकलें दुसुना वन । संस्कार धैगु फुकं धाथें प्वनावनिगु मखुला ?

(३३) जिनपिनि दथुइ श्रेष्ठम्ह वसपोल नारद सुदर्शन धैगु शहरय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन हे वसपोलया नामं दय्कूगु तःजिगु स्तूप प्यंगू योजन तज्जागु जुयाच्वन ।

भगवान नारदया वंस – गुंगूगु क्वचाल

१२. पद्मोत्तर बुद्ध

(१) नारद बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह सम्बुद्ध मनुखय् उत्तमम्ह समुद्रथें विचलित मजुइम्ह पद्मोत्तर नांम्ह जिन जुयाच्वन ।

(२) (थुम्ह) बुद्ध जन्म जूगु कल्प मण्ड कल्पथें जुयाच्वन, उगु हे कल्पय् ततःसकं पुण्यवानपिं मनूत बुल ।

(३) भगवान पद्मोत्तरया न्हापाँगु धर्मदिशनाय् सछिदो कोटियात धर्मावबोध जुल ।

(४) अनंलिपा वसपोलं धर्मोपदेशया वर्षायाना प्राणीपिंत तृप्तयाःगु निगूगु देशनाय् स्वीन्हय्सःदोयात धर्मावबोध जुल ।

(५) वसपोल महावीरया बौयाथाय् आनन्द वःबले (वसपोलं) बौम्हसियाथाय् वना मरण (सीगु) धैगु मदयेका बीगु धर्मया नगरा थानाबिज्यात ।

(६) सीगु धैगु मदयेका बीगु (उगु) बाजं थाःबले, धर्मदिशनाया वृष्टि जूबले न्यय्सःदोछियात धर्मावबोध जुल - थुगु स्वंगूगु अभिसमय (धर्मावबोध) जुल ।

(७) धर्मदिशना याइम्ह, उपदेश बिइम्ह, फुक्क प्राणीपिंत पारतरय्याना बिइम्ह, धर्म थुइका बिइगुलि (तस्सकं)

जाःम्ह (वसपोल) बुद्धं आपालं मनूतय्त पारतरय् यानाबिज्यात ।

(८) (वसपोल) पद्मोत्तर शास्ताया स्वंगू सम्मेलन जुल–न्हापाँगु सभाय् सच्छिदो कोटि मुंगु जुल ।

(९) ज्वः धाय्बहम्ह मेम्ह सुं मदुम्ह (वसपोल) बुद्ध वेभार पर्वतय् च्वना बिज्याबले जूगु निगूगु सभाय् गुइदो कोटिं धर्मावबोध यात ।

(१०) हानं (वसपोलं) चारिका यानाबिज्याबले जूगु स्वंगूगु सभा (मुंज्या)य् गाँ, निगम, जिल्लां वःपिं चय्दो कोटि खात ।

(११) उगु बखतय् जि जटिल नांम्ह रट्ठिक (जिल्लापाल, प्रान्तपाल) जुयाच्वनागु जुल । (वसपोल) सम्बुद्ध नायो (प्रमुख) जुयाच्वंगु संघयात जिं भोजन व वसः दान बिया ।

(१२) संघया दथुइ फेतुनाच्वना बिज्याबले (वसपोलं) जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "छगू लाख कल्पलिपा थुम्ह जुद्ध जुइतिनि ।"

(१३) "थुम्ह कुतः यासे ... ... (शील, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धाय्व भ्नीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१४) वसपोलया वचन न्यना जिं भ्रं अप्वः क्वातुक व्रतय् अधिष्ठान याना, तस्सकं धैर्य धारणयासे कुतःयाना भिंगू पारमिता पुवंका ।

(१५) उगु बखतय् मेगु धर्मावलम्बीपिं फुकं बुनावन (पराजित जुल), उमि लुमधन, नुग क्वतुन । उमित सुनानं वास्ता मयात, च्वंच्वंगु थासं नं पितिनाछ्वत ।

(१६) उपिं फुक अन मुना (वसपोल) बुद्धयाथाय् वन । (उमिसं इनापयात) – "हे महावीर, छलपोल हे जिमि रक्षक (नाथ) (खः), हे चक्षुमानम्ह (मिखांखँम्ह), जिमित शरण बियाबिज्याहुँ ।"

(१७) अनुकम्पा याइम्ह, करुणा तइम्ह, प्राणीपिं फुकसिया हितैषीम्ह वसपोलं (अन मुंपिं) मेगु मतावलम्बी (तैर्थिकपिं) फुकसित पञ्चशीलय् प्रतिष्ठापित यानाबिज्यात ।

(१८) थुकथं (वसपोलया शासन) पङ्ग, तक्यंगु धैगु छुं मदुगु, मेमेगु मतावलम्बीपिनिपाखें मुक्तगु, (थुगु शासनय्) वशीभूत जुइधुंकूपिं, क्वातुपिं अरहन्तपिनि पाखें सुशोभित जुयाच्वंगु जुल ।

(१९) शास्ता पद्मोत्तरया नगरया नां हंसवती जुल, वसपोलया नां आनन्द क्षेत्री व माँया नां सुजाता जुयाच्वन ।

(२०) वसपोलं भिंदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया तःजिगु स्वखा दरबार जुल – नर (नारी) वाहन, यश व वशवर्ती ।

(२१) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं पीस्वदो मिसात दैच्वन । (वसपोलया) जहानया नां वसुदत्ता व काय्या नां उत्तम जुयाच्वन ।

(२२) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं वसपोलं दरबार सहित (दरबारय् च्वना हे) अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । (वसपोल) पुरुषोत्तमं थःगु कुतलय् छ्वाःतक लगय् जुयाबिज्यात ।

(२३) महावीरम्ह पद्मोत्तर विनायकं ब्रह्मां इनाप यासेंलि तःजिगु मिथिल उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यात ।

(२४) पद्मोत्तर बुद्धया अग्र–श्रावकपिं देवल व सुजात जुल, उपस्थापक धाःसा सुमन नांम्ह जुल ।

(२५) अमिता व असमा (वसपोल) भगवानया अग्र–श्राविकापिं जुल, बोधिवृक्षयात धाःसा सलल धाइगु जुल ।

(२६) (वसपोलया) अग्र–उपस्थापकपिं वितीर्ण व तिष्य जुल, अग्र–उपस्थापिकापिं धाःसा हृष्टा व विचित्रा ।

(२७) (वसपोल) महामुनि न्ययच्यागो रतनति तःधिक जुयाच्वन । (वसपोलयागु) स्वीनिता लक्षण लुँयागु स्वाँमाःनं छायपियातःगु थाँथें थिनाच्वन ।

(२८) भिंनिगू योजनया चाकः दुने (दैच्वंगु) पःखाः (प्राकार), खापा तिनातःगु लोखा, अंगः, सिमा, पर्वत, भीर-पाः छुं नं उयानिति पङ्गः मजू ।

(२९) उगु बखतय् (मनूतय्गु) आयु सछिदो दँ जुयाच्वन । वसपोलं उलि तातक म्वाना आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(३०) आपालं मनूतय्त पार तरय्याना, शङ्का दक्वफुकं निवारण याना, मित्याःथें तुं ह्वाराह्वारां च्याना वसपोल श्रावकपिं सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(३१) (वसपोल) जिन, पद्मोत्तर बुद्ध नन्दारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन हे वसपोलया नामं दय्कूगु तःजिगु स्तूप भिंनिगू योजन तज्जागु जुयाच्वन ।

भगवान पद्मोत्तर बुद्धयागु वंस - भिगूगु क्वचाल

१३. सुमेध बुद्ध

(१) पद्मोत्तर बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह (लोक) नायक हयेकाये थाकुम्ह, तस्सकं तेजथूम्ह, फुक्क लोकय् नं तःजिम्ह मुनि सुमेध नांम्ह जुल ।

(२) वसपोल मिखा यच्चुसेच्वंम्ह, म्हुतु-प्वाः बाँलाम्ह, तःधिकसे च्वंम्ह, तप्यंम्ह, प्रतापीम्ह, सकलें प्राणीतय् हितैषीम्ह व आपासित बन्धनं मुक्त याइम्ह जुल ।

(३) (वसपोल) बुद्धं तःजिगु बोधिज्ञान प्राप्त यायेसाथं हे सुदर्शन नगरय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(४) वसपोलया धर्मदिशनाय् नं स्वंगू धर्माविबोध जुल । न्हापाँगु धर्माविबोध सच्छिदो कोटियात जुल ।

(५) अले हानं वसपोल जिनं कुम्भकर्ण यक्षयात दमन (अर्थात विनीत, विनम्र स्वभावयाम्ह) याःबले निगूगु धर्माविबोध जुल – गुइदो कोटियात ।

(६) हानं लिपा अतुल यशथूम्ह वसपोलं प्यंगू (आर्य) सत्ययात प्रकाशयागु स्वंगूगु अभिसमयलय् चयद्दो कोटियात धर्माविबोध जुल ।

(७) सुमेध बुद्धया तःजिपिं, क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिंसं ब्वति काःगु स्वंगू सम्मेलन जुल ।

(८) वसपोल जिन सुदर्शन नाम नगरय् बिज्याबले क्षीणास्रवपिं सछिगु कोटि भिक्षुपिं मुन ।

(९) अले ह्रानं देवकूट पर्वतय् भिक्षुपिनि कथिन उत्सव जूबले निगूगु मुंज्या जुल – गुकि गुइदो कोटि खाःगु जुल ।

(१०) अनं लिपा दशबल थूम्ह (वसपोलं) चारिका यानाबिज्याबले चय्कोटि मुंगु स्वंगूगु मुंज्या जुल ।

(११) उबले जि उत्तर नांम्ह माणवक (ब्रह्मचारी) जुया च्वनागु जुल । जिगु छेंय् चय्कोटि धन मुनातयागु जुल ।

(१२) उगु धनसम्पत्ति फुक्कं जिं संघ सहित लोकनायकयात देछाया । वसपोलया शरणय् वना प्रव्रज्याय् लय्ताया च्वना ।

(१३) वसपोल बुद्धं लय्तासे जित आशीर्वाद ब्यूबले जिगु बारय् (थथे धका) व्याकरण यानाबिज्यात, "स्वीदो कल्प लिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१४) "थुम्हं कुतःयासे ... ... (शील, पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धाय्वं भ्रीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१५) वसपोलया वचन न्यना झं लय्लय्तासे जिं झिगू पारमिता पुवंकेत थःगु चर्याय् अप्वः क्वातुक कुतः याना ।

(१६) (वसपोल) शास्ताया शासन (धर्म, बुद्धधर्म) यागु सूत्रान्त, विनय, नवाङ्ग (गुंगू अङ्ग) फुकं बाँलाक्क, पुवंक सयेका जिं जिनशासन (बुद्धधर्म)या शोभा तच्चय्का बिया ।

(१७) जिं फेतुसां, दंसां, न्यासि वंसां अप्रमादी जुया उकि अभ्यासयाना अभिज्ञा पुवंका, अले जि ब्रह्मलोकय् वना ।

(१८) सुमेध बुद्धया नगर सुदर्शन नांगु जुल, (वसपोल) सुदत्त नांम्ह क्षेत्रीय जुयाच्वन, मांम्हसिया नां सुदत्ता जुल ।

(१९) वसपोलं गुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार जुल – सुचन्द, कञ्चन व सिरिवड्ढ ।

(२०) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं पीच्यादो मिसात दैच्वन । सुमना (वसपोलया) जहान जुयाच्वन, पुनर्वसु काय् ।

(२१) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं वसपोलं किसि गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । (वसपोल) जिनं बाछिधंक थःगु कुतलय् लगय् जुया बिज्यात ।

(२२) महावीरम्ह लोकनायक सुमेध बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि तःजिगु सुदर्शन उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२३) सुमेध बुद्धया अग्र–श्रावकपिं जुल शरण व सर्वकाम, उपस्थापक धाःसा सागर ।

(२४) वसपोल भगवानया अग्र–श्राविकापिं जुल रामा व सुरामा, बोधिवृक्षयात महानीप धाइगु जुल ।

(२५) उरुवेल व यशव अग्र–उपस्थापकपिं जुल, यशोधरा व सिरिमा चाहिं अग्र–उपस्थापिकापिं ।

(२६) (वसपोल) महामुनि चय्च्यागो रतनति तःधिक जुल । वसपोलं फुक दिशाय्सं तिमिलां नगुपुचःयातथें झःझः धाय्क थिइकाबिल ।

(२७) चक्रवर्ती जुजुया रत्न गथे छगू योजनतक थिनाच्वनि अथे हे वसपोलया रत्न छगू योजनया चाकः छचाखेलं न्यनाच्वन ।

(२८) उगु बखतय् (मनूतय्) आयु गुइदो दँ जुयाच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२९) उगु (इलय्) शासनय् वा पृथ्वी स्वंगू विद्या सःपिं, खुगू अभिज्ञा दुपिं, न्यागू बल प्राप्तपिं, तःजिपिं साधुपिं अरहन्तपिंसं जायाच्वंगु जुल ।

(३०) उपिं अतुल यशथूपिं, बाँलाक मुक्त जुइधुंकूपिं, निरासक्तपिं, तस्सकं नां दंपिं सकलें ज्ञानया आलोक (जः) क्यना निर्वाण जुल ।

(३१) तःजिम्ह जिन सुमेध बुद्ध मेधारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । वसपोलाया धातु (अस्थि) उखें दुखें प्रदेशय् न्यनाच्वन ।

भगवान सुमेधया वंस - झिंछगूगु क्वचाल

१४. सुजात बुद्ध

(१) उगु मण्ड कल्पय् सुजात नांम्ह, मनचा सिंहयागुथें च्वंम्ह, बाहा चकंम्ह थुलिग्यं-उलिग्यं सीमदुम्ह, हयेकाये थाकुम्ह (मेम्ह) लोकनायक जुल ।

(२) वसपोल सम्बुद्ध तिमिलाथें निर्मल, शुद्ध, सछिगु किरण (तेज) दुम्हथें प्रतापी, न्ह्याबलें ऐश्वर्यं भःभः थिना शोभायमान जुयाच्वन ।

(३) (वसपोल) सम्बुद्ध तःजिगु बोधिज्ञान प्राप्त याय् धुनेवं सुमङ्गल नगरय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(४) लोकनायक सुजातं तःजिगु धर्मदेशना याःगु भ्वलय् न्हापाँयागु धमदेशनाय् चय्कोटियात धर्माविबोध जुल ।

(५) अतुल यशथूम्ह सुजात देवतापिं नाप वर्षावास च्वनाबिज्याबले जूगु निगूगु धर्माविबोध स्वीन्हय्सः दोलं यात ।

(६) मेम्ह सुं ज्वः धाय् बहःम्ह मदुम्ह सुजात बौम्हसिथाय् बिज्याबले (धर्मदेशना याःबले) जूगु स्वंगूगु अभिसमयल् ख्वीगु लाखयात धर्माविबोध जुल ।

(७) सुजात बुद्धया स्वंगू सम्मेलन जुल गुकि क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं तःजिपिं (भिक्षुपिंसं) ब्वतिकाल ।

(८) उपिं ख्वीगु लाख मध्यय् अभिज्ञाबल प्राप्त यायेधुंकूपिं व हान जन्म काये म्वाःलेधुंकूपिंसं न्हापाँगु मुंज्याय् ब्वतिकाल ।

(९) हानं (वसपोल) जिन स्वर्ग क्वहां बिज्याना याःगु निगूगु मेगु मुंज्याय् न्ययस: दो मुंगु जुल ।

(१०) वसपोलया अग्र-श्रावक जूम्हसें (वसपोल) नरश्रेष्ठम्ह सम्बुद्धया न्ह्योने वंबले प्यंगू लाख (अनुयायीपिं) ब्वना यंकूगु जुल ।

(११) उगु बखतय् जि प्यंगू द्वीपया स्वामी, अन्तरिक्षय् जुइम्ह महाबल थूम्ह चक्रवर्ती (जुजु) जुयाच्वनागु जुल ।

(१२) उगु इलय् संसारय् अद्‌भुतगु, चिमिसं हे तिंतिं स्वाइगु (दृश्य) खना जि अजूचाया (वसपोल) लोकनायक सुजातया न्ह्योने वना वन्दना याना ।

(१३) प्यंगू द्वीप न्यंगु जिगु तःधंगु राज्य, न्हय्गू तःजिगु रत्न सम्पत्ति वसपोल बुद्धयात समर्पण याना जिं वसपोलया थाय् प्रव्रजित जुया ।

(१४) विहार (संघाराम) या पिवातसें बुं वःगु बाली मुना भिक्षुसंघयात माःगु द्यनेगु सामान, नसात्वंसा आदि प्रत्यय पुरय् यायेगु यात ।

(१५) भिंदो अनुयायीतय् स्वामी जुयाच्वंम्ह थुम्ह बुद्धं जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "स्वीदो कल्पलिपा थुम्ह जुद्ध जुइतिनि ।"

(१६) "थुम्हं कुतः यासे ...... (पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धायेवं भीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१७) वसपोलया वचन न्यना तस्सकं लय्लय्तासे जिं भिंगू पारमिता पुवंकेत तस्सकं थाकुगु व्रत अधिष्ठान याना ।

(१८) (वसपोल) शास्ताया शासन (बुद्धधर्म) यागु सूत्रान्त, विनय, नवाङ्ग फुक्कं बाँलाक्क पुवंक सयेका जिं जिनशासनया शोभायात तच्च्वयेका बिया ।

(१९) जि उकि अप्रमादी जुया ब्रह्म-भावत्वया अभ्यास याना अभिज्ञा, पारमिता पुवंका ब्रह्मलोकय् वना ।

(२०) सुजात बुद्धया नगरया नां सुमङ्गल जुल, (वसपोल) उग्गत (उद्गत) नांम्ह क्षेत्रीय जुयाच्वन, माँम्हसिया नां प्रभावती जुल ।

(२१) वसपोल गुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार जुल - सिरी, उपसिरी व नन्दा ।

(२२) बाँबाँलाक छाय्पियातःपि नीस्वदो मिसात दैच्वन । सिरिनन्दा नांम्ह मिसा (वसपोलया) जहान जुल, उपसेन काय् जुल ।

(२३) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं वसपोलं सल गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । (वसपोल) जिनं गुलाधंक थःगु कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(२४) महावीरम्ह लोकनायक सुजातं ब्रह्मां इनाप यासेंलि तःजिगु सुमङ्गल उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यात ।

(२५) सुदर्शन व सुदेव सुजात बुद्धया अग्र-श्रावकपिं जुल, नारद नांम्ह उपस्थापक जुल ।

(२६) वसपोल भगवानया नागा व नागसमाला अग्र-श्राविकापिं जुल, बोधिवृक्षयात महावेलु धाइगु जुल ।

(२७) उगु सिमा तत्याःगु, दुकुलुगु हलं जाःगु, तप्यंगु तःमागु, स्वयेबले बाँलाःगु, न्ह्याइपुसे च्वंगु पंमा जुयाच्वन ।

(२८) उगु सिमा छत्या जुया तःमा जुइधुंका (उकि) छगू जक कच्चा थहाँ वल, म्हय्खाया न्ह्यपंया पाथें भ्वाकय् चिना बाँलाना च्वन ।

(२९) उकि न कं दैच्वन न तप्वाःगु ह्वः, थितुथिइक न्ह्यनाच्वंगु कचामचा पिहाँ वैच्वंगु, तःमागु, किचः ख्वातुक बियाच्वंगु, स्वयेबले न्ह्याइपुसें च्वंगु जुयाच्वन उगु सिमा ।

(३०) सुदत्त व चित्त (वसपोलया) अग्र-उपस्थापकपिं जुल, सुभद्रा व पद्मा अग्र-उपस्थापिकापिं ।

(३१) वसपोल जिन न्ह्यय्गो रतनति तःधिक जुयाच्वन-फुक गुणं जाया, फुककथं तःजि जुया ।

(३२) वसपोलया प्रभा ज्वः धाय् बहःम्ह सुं हे मदुकथं छचाखेलं न्यनाच्वन । (वसपोल) थुलिग्यं, उलिग्यं मदुम्ह, ज्वः धाय्म्ह दु हे मदुम्ह, उपमा बियां बिइथाय् हे मदुम्ह जुयाच्वन ।

(३३) उगु बखतय् (मनूतय्‌गु) आयु गुइदो दँ दैच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्‌त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(३४) वसपोलया प्रवचन (उपदेश) यात अरहन्तपिसं समुद्रया लबु (किसिद्वम्वः)थें आकाशय् नगुथें तुं शोभायमान यानाच्वन ।

(३५) वसपोल बुद्ध ज्वः धाय् बहःम्ह मेम्ह सुं मदुम्ह जुयाच्वन, वसपोलया गुण नं अपार जुयाच्वन - उगु फुकं दुसनावन । संस्कार धैगु फुकं धाथें प्वना वनिगु मखुला ?

(३६) जिनय् तःजिम्ह सुजात बुद्ध शिलारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन वसपोलया नामं दयेकूगु स्तूप स्वंगू 'गाउत' (प्यब्वय् छब्व योजन) ति तज्जायाच्वन ।

भगवान सुजातया वंस - भिंनिगूगु क्वचाल

१८. प्रियदर्शी बुद्ध

(१) सुजात बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह स्वयम्भू (सम्बुद्ध) लोकनायाक हयेकाये थाकुम्ह, ज्वः धाय बहःम्ह मेम्ह सुं मदुम्ह, तस्सकं नां जाःम्ह प्रियदर्शी जुल ।

(२) वसपोल अपार यशथूम्ह बुद्ध सूर्धःथें थिनाच्वन–ख्युंगु धाक्व फुक चिइका (वसपोलं) धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(३) अतुल तेजथूम्ह वसपोलं नं स्वंगू धर्माविबोध यानाबिज्यात । न्हापाँगु अभिसमयलय् सछि दो कोटिं धर्माविबोध यानाकाल ।

(४) देवराज सुदर्शन मिथ्यादृष्टि ययेका च्वम्ह जुल । उयागु (मिथ्या) दृष्टि लिचिइका शास्तां उयात धर्म थुइका बिज्यात ।

(५) असंख्य जनता मुंगु उगु बखतय् तःधंगु सम्मेलन जुल । उगुलि निगूगु धर्माविबोध जुल गुइदो कोटियात ।

(६) मनूतय् सारथि जुयाच्वंम्ह वसपोलं द्रोणमुख नांम्ह किसियात तालिम याःबले स्वंगूगु धर्माविबोध जुल चयदो कोटियात ।

(७) वसपोल प्रियदर्शीया नं स्वंगू मुंज्या जुल । न्हापाँगु मुंज्याय् छगू लाख कोटि (मनूत) खाःगु जुल ।

(८) अनंलिपा गुइगू कोटि मुनिपिं छथासं मुन । स्वंगूगु मुंज्याय् चय्कोटि (मनूत) खात ।

(९) उगु इलय् जि काश्यप नांम्ह ब्राह्मण जुयाच्वनागु जुल अध्यापक, मन्त्रधर, स्वंगू वेदय् पारङ्गतम्ह ।

(१०) वसपोलया धर्म न्यना जिके श्रद्धा उत्पन्न जुल । सछिदो कोटि धन खर्च याना जिं सङ्घाराम छगू दयेकाबिया ।

(११) वसपोलयात सङ्घाराम देछाय् खना जिगु मनय् सन्तोष व उत्साह थाहाँ वल । जि शरणय् वना, मन क्वातुका पञ्चशील ग्रहण याना ।

(१२) वसपोल बुद्धं – संघया दथुइ फेतुना जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "भिंच्यासः कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१३) "थुम्हं कुतः यासे ...... (पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धाय्वं भीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१४) वसपोलया वचन न्यना भं अप्वः कुतः याना । (थःगु) व्रतय् तस्सकं अधिष्ठान याना भिगू पारमिता पुवंका ।

(१५) शास्ता प्रियदर्शीया नगरया नां सुधन्वती जुल, वसपोल सुदत्त नांम्ह क्षेत्री व वसपोलया माँ चन्दा जुल ।

(१६) वसपोलं गुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया तःजिगु दरबार स्वखाया नां जुल– सुनिमल, विमल व गिरिगूहा

(१७) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं स्वीस्वदो मिसात दैच्वन । विमला नांम्ह मिसा (वसपोलया) जहान जुल, कञ्चनवेल काय् ।

(१८) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खसेंलि (वसपोल) पुरषत्तोमं रथय् च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । (वसपोलं) खुलातक थःगु कुतलय् अभ्यास यानाबिज्यात ।

(१९) महावीरम्ह प्रियदर्शी महामुनिं ब्रह्मां इनापयासेंलि न्ह्याइपुसे च्वंगु उसभ उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२०) पालित व सर्वदर्शी धैपिं प्रियदर्शी शास्ताया अग्र–श्रावकपिं जुल उपस्थापक सोभित जुल ।

(२१) सुजाता व धर्मदिन्ना अग्र–श्राविकापिं जुल, वसपोल भगवानया बोधिवृक्षयात ककुध धाइगु जुल ।

(२२) सन्धक व धर्मक अग्र–उपस्थापकपिं जुल, विशाखा व धर्मदिन्न अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(२३) असीम यशथूम्ह, तःजिगु स्वीनिता लक्षण दुम्ह वसपोल बुद्ध चय्कु तःधिक जुया साल सिमाया जुजुथें खने दैच्वन ।

(२४) वसपोल ज्वः मदुम्ह महर्षियाथें ज्वःगु प्रभा मि, तिमिला, सूर्द्यःयाके नं मदुगु जुल ।

(२५) थ्वसपोल देवतापिनि नं देवताम्हसिया आयु गुलि ताःहाक धाःसा (वसपोल) चक्षुमानम्ह संसारय् गुइदो दँ तक च्वनाबिज्यात ।

(२६) ज्व धाय् ल्वःम्ह मेम्ह सुं हे मदुम्ह वसपोल बुद्ध व थुलिग्यं उलिग्यं मदुपिं उपिं ज्वःज्वः नं दुसुना वना । संस्कार धैगु फुकं धाथें प्वना वनिगु मखुला ?

(२७) तःजिम्ह मुनि प्रियदर्शी अश्वत्थारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन हे वसपोलया नामं दयेकूगु जिनस्तूप स्वंगू योजन तज्जागु जुल ।

भगवान प्रियदर्शीया वंस - झिंस्वंगूगु क्वचाल

१६. अर्थदर्शी बुद्ध

(१) उगु हे मण्ड कल्पय् तस्सकं नां दंम्ह अर्थदर्शी तस्सकं ख्वातुगु अन्धकारयात तंका तःजिगु सम्बोधि प्राप्तयानाबिज्यात ।

(२) (वसपोलं) ब्रह्मां इनापयासेंलि धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात । देवतापिं व मनूतय्सं जाःगु भिंदो लोकयात अमृतं (हानं हानं जन्म काये म्वाःगु धर्मं) तृप्त यानाबिज्यात ।

(३) वसपोल लोकनाथ नं स्वंगू धर्माविबोध यानाबिज्यात । न्हापाँगु धर्माविबोध सच्छिदो कोटियात प्राप्तजुल ।

(४) अर्थदर्शी बुद्धं देवतापिंथाय् चारिका यानाबिज्याःबले निगूगु धर्माविबोध सच्छिदो कोटिं प्राप्त यायखन ।

(५) हानं लिपा (वसपोल) बुद्धं बौम्हसिया न्ह्योने धर्मदिशना यानाबिज्याःबले स्वंगूगु धर्माविबोध सच्छिदो कोटिं यात ।

(६) वसपोल बुद्धया नं स्वंगू सम्मेलन जुल – गुकि तःजिपिं, क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं (भिक्षुपिं)सं ब्वतिकाल ।

(७) न्हापाँगु मुंज्याय् गुइच्यादो (मनूत) खात, निगूगुलि धाःसा चय्च्यादो मूनत मुंगु जुल ।

(८) स्वंगूगु मुंज्या हानं जन्म काये म्वाले धुंकूपिं, विमुक्तपिं, क्लेशरहितपिं न्हय्च्यासःदो महर्षितय् दथुइ जुल ।

(९) उगु बखतय् जि सुसीम नांम्ह पृथ्वीलय् दकलय् तःजिम्ह धका मानय् यानातःम्ह जटाधारी उग्र-तपस्वी जुयाच्वनागु जुल ।

(१०) जिं दिव्य मन्दारव स्वाँ, पलेस्वाँ, देवलोकय् च्वंगु भिंपू-माया स्वाँ देवलोकं हया (वसपोल) बुद्धयात पुज्याना ।

(११) वसपोल महामुनि अर्थदर्शी बुद्धं जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "भिंच्यासः कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१२) "थुम्हं कुतः यासे ...... (पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धायवं भीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१३) वसपोलया वचन न्यना लय्लय्ताया, मनय् चिन्ताकया, थःगु कुतलय् (व्रतय्) क्वातुक अधिष्ठान याना भिगू पारमिता पुवंका ।

(१४) अर्थदर्शी शास्ताया नगर शोभन जुल, वसपोल सागर नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन, (वसपोलया) माँया नां जुल सुदर्शना ।

(१५) वसपोलं झिदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया तःजिगु दरबार स्वखाया नां जुल – अमरगिरि, सुरगिरि, गिरिवाहना ।

(१६) बाँबाँलाक छाय्पियातःपि मिसापिं स्वीस्वदो दैच्वन । विशाखा नांम्ह मिसा (वसपोलया) जहान जुल, सेन नांम्ह काय् ।

(१७) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खना (वसपोल) जिनं सल गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । वसपोल च्यालाधंक थःगु कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(१८) तस्सकं नां दंम्ह, नरश्रेष्ठम्ह, महावीरम्ह अर्थदर्शी बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि अनोम उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(१९) सन्त व उपसन्त अर्थदर्शी शास्ताया अग्र–श्रावकपिं जुल, अभय उपस्थापक जुल ।

(२०) धर्मा व सुधर्मा अग्र–श्राविकापिं जुल, वसपोल भगवानया बोधिवृक्षयात चम्पक धाइगु जुल ।

(२१) नकुल व निसभ अग्र–उपस्थापकपिं जुल, मकिला व सुनन्दा अग-उपस्थापिकापिं जुल ।

(२२) ज्वः धैम्ह सुं मदुम्ह वसपोल बुद्ध चय्कु तःधिक जुया साल सिमाया जुजुथें वा नगुतय् जुजुथें शोभायमान जुयाच्वन ।

(२३) वसपोलया म्हं स्वतः पिज्वःगु सलंसःकोटि स्वाभाविक ज्योति (किरण, जः) उगु बखतय् छगू योजनतक च्वय्, क्वय् झिगू दिशाय्सं न्यनाच्वन ।

(२४) वसपोल चक्षुमानम्ह, नरश्रेष्ठम्ह, प्राणीपिं सकलेंलय् तःजिम्ह मुनि, बुद्ध संसारय् छगू लाख दँ तक च्वनाबिज्यात ।

(२५) अतुलगु (ज्वः मदुगु) प्रकाश (जः, जति) खयेका, देवतापिं नापं ज्वालाज्वाला थिना (वसपोल) नं छुसि त्याजिक च्यायेवं मि सीथें तुं अनित्यय् दुसुनावन ।

(२६) (वसपोल) तःजिम्ह जिन अनोमारामय् निर्वाण जुया बिज्यात । (वसपोलया) धातु (अस्थि) उखें, थुखें प्रदेशय् न्यनाच्वंगु जुल ।

भगवान अर्थदर्शीया वंस - झिंप्यंगूगु क्वचाल

१७. धर्मदर्शी बुद्ध

(१) उगु मण्ड कल्पय् हे तस्सकं यशथूम्ह धर्मदर्शी उगु अन्धकारयात ध्वस्तयाना देव सहितगु (थुगु) संसारय् ज्वालाज्वाला थिनाच्वन ।

(२) अतुल तेजथूम्ह वसपोलं धर्मचक्र प्रवर्तन यानाच्वंबले न्हापाँगु धर्माविबोध सछिदो कोटियात जुल ।

(३) धर्मदर्शी बुद्धं सञ्जय ऋषियात धर्म थुइका बिज्याबले निगूगु धर्माविबोध जूगु गुइगू कोटि (मनूतय्त) ।

(४) शक्र थःगु परिषद् सहित विनायक (बुद्ध) याथाय् वंबले स्वंगूगु धर्माविबोध चय्कोटिं प्राप्तयात ।

(५) देवतापिनि नं देवता वसपोलया नं स्वंगू मुंज्या जुल– क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं, तःजिपिं (भिक्षुपिनिगु) ।

(६) धर्मदर्शी बुद्धं सरण धैगु थासय् वर्षावास याना बिज्याःबले जूगु न्हापाँगु मुंज्याय् छगू लाख कोटि खाःगु जुल ।

(७) हानं लिपा (वसपोल) बुद्धं देवलोकं मनुष्य लोकय् (क्वहाँ) बिज्याःबले जूगु निगूगु मुंज्याय् सछिगू कोटि मनूत मुंगु जुल ।

(८) लिपा हानं (वसपोल) बुद्धं धुतङ्ग गुण (तपस्वीपिनिगु विशेष गुण)या विषयलय् प्रकाश यानाबिज्याःबले जूगु स्वंगूगु मूंज्याय् चय्दो मनूत खाःगु जुल ।

(९) उगु इलय् जि पुरन्दर इन्द्र (शक्र) जुयाच्वनागु जुल । (जिं) वसपोलयात दिव्य सुगन्ध, स्वाँमाः, बाजं (आदि)नं पूजायाना ।

(१०) वसपोल बुद्धं देवतापिनि दथुइ फेतुना जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "भिंच्यागू कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(११) "थुम्हं कुतः यासे ... ... (पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धाय्वं भीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१२) वसपोलया वचन न्यना भं तस्सकं कुतःयासे जिं क्वातुक व्रतय् अधिष्ठानयाना भिगू पारमिता पुवंका ।

(१३) शास्ता धर्मदर्शीया नगरया नां जुल सरण, वसपोल सरण नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन । माँम्हसिया नां सुनन्दा ।

(१४) वसपोलं च्यादो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया तःजिगु दरबार स्वखा जुल– अरज, विरज व सुदर्शन ।

(१५) बाँबाँलाक छाय्पियात:पिं मिसापिं पीस्वदो दैच्वन । विचिकोलि नांम्ह मिसा वसपोलया जहान जुल, पुण्यवर्धन काय् ।

(१६) प्यंगु लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोल) पुरुषोत्तम दरबारय् तुं च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात, वसपोल छ्वा:तक कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(१७) (वसपोल) नरश्रेष्ठम्ह, महावीरम्ह, नरोत्तमम्ह धर्मदर्शी बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि मृगदाय उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(१८) शास्ता धर्मदर्शीया पद्म व पुष्यदेव अग्र-श्रावकपिं जुल, सुनेत्र उपस्थापक ।

(१९) वसपोल भगवानया क्षेमा व सत्यनामा अग्र-श्राविकापिं जुल, बोधिवृक्षयात बिम्बिजाल वृक्ष धाइगु जुल ।

(२०) सुभद्र व कटिस्सह अग्र-उपस्थाकपिं जुल, सालिया व कलिया अग्र-उपस्थाकापिं ।

(२१) अले ज्वः धैम्ह सुं हे मदुम्ह वसपोल बुद्ध चय्कु त:धिक जुयाच्वन, फिदो लोकधातु प्रणाली (वसपोल) जतिं तस्सकं थिनाच्वन ।

(२२) गाक्क ह्वःगु साल सिमाया जुजुथें, आकाशय् त्वःगु पल्पसाथें तिन्हिनेयाम्ह सूर्दोथें वसपोल थिनाच्वन ।

(२३) अतुल तेजथूम्ह वसपोल मेपिं समकालिन मनूत ति हे म्वाना बिज्यात । वसपोल चक्षुमान (मिखांखँम्ह) संसारय् छगू लाख दँ जीवित जुयाबिज्यात ।

(२४) (लोकय्) जः खयेका, शासन (बुद्धधर्म)यात निर्मल याना वसपोल श्रावकपिं सहित सर्गतय् सुर्द्यः व तिमिला लुकुंबिइथें निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२५) महावीरम्ह धर्मदर्शी सालाराम (केशाराम)य् निर्वाण जुयाबिज्यात । उगु हे थासय् (वसपोलया नामं दयेकूगु) तःजिगु स्तूप स्वंगू योजन तज्जाः जुयाच्वन ।

भगवान धर्मदर्शीया वंस - भिंन्यागूगु क्वचाल

१८. सिद्धार्थ बुद्ध

(१) धर्मदर्शी बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह (लोक) नायक जुल ख्युंगु धाक्व फुक्क तंका (सर्गतय्) च्वथ्यने धुकूम्ह सूर्द्यःथें च्वंम्ह सिद्धार्थ ।

(२) सम्बोधि प्राप्तयाये धुंका देवतापिं सहितगु संसारयात पारतरय् यायां वसपोलं धर्मरूपी सुपाचं वा गाका देवतापि सहितगु संसारयात सिचुका बिज्यात ।

(३) अतुल तेजथूम्ह वसपोलया नं स्वंगू धर्माविबोध जुल-न्हापाँगु धर्माविबोध छगूलाख कोटियात प्राप्तजुल ।

(४) हानं भीमरथ नांगु शहरय् वसपोलं (हानं बुइगु-सीगु धैगु मदैगु धर्मया) नगरा थाना बिज्याःबले जूगु मेगु निगूगु धर्माविबोध गुइगु कोटियात प्राप्तजुल ।

(५) वसपोल बुद्धं तःजिगु शहर बेभारय् धर्मदिशना यानाबिज्याःबले जूगु स्वंगूगु धर्माविबोध गुइगु कोटि (मनूतय्सं) यानाकाल ।

(६) मनुखय् उत्तमम्ह वसपोल (बुद्धया) नं क्षीणास्वपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं तःजिपिंसं ब्वति काःगु स्वंगू मुंज्या जुल ।

(७) क्लेशरहितपिं (भिक्षुपिं) – सछिगू कोटि, गुइगु कोटि व चय्गु कोटि मुंगु स्वथिः मुंज्या जुल ।

(८) जि उगु इले तस्सकं तेजथूम्ह, सुनानं बुके मफइम्ह, अभिज्ञाबलं जायाच्वंम्ह, मङ्गल नांम्ह तपस्वी जुयाच्वनागु जुल ।

(९) (वसपोल) सिद्धार्थयात जिं जम्बु (जामुन) सि (फल) छगवः हया देछाना । उगु सि स्वीकार यानाकासे (वसपोल) सम्बुद्धं थथे आज्ञा जुयाबिज्यात ।

(१०) "थुम्ह उग्र तपस्या यानाच्वंम्ह जटाधारी तपस्वीयात (छिमिसं) खँला ? (थौंकन्हय्सं) वं गुइप्यंगू कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(११) "थुम्हसें कुतः यासे ... ... (पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धाय्‌वं भ्रीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१२) वसपोलया वचन न्यना भ्रं मन तया कुतः यासे तस्सकं क्वातुक व्रतय् अधिष्ठानयाना जिं भिगू पारमिता पुवंका ।

(१३) (वसपोल) सिद्धार्थ बुद्धया नगरया नां वेभार जुल, (वसपोल) उदयन नांम्ह क्षेत्री व (वसपोलया) माँ जुल सुपुष्पा ।

(१४) वसपोलं भिदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात, वसपोलया तःजिगु दरबार स्वखाया नां जुल- कोका, सुप्पल व कोकनुदा ।

(१५) बाँबाँलाक छाय्‌पियातःपिं मिसापिं पीच्यादो दैच्वन । सोमनसा नांम्ह मिसा वसपोलया जहान जुल, अनुपम नांम्ह काय् ।

(१६) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं वसपोलं पनकि (पालकी) च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । वसपोल भिलाधंक थःगु कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(१७) मनुखय् उत्तमम्ह, महावीरम्ह लोकनायक सिद्धार्थ बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि मृगदाय उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(१८) सिद्धार्थ बुद्धया सम्बल व सुमित्र धैपिं अग्र–श्रावकपिं जुल, रेवत धाम्ह उपस्थापक ।

(१९) वसपोल भगवानया अग्र–श्राविकापिं जुल सीवला व सुरामा, बोधिवृक्ष धाःसा कणिकार सिमा धयातल ।

(२०) सुप्रिय व समुद्र अग्र–उपस्थापकपिं जुल, रम्मा व सुरम्मा अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(२१) वसपोल बुद्ध ख्वीगू रतनति आकाशय् तःधिक जुयाच्वन, लुँयागु स्वामाःनं छाय्पियातःगु स्तम्भ (थां)थें भिःदो (लोकय्) थिनाच्वन ।

(२२) वसपोल सुं ज्वः मदुम्ह, थुलिग्यं, उलिग्यं सीमदुम्ह, सुनानं हयेकाये मफुम्ह, चक्षुमानम्ह (मिखादुम्ह) बुद्ध संसारय् भिःदो दँ तक जीवित जुयाबिज्यात ।

(२३) वसपोल असामान्य प्रभा क्यना, श्रावकपिंत (शीलं, प्रज्ञां) स्वाँथें ह्वय्के बिया, समापत्तिं (ध्यानं-ज्ञानं) भःभः धायेके बिया उपिं सहित निर्वाण जुया बिज्यात ।

(२४) तःजिम्ह मुनि, सिद्धार्थ बुद्ध अनोमारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन (वसपोलया नामं) दय्कूगु तःजिगू स्तूप प्यंगू योजन तज्जा जुयाच्वन ।

भगवान सिद्धार्थया वंस - भिंखुगूगु क्वचाल

१९. तिष्य बुद्ध

(१) सिद्धार्थ बुद्धयां लिपा जूम्ह मेम्ह लोकाग्रनायक ज्वः मदुम्ह, सुनानं सामना याय् मफुम्ह, अनन्त तेजथूम्ह, असीम यश दुम्ह तिष्य जुल ।

(२) ख्युंगुयात नाशयाना, देवतापिं सहितगु संसारयात प्रकाशितयाना अनुकम्पां जाःम्ह, चक्षुमानम्ह, महावीरम्ह लोकय् (संसारय्) उत्पन्न जुल ।

(३) वसपोलया ऋद्धि अतुल जुयाच्वन, शील समाधि नं उलिग्यं थुलिग्यं धैगुमदु, फुककथं पारमिता पुवंका (वसपोलं) धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(४) वसपोल बुद्धं थःगु भाषण भिंदो लोकय् थ्यनिकथं प्रचार यानाबिज्यात । न्हापाँगु धर्मदेशनाय् हे सछि कोटियात धर्मावबोध जुल ।

(५) निगूगु (धर्मदिशनाय्) गुइगू कोटि, स्वंगूगुली ख्वीगू कोटिं धर्माविबोध यात । उबले उकि उपस्थित जूपिं मनूत व देवतापिंत (वसपोलं) बन्धनं मुक्त यात ।

(६) लोकया अग्र-नायक तिष्यया क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं, तःजिपिनिगु स्वंगु मुंज्या जुल ।

(७) न्हापाँगु मुंज्याय् क्षीणास्रवपिं छगू लाख मुन, निगूगु मुंज्याय् गुइसः दोछि मुंगु जुल ।

(८) स्वंगूगु मुंज्याय् क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, विमुक्तिं स्वाँ ह्वयेथें ह्वइच्वंपिं चय्गू लाख मुन ।

(९) उगु इले जि सुजात नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वनागु जुल । यक्व दुगु सम्पत्ति त्यागयाना जि ऋषि (सन्यासी, वैरागी) या रूपय् प्रव्रजित जुया ।

(१०) प्रव्रजित सन्यासी जुया जि थःगु अभ्यासय् न्ह्योने वनाच्वनाबले (वसपोल) लोकनायक प्रादुर्भाव जूगु जुल । 'बुद्ध' धैगु शब्द न्यना जिके लस्ता उत्पन्न जुल ।

(११) दिव्य मन्दारव स्वाँ, पलेस्वाँ, भिंपु-माया स्वाँ निपा लाहातं पासःचिकं ज्वना (जि) (सिमा-खोलाया वसः) उखेथुखें संका वसपोलयाथाय् वना ।

(१२) (उगु इले) लोकाग्रनायक जिन तिष्य प्यंगू वर्णयापिं (मनूतसें) चाःहुयेका च्वनाबिज्याःगु जुल । उगु स्वाँ जिं (वसपोलया) शिरय् देछाया बिया ।

(१३) मनूतय् दथुइ फेतुना वसपोल बुद्धं नं जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "थौंकन्हय्सं गुइनिगू कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१४) "थुम्हं कुतः यासे ... ... (पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धाय्‌वं भ्मीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१५) वसपोलया वचन न्यना कुतलय् भ्मं मन तया जिं तस्सकं क्वातुक व्रत (कर्तव्य, सेवाकार्य)य् अधिष्ठान याना भ्गिू पारमिता पुवंका ।

(१६) तिष्य बुद्धया नगरया नां क्षेमक जुल, वसपोल जनसन्ध नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन, वसपोलया माँ पद्मा जुल ।

(१७) वसपोलं न्हय्‌दो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया तःजिगु दरबार स्वखा जुल– गुहासेल, नारी व निसभा ।

(१८) बाँबाँलाक छाय्‌पियातःपि मिसापिं स्वीदो दैच्वन । सुभद्रा नांम्ह मिसा वसपोलया जहान जुल, आनन्द काय् जुल ।

(१९) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खसेंलि वसपोलं सल गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । वसपोल जिन च्यालाधंक थःगु कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(२०) महावीरम्ह लोकाग्रनायक तिष्य बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि तःजिगु यसवती उद्यानय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२१) वसपोल तिष्य भगवान बुद्धया अग्र-श्रावकपिं ब्रह्मदेव व उदय जुल, सुमङ्गल नांम्ह उपस्थापक जुल ।

(२२) वसपोल भगवानया अग्र-श्राविकापिं फुस्सा व सुदत्ता जुल, बोधिवृक्षयात धाःसा असन धाइगु जुल ।

(२३) सम्बल व सिरि (श्री) अग्र-उपस्थापकपिं जुल, कृशागौतमी व उपसेना अग्र-उपस्थापिकापिं जुल ।

(२४) उपमा बियल्वःम्ह मदुम्ह, ज्वः मदुम्ह (वसपोल) जिन बुद्ध ख्वीगू रतनति तःधिक जुयाच्वन, हिमवत् पर्वतथें खने दैच्वन ।

(२५) अतुल तेजथूम्ह, सुनानं त्याके मफुम्ह, लोकय् चक्षुमान (न्ह्यागुं मिखां खंकेफुम्ह) वसपोलया आयु सछिदो दँ जुल ।

(२६) तस्सकं नां दंम्ह, उत्तमम्ह, तःजिम्ह, श्रेष्ठम्ह वसपोल श्रावकपिं सहित मि-त्याथें ह्वाराह्वारां च्याना निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२७) फसं सुपांय्यात चीकिथें, सूर्द्यःनं पुगाःगुयात नाय्किथें, मतं ख्युंगुयात तंकिथें वसपोल श्रावकपिं सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२८) तःजिम्ह जिन तिष्य बुद्ध नन्दारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन वसपोलया नामं दय्कूगु स्तूप स्वंगू योजनति तज्जा जुयाच्वन ।

भगवान तिष्यया वंस - भिंन्हय्गूगु क्वचाल

२०. पुष्य बुद्ध

(१) उगु मण्डकल्पय् हे पुष्य सुनानं त्याके मफुम्ह, उपमा बिइल्वःम्ह मदुम्ह, ज्वः धैम्ह सुं मदुम्ह लोकाग्रनायक शास्ता जुल ।

(२) वसपोलं नं ख्युंगु धाक्वफुक चीका, स्वयाच्वंगु ग्वारायात स्वःज्यंका (तृष्णाक्षय याना), सीम्वाःगु लः (हानं, हानं जन्म काये म्वाःलिगु धर्म)या वा गाका देवतापिं सहित (लोक) यात लुधंकल ।

(३) (वसपोल) पुष्य बुद्ध नक्षत्र मङ्गलय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्याःबले जूगु न्हापाँगु धर्माविबोध सछिदो कोटियात जुल ।

(४) निक्वःगु धर्मावबोध गुइसःदो (मनूतय्त) जुल, स्वक्वःगु धर्मावबोध धाःसा चय्सःदोयात जुल ।

(५) पुष्य बुद्धया नं क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं, तःजिपिंसं ब्वति काःगु स्वंगू मुंज्या जुल ।

(६) न्हापाँयागु मुंज्याय् ख्वीसःदो (मनूत) खाःगु जुल, निक्वःगु मुज्याय् न्यय्सःदो खाःगु जुल ।

(७) स्वक्वःगु मुंज्या अनुपादिशेष (पञ्चस्कन्ध, आसक्ति ल्यं मदय्धुंकूपिं) जुइधुंकूपिं, पुवंक मुक्त जुइधुंकूपि, प्रतिसन्धि (हानं जन्म कायेगु स्वापू) चब्बुइ धुंकूपिं पीसःदो (भिक्षुपिनिगु) जुल ।

(८) जि उगु इलय् विजितावी नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वनागु जुल, तःधंगु राज्य त्वःता जि वसपोलयाथाय् प्रव्रजित जुया ।

(९) वसपोल लोकाग्रनायक पुष्य बुद्धं जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "थौंकन्हय्सं गुइनिगु कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१०) "थुम्हं कुतःयासे ... ... (पारमिता, अभिज्ञा आदि) पुवंकल धाय्वं भ्रीपिं लिपा थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(११) वसपोलया वचन न्यना भ्रं मन तया कुतः यासे जिं तस्सकं क्वातुक व्रत अधिष्ठानयाना भ्रिगू पारमिता पुवंका ।

(१२) (वसपोल) शास्ताया शासन (धर्म)यागु सूत्रान्त, विनय, नवाङ्ग फुक्कं पुवंक सयेका जिं जिन शासनया शोभायात तच्च्वयेका ।

(१३) जिं उकि अप्रमादी जुया, ब्रह्म-भावत्वय् अभ्यासयाना अभिज्ञापारमिता पुवंका ब्रह्मलोकय् वना ।

(१४) पुष्य बुद्धया नगरया नां कासिक जुयाच्वन, (वसपोल) जयसेन नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन, माँम्हसिया नां सिरिमा जुल ।

(१५) वसपोलं गुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार जुल– गरुड (पक्ष), हंस व सुवर्णभारा ।

(१६) बाँबाँलाक छाय्पियातःपि नीस्वदो मिसात दैच्वन । कृशागौतमी नांम्ह मिसा (वसपोलया) जहान जुल, अनुपम काय् ।

(१७) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं वसपोलं किसि गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । पुरुषोत्तमम्ह (वसपोल) खुलातक थःगु कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(१८) लोकया अग्रनायकम्ह मनुखय् उत्तमम्ह, महावीरम्ह पुष्य बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि मृगदाय वनय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(१९) पुष्य बुद्धया नं सुरक्षित व धर्मसेन अग-श्रावकपिं जुल, सभिय नांम्ह (उपासक) उपस्थापक जुल ।

(२०) चाला व उपचाला वसपोल भगवानया अग्र-श्राविकापिं जुल, बोधिवृक्षयात धाःसा आमण्ड धाइगु जुल ।

(२१) धनञ्जय व विशाख अग्र–उपस्थापकपिं जुल, पद्मा व नागा अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(२२) वसपोल मुनि न्ययच्यागू रतनति तःधिक जुयाच्वन– सच्छिगू जःदुम्हथें, पुन्हिया तिमिलाथें तुं थिनाच्वन ।

(२३) उगु बखतय् (मनूतय्गु) आयु गुइदो दँ दैच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२४) असीम यश थूम्ह वसपोल शास्ता आपालं प्राणीपिंत उपदेश बिया, आपालं मनूतय्त पार तरय्याना श्रावकपिं सहित निर्वाण जुया बिज्यात ।

(२५) तःजिम्ह जिन पुष्य शास्ता सोनारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । (वसपोलया) धातु (अस्थि) उखे, थुखें प्रदेशय् न्यनाच्वंगु जुल ।

भगवान पुष्यया वंस - भिंच्यागूगु क्वचाल

२१. विपश्वी बुद्ध

(१) पुष्य बुद्धयां लिपा मनुखय् उत्तमम्ह, चक्षुमानम्ह (न्ह्यागुं मिखाखँम्ह) सम्बुद्ध विपश्वी धैगु नामं संसारय् उत्पन्न जुल ।

(२) (वसपोल) अविद्या धाक्व ध्वस्तयाना, तःजिगु सम्बोधि प्राप्तयाना धर्मचक्र प्रवर्तन यायेत बन्धुमती नगरय् बिज्यात ।

(३) (वसपोल) नायोनं धर्मचक्र प्रवर्तनयासे निम्ह्हेसितं (खण्ड व तिष्य, लिपा अग्र-श्रावक जुइपिंत) बोध यानाबिज्यात । न्हापालाक जूगु (थुगु) धर्माविबोध यापिं (प्राणीपिं) थुलिउलि दु धैगु ल्याःचाः हे मदुगु जुल ।

(४) लिपा हानं असीम यशथूम्ह (वसपोलं) अन सत्ययात प्रकाश याना बिज्यात । निक्वः खुसी जूगु उगु धर्माविबोध चयप्यदो (मनूतयसं) यात ।

(५) उपिं चयप्यदो (मनूत) वसपोल सम्बुद्धया अनुगमन याना वसपोलया आरामय् (विहारय्) थ्यंक वःबले वसपोल चक्षुमानम्हसें उमित धर्मया उपदेश यानाबिज्यात ।

(६) वसपोलं पुक पक्षय् देशना यानाच्वंबले लिक्क च्वनान्यंगुलिं उमिसं नं उगु तःजिगु धर्मावबोध यात - थुगु स्वकःगु धर्मावबोध जुल ।

(७) विपश्वी बुद्धया क्षीणास्रवपिं क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं, तःजिपिं भिक्षुपिनिगु स्वंगू मुंज्या जुल ।

(८) न्हापाँगु मुंज्या ख्वीच्यासःदो (मनुतय्गु) जुल, निक्वःगु मुंज्या धाःसा सछिदो भिक्षुपिनिगु जुल ।

(९) चय्दो भिक्षुपिनिगु स्वकःगु मुंज्या जुल, उपिं भिक्षुपिनिगु पुचःया दथुइ (वसपोल) सम्बुद्ध झःझः धायेक थिनाच्वन ।

(१०) उगु बखतय् जि तस्सकं ऋद्धिं जाम्ह, पुण्यदुम्ह, जतिं थीम्ह, अतुल नांम्ह नागराजा जुयाच्वनागु जुल ।

(११) उबले जि (वसपोल) लोकय् थकालिम्हसिथाय् वना तुरहि दिव्यबाजं पुया, अनेक कोटि नागतसें (वसपोल यात) चाहुयेका ।

(१२) लोकनायक सम्बुद्ध विपश्वीयाथाय् वना जिं (वसपोल) धर्मराजयात ब्वने धुसेंलि मणिमुक्तरत्न थुनातःगु, अलङ्कार फुकं छाय्पियातःगु लुँयागु आसनी (वसपोलयात) देछाना ।

(१३) वसपोल बुद्धं संघया दथुइ फेतुना जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "थौकन्हसं गुइछगू कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१४) "न्ह्याइपुसे च्वंगु कपिल(वस्तु) नगरं अभिनिष्क्रमण याना (थुम्ह) तथागत जुइतिनि । (थुम्हं) कुतःयासे थाकु थाकुगु (चर्या) याना –

(१५) अजपाल सिमाया हाय् फेतुना (थुम्ह) तथागतं अन दुरु-जा (खीर) ग्रहणयाना नेरञ्जना (निरञ्जना) खुसी वनितिनि ।

(१६) नेरञ्जरा खुसिसिथय् थुम्ह जिनं खीर नयेधुंका तःजिकथं ताःलाकातःगु लं बोधिवृक्षया हापाखे वनि ।

(१७) अनंलि बोधिवृक्षया पण्डप प्रदक्षिणायाना (थुम्ह) सुनानं क्वह्याय् मफुम्ह, तस्सकं नां दंम्हसें अस्सत्थ (वंगल) सिमाक्वय् सम्बोधि ज्ञान थुइका काइ ।

(१८) "थुम्हसित जन्म बीम्ह माँया नां माया जुइ, बौया नां शुद्धोदन, थुम्ह हे गौतम (जुइ) ।"

(१९) "आस्रव मदये धुंकूपिं, राग मदये धुकूपिं, शान्त मनपिं, एकाग्रचित्तपिं कोलित व उपतिष्य अग्र–श्रावकपिं जुइ । थुम्ह जिनयात आनन्द नांम्ह उपस्थापकं उपस्थान याइ ।"

(२०) "आस्रव मदये धुंकूपिं, राग मदये धुकूपिं, शान्त मनपिं, एकाग्र चित्तपि क्षेमा व उत्पलवर्णा अग्र–श्राविकापिं जुइतिनि । उम्ह भगवानया बोधिवृक्षयात अस्सत्थ (वंगल) वृक्ष धाइ ।"

(२१) "चित्र व हस्तालवक अग्र–उपस्थापक जुइ, नन्दमाता व उत्तरा अग्र–उपस्थापिकापिं जुइ, नां दंम्ह उम्ह गौतमया आयु सछि दँ जुइ ।"

(२२) "थुलि वचन...... भीपिं थुम्हसिया नापं लाः वइतिनि ।"

(२३) वसपोलया वचन न्यना कुतलय् तस्सकं मन तया जिं तस्सकं क्वातुक व्रतय् अधिष्ठानयाना भिगू पारमिता पुवंका ।

(२४) विपश्वी बुद्धया नगरया नां बन्धुमती जुल, (वसपोल) बन्धुम नांम्ह क्षेत्री, माँम्हसिया नां जुल बन्धुमती ।

(२५) वसपोलं च्यादो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार जुल– नन्द, सुनन्द व सिरिमा ।

(२६) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं मिसात पीस्वदो दैच्वन । सुदर्शना नांम्ह मिसा (वसपोल)या जहान जुल, समवत्तक्खन्ध नांम्ह काय् ।

(२७) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खना (वसपोल) जिनं रथय् च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । च्यालाधंक कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(२८) मनुखय् श्रेष्ठम्ह, महावीरम्ह लोकनायक विपश्वी बुद्धं ब्रम्हां इनापयासेंलि मृगदाय वनय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२९) खण्ड व तिष्य विपश्वी बुद्धया अग्र-श्रावकपिं जुल, उपस्थापक धाःसा अशोक जुल ।

(३०) चन्द्रा व चन्द्रमित्रा वसपोल भगवानया अग्र-श्राविकापिं जुल, बोधिवृक्षयात धाःसा पाटली धाइगु जुल ।

(३१) पुनर्वसुमित्र व नाग अग्र-उपस्थापकपिं जुल, सिरिमा व उत्तरा अग्र-उपस्थापिकापि जुल ।

(३२) लोकनायक विपश्वी चय्कु तःधिक जुयाच्वन । वसपोलया ख्वाःया जः (प्रभा) न्हय्गू योजनतक छ्याखेलं थिनाच्वन ।

(३३) उगु बखतय् बुद्धया आयु चय्दो दँ दयाच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(३४) (वसपोलं) आपालं देवतापिंत व मनूतय्त बन्धनं मुक्त यानाबिज्यात, ल्यं दुपि पृथक्जनतय्त मार्ग (वनेमाःगु लँ) क्यना बिज्यात ।

(३५) जः (अष्टाङ्गिक मार्गज्ञानयागु आलोक) क्यना, अमृतपद (हानं हानं बुइगु व सी धैगु म्वाःगु अवस्था) यात स्यनेकनेयाना वसपोल मित्याःथें ह्वाराह्वारां च्याना श्रावकपिं सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(३६) तःजिगु ऋद्धि, तःजिगु पुण्य, (चतुर्भुमिक) लक्षण (आदि) उगु फुकं दुसुनावन । संस्कार धैगु फुकं धाथें प्वना वनिगु मखुला ?

(३७) तःजिम्ह जिन विपश्वी बुद्ध सुमित्रारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन हे (वसपोलया नामं दयेकूगु) तःजिगु थू (स्तूप) न्हय्गु योजन तज्जागु जुल ।

भगवान विपश्वीया वंस - भिंगुंगूगु क्वचाल

२२. शिखी बुद्ध

(१) विपश्वी बुद्धया लिपा जूम्ह शिखी नांम्ह सम्बुद्ध निपातुतिं चूपिं (मनु) खय् उत्तमम्ह, ज्वः मदुम्ह, सुनानं हयेकाये मफुम्ह जिन जुल ।

(२) मारया सेनायात दमनयाना, उत्तमगु सम्बोधि प्राप्तयाना, प्राणीपिं प्रति करुणा तया (वसपोलं) धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(३) जिनपिंलय् श्रेष्ठम्ह शिखी बुद्धं धर्मचक्र प्रवर्तन याःबले न्हापालाक यागु धर्माविबोध सच्छिदो कोटि (प्राणी) जुल ।

(४) गण श्रेष्ठम्ह, मनुखय् उत्तमंम्ह (वसपोलं) यानाबिज्यागु मेगु धर्मदिशनाय् गुइदो कोटिं (प्राणीपिंसं) याःगु धर्माविबोध निक्वःगु जुल ।

(५) (वसपोलं) देवतापिं सहितगु लोकय् यमक प्रातिहार क्यना बिज्याःबले जूगु स्वक्वःगु धर्माविबोध चयदो कोटियात प्राप्तजुल ।

(६) शिखी बुद्धया नं क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं, तःजिपिंसं ब्वतिकाःगु मुंज्या स्वक्वःतक जुल ।

(७) न्हापालाक जूगु मुंज्याय् छगू लाख भिक्षुपिं खाःगु जुल, निक्वःगु खुसि जूगु मुंज्याय् चयदो भिक्षुपिं मुंगु जुल ।

(८) स्वक्वःया खुसि जूगु मुंज्याय् न्हयदो (७०) भिक्षुपिं मुन । (उगु मुज्या) लखय् ब्वलंगु पलेस्वाँथें (राग, द्वेष, क्लेश आदि) पेमपुंगु जुल ।

(९) उगु बखतय् जि अरिन्दम नाम्ह क्षेत्री जुयाच्वनागु जुल । (वसपोल) सम्बुद्ध नायो जुयाच्वंगु संघयात जिं नकेत्वंके याना तृप्तयाना ।

(१०) (वसपोल) सम्बुद्धयात जिं आपालं (चीवर) – छगू कोटि स्वया म्हो मजुइक चीवर व बाँलाक छाय्पिया तयाम्ह गय्म्ह किसि छम्ह नं बिया ।

(११) (उम्ह) किसिया हाकःब्या व जाः दाना वयात ल्वःगु यच्छा (सम्भवतः किसि-गः) बिया जिगु मनय् न्ह्याबलें क्वातुक न्ह्यलुया च्वनिगु इच्छायात पुवंका ।

(१२) (वसपोल) लोकया अग्रनायकम्ह शिखीं जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "थुगु स्वया स्वीछगू कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१३) "कपिल(वस्तु) नांगु न्ह्याइपुसेच्वंगु नगरं ... ... भीपिं थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१४) वसपोलया वचन न्यना जिं थःगु कुतलय् भं अप्वः मन तया तस्सकं क्वातुक व्रत (कर्तव्य, सेवा कार्य)य् अधिष्ठानयाना भिगू पारमिता पुवंका ।

(१५) शिखी बुद्धया नगरया नां अरुणवती जुल, (वसपोल) अरुण नांम्ह क्षेत्री जुल । वसपोलया माँ प्रभावती नांम्ह जुल ।

(१६) वसपोलं न्हय्दो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार– सुचन्द, गिरि व वाहन जुल ।

(१७) बाँबाँलाक छायपियातःपिं नीप्यदो मिसात दैच्वन । सर्वकामा नांम्ह मय्जु (वसपोलया) जहान जुल, काय् अतुल नांम्ह ।

(१८) पुरुषोत्तमम्ह (वसपोलं) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं किसि गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । च्यालातक कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(१९) लोकय् अग्रनायकम्ह, महावीरम्ह, नरोत्तमम्ह शिखी बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि मृगदाय वनय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२०) शिखी बुद्धया अभिभू व सम्भव अग्र-श्रावकपिं जुल, उपस्थापक धाःसा क्षेमङ्कर नांम्ह जुल ।

(२१) वसपोल भगवानया सखिला व पद्मा अग्र-श्राविकापिं जुल, बोधिवृक्षयात धाःसा पुण्डरीक धाइगु जुल ।

(२२) सिरिवड्ढ व नन्द अग्र-उपस्थापकपिं जुल, चित्रा व सुगुत्ता (सुरक्षिता) अग्र-उपस्थापिकापिं जुल ।

(२३) वसपोल बुद्ध धिकःलय् न्हय् (७०) कु तःधिक जुयाच्वन । स्वीनिगू तःजिगु लक्षणं याना (वसपोल) लुँयागु माःनं छायपियातःगु थांथें (शोभायमान) जुयाच्वन ।

(२४) वसपोलया म्हं पिज्वयाच्वंगु तःचाःगु प्रभा (जति, जः) चां-न्हिं मदिक दिशा दिशापतिकं स्वंगू योजनतक न्यनाच्वन ।

(२५) वसपोल शिखी बुद्धया आयु न्हय्दो (७०) दँ दैच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२६) देवतापिं सहित (थुगु) लोकयात धर्मरूपी सुपाचं गाःगु वां नाइसेच्वंका वसपोल क्षेमन्त (निर्वाणयागु शान्ति) प्राप्तयाना श्रावकपिं सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२७) तःधंगु चीधंगु लक्षण, स्वीनिता तःजिगु लक्षण – उगु फुकं दुसुनावन । संस्कार धैगु धाथें प्वना वनिगु मखुला ?

(२८) तःजिम्ह मुनि शिखी बुद्ध अस्सारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन हे दयेकूगु तःजिगु थू (स्तूप) स्वंगू योजन तज्जाः जुल ।

भगवान शिखीया वंस - नीगूगु क्वचाल

२३. विश्वभू बुद्ध

(१) उगु हे मण्डकल्पय् ज्वः मदुम्ह, सुनानं त्याके मफुम्ह विश्वभू नांम्ह नायो लोकय् उत्पन्न जुल ।

(२) थुगु (स्वंगू लोक) रागरूपी मिं ह्वानाह्वाना च्यानाच्वंगु व तृष्णां क्वत्यलातःगु थाय् धका खना (सीका) वसपोलं किसि चिनातःगु खिपः चफुइथें चिखिसा (बन्धन) चफुना तःजिगु सम्बोधि प्राप्तयात ।

(३) लोकनायक विश्वभूं धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्याःबले न्हापालाक जूगु धर्माविबोध चय्दो कोटियात प्राप्तजुल ।

(४) लोकय् थकालिम्ह, मनुखय् उत्तमम्ह (वसपोलं) उगु प्रदेशय् चारिका यानाबिज्याःबले जूगु निगूगु धर्माविबोध न्हय्दो (७०) कोटिं यानाकाल ।

(५) वसपोलं प्रातिहार क्यना तःधंगु मिथ्यादृष्टि चीका बिज्याःबले देवतापिं सहित मनूत दुगु भिदो लोकयापिं देवतापिं व मनूत मुंवल ।

(६) तस्सकं अजू चाइपुसेच्वंगु अद्भूतगु, चिमिसं तिंतिं स्वाइगु (उगु प्रातिहार) खना ख्वीगू कोटि देवतापिं व मनूतय्सं बोध यात ।

(७) विश्वभू बुद्धया नं क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं, तःजिपिंसं ब्वतिकाःगु स्वंगू मुंज्या जुल ।

(८) न्हापाँया खुसि जूगु मुंज्याय् चय्दो कोटि भिक्षुपिं खाःगु जुल, निक्वःया खुसि जूगु मुंज्याय् न्हय्दो (७०) भिक्षुपिं दुगु जुल ।

(९) स्वंगूगु मुंज्याय् धाःसा ज़रा (मरण) आदि भय त्याके धुंकूपिं, विश्वभू बुद्धया बुद्धपुत्रपिं (काय्पिं) ख्वीदो भिक्षुपिंसं ब्वति काल ।

(१०) उगु बखतय् जि सुदर्शन नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वना । (वसपोल) महावीरयात जिं ब्वना, तःतःसकं मू वंगु (वस्तु) दान बिया, नकेगु, त्वंकेगु व पुनेगु वस्त्रादिनं संघ सहित (वसपोल) जिनयात पूजायाना ।

(११) ज्वः मदुम्ह वसपोल बुद्धं तःजिगु धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात । उगु श्रेष्ठगु धर्म न्यना जि प्रव्रज्या काये मास्ति वल ।

(१२) ततःधंगु दान बिया, चां-न्हिं चित्तासु मदयेका जि वसपोल जिनयाथाय् वना विशिष्ट गुणं जायाच्वंगु प्रव्रज्या ग्रहणयाना ।

(१३) आचरण व (विशेष) गुणं जायाच्वंगु, व्रत (कर्तव्य) चर्या शीलं युक्तगु, सर्वज्ञानं सम्पन्नगु जिन शासन (धर्म)य् जित लस्ता दैवल ।

(१४) जिके श्रद्धा व प्रीति (आनन्द, लस्ता) उत्पन्न जुल, शास्ता बुद्धयात वन्दना याना, (धर्म, ज्ञानया) बोध जुयावःगु कारणं हे प्रीति उत्पन्न जूगु जुल ।

(१५) "जि (थःगु कुतलं) लिचिलि मखु धका सीका (वसपोल) सम्बुद्धं आज्ञा जुयाबिज्यात, "थौंकन्हंय्सं स्वीछगू कल्पलिपा थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१६) "न्ह्याइपुसे च्वंगु कपिल(वस्तु) नगर दैच्वन ... ... भ्गीपिं थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१७) वसपोलया वचन न्यना जिं भ्गं अप्वः मन तया कुतः याना, क्वातुक व्रतय् अधिष्ठानयाना झिगू पारमिता पुवंका ।

(१८) विश्वभू बुद्धया नगरया नां अनोम जुल, (वसपोल) सुप्रतीत नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन, माँम्हसिया नां यशवती ।

(१९) (वसपोलं) खुदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । (वसपोलया) स्वखा तःजिगु दरबार – रुचि, सुरुचि व रतिवर्धन जुल ।

(२०) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं मिसात स्वीदोलय् पाः मजुयाच्वन । सुचिता नांम्ह मय्जु (वसपोलया) जहान जुल, सुप्रबुद्ध काय् ।

(२१) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खँसेलि (वसपोल) पुरुषोत्तमं पालकी च्वना अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात, खुलातक थःगु कुतलय् अभ्यास यानाबिज्यात ।

(२२) लोकनायक, नरश्रेष्ठ, महावीर विश्वभू बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि अरुणारामय् धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यात ।

(२३) वसपोल विश्वभू बुद्धया सोण व उत्तर अग्र–श्रावकपिं जुल, उपस्थापक धाःसा उपसन्त जुल ।

(२४) वसपोल भगवानया रामा व समाला अग्र–श्राविकापिं जुल, बोधिवृक्षयात महासाल सिमा धाइगु जुल ।

(२५) स्वस्तिक वं रम्भ अग्र–उपस्थापकपिं जुल, गौतमी व सिरिमा अग्र–उपस्थापिकापिं ।

(२६) वसपोल ख्वीगू रतनति तःधिक जुल, लुँयागु यूप (पशु बलि बीगु) थांथें (बाँलाना) च्वन । (वसपोलया) म्हं पिज्वया च्वंगु जति पर्वतया त्वापः चान्हय् थीथें थिनाच्वन ।

(२७) वसपोल बुद्धया आयु ख्वीदो दँ जुयाच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२८) वसपोल धर्मयात न्यंकभनं प्रचार याना, आपालं मनूतय्त छ्धिः याना, धर्मरूपी नांचा (डुङ्गा) ताःलाका श्रावकपिं सहित निर्वाण जुया बिज्यात ।

(२९) स्वय् यइपुसेच्वंपिं मनूत फुकं, जीवनया आमोद-प्रमोद (लस्ता), आचार-व्यवहार – उगु (फुकं) दुसुना वन । संस्कार धैगु फुक प्वना वनिगु मखुला ?

(३०) तःजिम्ह जिन विश्वभू शास्ता क्षेमारामय् निर्वाण जुया बिज्यात । वसपोलयात धातु (अस्थि) उखें, थुखें प्रदेशय् न्यनाच्वन ।

भगवान विश्वभूया वंस - नीछगूगु क्वचाल

२४. ककुच्छन्द बुद्ध

(१) विश्वभू बुद्ध धुंका ककुच्छन्द नामं जूम्ह मेम्ह सम्बुद्ध मनू (निपातुतिं चूपिं)खय् उत्तमम्ह, थाःगाः काये मफुम्ह, हयेकाये थाकुम्ह जुल ।

(२) फुक भव (जन्म, संसार)यात न्हंका, (सम्यक्) चरिया पारमिता पुवंका, (वसपोलं) सिहं पञ्जः

तछ्याना मुक्त जुइथें तःजिगु सम्बोधि प्राप्त यानाबिज्यात ।

(३) लोकनायक क्रकुच्छन्द बुद्धं धर्मचक्र प्रवर्तन याःबले जूगु (न्हापाँगु) धर्माविबोध पीदो कोटि (प्राणीपिंसं)यात ।

(४) सर्गतय् (दथुइ) अन्तरिक्षय् यमक प्रातिहारया प्रदर्शन याना (वसपोलं) स्वीदो कोटि देवतातय्त व मनूतय्त निक्वःगु बोध यानाबिज्यात ।

(५) नरदेव नांम्ह यक्षयात (वसपोलं) प्यंगू (आर्य) सत्य व्याख्या यानाबिज्याःबले वसपोलयागु (स्वक्वःगु) धर्माविबोध जुल– उकि थुलित, उलित धर्माविबोध जुल धैगुया ल्याःचाः हे मन्त ।

(६) भगवान क्रकुच्छन्दया छगू (जक) जूगु मुंज्याय् क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं, तःजिपिं (भिक्षुपिंसं) ब्वति काःगु जुल ।

(७) (अनंलि) आस्रवरूपी शत्रुया पुचःयात क्वत्यला संयमी जुइफये धुंकूपिं (अरहन्तपिं) पीदोयागु मुंज्या जुल– थुगु निक्वःगु मुंज्या जुल ।

(८) उगु बखतय् जि क्षेम नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वनागु जुल । (जिं) तथागत व जिनपुत्रपिंत यक्व, यक्व दान बिया ।

(९) गुलुपा, चीवर, पा वासः, इस्तामि– थुपिं ततःजिगु वस्तु फुकं माःकथं (इच्छायाना कथं) ताःलाका दानयाना ।

(१०) वसपोल ककुच्छन्द विनायकं (विशिष्ट नायो, बुद्ध) जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "थुगु भद्रकल्पय् थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(११) "न्ह्याइपुसे च्वंगु कपिल(वस्तु)... ...भ्रीपिं थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१२) वसपोलया वचन न्यना भ्रं अप्वः मन तया कुतःयाना, क्वातुक व्रत (चर्या, अभ्यास)य् अधिष्ठान याना भ्रिगू पारमिता पुवंका ।

(१३) उगु बखतय् जिगु नगर क्षेमावती जुयाच्वन, जिगु नां क्षेम । सर्वज्ञता (बोधिज्ञान) मालेगु भ्वलय् वसपोलयाथाय् प्रव्रजित जुया ।

(१४) वसपोल शास्ता ककुच्छन्द बुद्धया बौ अग्निदत्त नांम्ह ब्रह्मु जुयाच्वन, माँम्ह विशाखा ।

(१५) अन क्षेम नगरय् (वसपोल) सम्बुद्धया तःधंगु कुलयापिं मनुखय् तःजिपिं, श्रेष्ठपिं, भिंगु जातियापिं, तस्सकं नां दंपिं च्वंच्वंगु जुल ।

(१६) वसपोलं प्यदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार– काम, कामवर्ण व कामशुद्धि जुल ।

(१७) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं मिसात स्वीदो खाक्क दैच्वन । रोचिनी नाम्ह मय्जु वसपोलया जहान जुल, सहित उत्तर नांम्ह ।

(१८) प्यंगु लक्षण (निमित्त) खनेवं (वसपोल) जिनं रथ गया अभिनिष्क्रमण याना बिज्यात । (थःगु) कुतलय् लगय् जुया बिज्यात ।

(१९) महावीरम्ह, नरोत्तमम्ह, ककुच्छन्द विनायक (विशिष्ट नायक) बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि मृगदाय वनय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२०) ककुच्छन्द शास्ताया विधुर व सञ्जीव अग्र–श्रावकपिं जुल, उपस्थापक धाःसा बुद्धिज नांम्ह जुल ।

(२१) वसपोल भगवानया सामा व चम्पा अग्र–श्राविकापिं जुल, बोधिवृक्षयात धाःसा शिरीष धाइगु जुल ।

(२२) अच्चुत (अच्युत) व सुमन अग्र–उपस्थापकपिं जुल, नन्दा व सुनन्दा अग्र–उपस्थापिकापिं (जुल) ।

(२३) (वसपोल) महामुनि पीगु रतनति तःधिक जुयाच्वन । (वसपोलया) म्हं पिज्वःगु लुँथें च्वंगु प्रभा झिगू योजनतक छ्याखेलं न्यनाच्वन ।

(२४) वसपोल भगवान बुद्धया आयु पीदो दँ दैच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२५) मिजं, मिसा मनूत व देवतापिं दुगु (थुगु) संसारया निंतिं धर्मया पसः (बुद्धशासन, अष्टाङ्गिक मार्ग) ब्वया सिंह गर्जय् जुथें गर्जय् जुया श्रावकपिं सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२६) च्यागू अङ्गं (विशेष गुणं) जायाच्वंगु वचनं सम्पन्नम्ह (बुद्ध), छुं खिनेथाय् मदुगु वस्तु– उगु फुकं दुसुना वन । संस्कार धैगु फुकं प्वना वनिगु मखुला ?

(२७) तःजिम्ह जिन ककुच्छन्द क्षेमारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । अन हे वसपोलया नामं दयेकूगु थू (स्तूप) छगू गाउत (क्वय्छि-तियागु दापु) आकाशय् च्वय् थाहाँ वनाच्वन ।

भगवान ककुच्छन्दया वंस - नीनिगूगु क्वचाल

२८. कनकमुनि बुद्ध

(१) ककुच्छन्द बुद्धयां लिपा कनकमुनि नांम्ह सम्बुद्ध निपातुतिं चूपिंलय् उत्तमम्ह, लोकय् थकालिम्ह, मनुखय् श्रेष्ठम्ह जिन जुयाच्वन ।

(२) (वसपोलं) भिगू धर्म (भिगू पारमिता) पुवंका, हानं हानं जन्म काये मालिगु जंगल वा मरुभूमि पुला वना, खिति फुक चुइके छोया उत्तमगु सम्बोधि प्राप्त यानाबिज्यात ।

(३) लोकनायक कनकमुनिं धर्मचक्र प्रवर्तन याःबले न्हापाँया खुसि जूगु धर्माविबोध स्वीदो कोटिं यात ।

(४) मेपिनिगु वाद (सिद्धान्त)यात खण्डनयायेत (वसपोलं) प्रातिहार क्यंबले जूगु निक्वःगु खुसियागु धर्माविबोध नीगू कोटिं प्राप्तयात ।

(५) अनं लिपा ऋद्धि प्रातिहार (बुद्ध, अर्हतपिंसं याइगु)या प्रदर्शनयाना (वसपोल) सम्बुद्ध देवतापिनिगु शहरय् बिज्यात । अन (वसपोल) पण्डुकम्बल शिलासन (शक्र, इन्द्रया आसन)य् फेतुना बिज्यात ।

(६) (अन हे) वसपोल मुनिं वर्षावास हनाबिज्यात । (उगु अवसरय्) वसपोलं (अभिधर्मयागु) न्हय्गू प्रकरणया

देशना यानाबिज्याःबले जूगु स्वक्वः खुसियागु धर्माविबोध भिंदो कोटिं (देवतापिंसं) यात ।

(७) देवातिदेव वसपोल बुद्धया मुंज्या छक्वः जक जुल– उकि क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं; तःजिपिंसं ब्वतिकाल ।

(८) उगु मुंज्या बाःवःगुलिं (रूप, गन्ध आदि इन्द्रिय सुखया इच्छायागु बसि) पुलावने धुंकूपिं, मृत्युयात हे नाशयाये धुंकूपिं (हानं जन्म काये म्वाले धुंकूपिं) स्वीदो भिक्षुपिं जुयाच्वन ।

(९) उगु बखतय् जि पर्वत नांम्ह क्षेत्री, पासापिं व सल्लाहकारपिंसं सम्पन्नम्ह, यक्व सेना व बाहाँ दुम्ह जुयाच्वनागु जुल ।

(१०) जिं (वसपोल) सम्बुद्धया दर्शन याःवना, सुनानं थ्वय् मफुगु धर्म न्यना, (वसपोल) जिन सहित संघयात निमन्त्रणायाना, इच्छा जूकथं दान बिया ।

(११) श्रावकपिं सहित शास्तायात जिं पट्टुण्ण, चीन, काशीं वःगु भुलाय्, तेंय्-गा, लुँयागु खडाउ दान बिया ।

(१२) वसपोल बुद्धं संघया दथुइ फेतुना जिगु बारय् व्याकरण यानाबिज्यात, "थुगु भद्रकल्पय् हे थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१३) "कपिल(वस्तु) नांगु न्ह्याइपुसे च्वंगु ... ... झीपिं थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(१४) वसपोलया वचन न्यना जिं झं अप्वः मन तया कुतःयाना, क्वातुक व्रतय् अधिष्ठानयाना झिगू पारमिता पुवंका ।

(१५) सर्वज्ञता मालेगु भ्वलय् जिं मनुखय् उत्तमम्हसित दानबिया, तःधंगु राज्य परित्याग याना, वसपोलयाके प्रव्रज्या कया ।

(१६) वसपोल सम्बुद्धया नगरया नां शोभावती जुल, (वसपोल) शोभ नांम्ह क्षेत्री । उगु नगरय् वसपोलया तःधंगु कुल च्वंच्वंगु जुल ।

(१७) कनकमुनि शास्ताया बौ यज्ञदत्त नांम्ह ब्रह्मु जुल, माँम्हसिया नां उत्तरा ।

(१८) वसपोलं स्वदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात, वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार - तुषित, सन्तुषित व सन्तुष्ट जुल ।

(१९) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं मिसात झिंखुदोलय् पाः मजू । रुचिगता नांम्ह मयजु (वसपोलया) जहान जुल, सार्थवाह नांम्ह काय् ।

(२०) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खना (वसपोल) पुरुषोत्तमं किसि गया अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । खुलातक थ:गु कुतलय् अभ्यास यानाबिज्यात ।

(२१) महावीर, नरोत्तम, कनकमुनि लोकनायकं ब्रह्मां इनापयासेंलि मृगदाय वनय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(२२) कनकमुनि शास्ताया भिय्यस व उत्तर नांपिं अग्र–श्रावकपिं जुल, स्वस्तिज चाहिं उपस्थापक ।

(२३) समुद्रा व उत्तरा अग्र–श्राविकापिं जुल, वसपोल भगवानया बोधिवृक्षयात उदुम्बर धाइगु जुल ।

(२४) उग्र व सोमदेव अग्र–उपस्थापकपिं जुल, सीवला व सामा अग्र–उपस्थापिकापिं ।

(२५) धिक:लय् वसपोल बुद्ध स्वीकु हाक जुयाच्वन । अग:या मिंइ छ्वुया लुँ, वह आदि नाय्किगु थलय् च्वंगु लुँथें तुं वसपोल ज्वालाज्वालां थिनाच्वन ।

(२६) उबले बुद्धया आयु स्वीदो दँ दैच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(२७) धर्मरूपी पता:नं छाय्पियात:गु धर्मरूपी चैत्य स्वना, धर्मरूपी स्वाँयागु पुच:पुच: दयेका वसपोल श्रावकपिं सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(२८) वसपोलया तस्सकं गौरवशालीपिं, लोकोत्तर धर्म प्रकाशयाइपि अनुयायीत फुकं – उपिं दुसुना वन । संस्कार धैगु फुकं प्वना वनिगु मखुला ?

(२९) कनकमुनि सम्बुद्ध पर्वतारामय् निर्वाण जुयाबिज्यात । वसपोलया धातु (अस्थि) उखें, थुखें प्रदेशय् न्यनाच्वंगु दु ।

भगवान कनकमुनिया वंस - नीस्वंगूगु क्वचाल

२६. काश्यप बुद्ध

(१) कनकमुनि बुद्धया लिपा निपातुतिं चूपिंलय् उत्तमम्ह, धर्मया जुजु, प्रभां थिनाच्वंम्ह, गोत्रं काश्यप नांम्ह सम्बुद्ध जुल ।

(२) (वसपोलं) कुलया श्रीसम्पत्ति दान बिया, फ्वंवःपिंत आपालं अन्न, नसा-त्वंसा दानयाना, मनय् वःथे इच्छा पुवंका, द्वहँ नं थें चिखिसा चफुना तःजिगु सम्बोधि प्राप्त यानाबिज्यात ।

(३) लोकनायक काश्यपं धर्मचक्र प्रर्वतन याःबले न्हापाँयागु धर्मावबोध नीदो कोटिं यात ।

(४) वसपोल बुद्धं प्यलातक लोकय् चारिकायाना बिज्याःबले भ्किदो कोटिं निक्वःयागु धर्मावबोध यात ।

(५) (वसपोलं) यमक प्रातिहारया प्रदर्शनयाना ज्ञानधातु (ज्ञानया तत्व)या व्याख्या यानाबिज्याःबले स्वक्वःगु धर्मावबोध न्यादो कोटियात प्राप्तजुल ।

(६) (वसपोल) जिनं सुधर्मा धैगु न्ह्याइपुगु देवपुरय् धर्मया व्याख्या यानाबिज्याःबले अन स्वदो कोटि देवतापिंत बोधजुल ।

(७) यक्ष नरदेवयात (वसपोलं) याःगु मेगु धर्मदिशनाय् धर्मावबोध याःपिनिगु संख्या थुलिउलि धैगु हे मदु ।

(८) देवतीदेव वसपोलया - क्षीणास्रवपिं, क्लेशरहितपिं, शान्तचित्तपिं, तःजिपिसं ब्वतिकाःगु छगू (जक) मुंज्या जुल ।

(९) उकि विनय व शीलं भवया (संसारय् जन्म कायेगुया) अन्त प्राप्तयाय्धुंकूपि, तःजिपिं नीदो भिक्षुपिं मुन ।

(१०) उगु बखतय् जि नां दंम्ह अध्यापक, मन्त्रधर, स्वंगू वेदय् पूवंम्ह ज्योतिपाल नांम्ह ब्रह्मु जुयाच्वनागु जुल ।

(११) (जि) लक्षण शास्त्रय्, शास्त्रीय परम्पराय्, स्वधर्म (ब्रह्मु धर्म)य् पूवंम्ह, पृथ्वी व अन्तरिक्षय् (खने दइगु

लक्षणय्) सःस्यूम्ह, धामी व अनुभवी (अनावयः) जुयाच्वनागु जुल ।

(१२) भगवान काश्यपया उपस्थापक घटिकार नांम्ह जुल– गौखशालीम्ह, विनम्रम्ह, तृतीय फल (अनागामी)य् देहत्याग याःम्ह ।

(१३) घटिकारं जितः (वसपोल) जिनयाथाय् ब्वना यंकल । वसपोलया धर्मदिशना न्यना जिं वसपोलयाके प्रव्रज्या कया ।

(१४) जिं बल्लाक कुतः याना, कर्तव्य व अकर्तव्य बाँलाक थुइका, छुकिसनं लिमचिला (थुकथं) जिन शासनय् पुवंका ।

(१५) बुद्धं आज्ञा जुयाबिज्याक्व गुंगू अङ्ग दुगु जिनशासन फुकं (जिं) परिपूर्ण याना उकि (जिनशासन)यात शोभायमान जुइका ।

(१६) जिगु अजू चाइपुसे च्वंगु सम्यक् अभ्यास खना वसपोल बुद्धं व्याकरण यानाबिज्यात, "थुगु हे भद्र कल्पय् थुम्ह बुद्ध जुइतिनि ।"

(१७) "न्ह्याइपुसे च्वंगु कपिल(वस्तु) नगरं अभिनिष्क्रमण याना (थुम्ह) तथागत जुइतिनि । (थुम्हं) कुतःयासे थाकुथाकुगु चर्यायाना–"

(१८) "अजपाल सिमाया क्वसं फेतुना (थुम्ह) तथागतं खीर ग्रहणयाना निरञ्जना खुसी वनितिनि ।"

(१९) "निरञ्जना खुसि सिथय् (थुम्ह) जिनं खीर नय्धुंका तःजिकथं ताःलाकातःगु लं बोधिवृक्षया क्वय्पाखे वनि ।"

(२०) "अनंलि बोधिवृक्षया मण्डप प्रदक्षिणायाना (थुम्ह) तस्सकं नां दँम्ह, सुनानं क्वन्ह्याय् मफुम्ह तःजिगु बोधि सिमाया क्वय् अजेय (सुनानं त्याके मफइगु) थासय् पद्मासनं फेतुना बोधयाइ (सम्बोधि प्राप्तयाइ) ।"

(२१) "थुया माँ माया नांम्ह जुइतिनि, बौ शुद्धोदन नांम्ह, (थुम्ह) गौतम जुइतिनि ।"

(२२) "आस्रव मदय्धुंकूपिं, राग मदय्धुंकूपिं, चित्तशान्तपिं, मन थातं तय्धुंकूपि कोलित व उपतिष्य अग्र-श्रावपिं जुइ । उम्ह जिनयात आनन्द नांम्ह उपस्थापकं उपस्थान याइ ।"

(२३) "आस्रव मदय्धुंकूपिं, राग मदय्धुंकूपिं, चित्तशान्तपिं, मन थातं तय्धुंकूपि क्षेमा व उत्पलवर्णा अग्र-श्राविकापिं जुइ । उम्ह भगवानया बोधिवृक्षयात अस्सत्थ (वंगल सिमा) धाइ ।"

(२४) "चित्र व हस्तालवक अग्र-उपस्थापकपिं जुइ, नन्दमाता व उत्तरा अग्र-उपस्थापिकापिं जुइ ।"

(२५) वसपोल ज्वःमदुम्ह बुद्धया थुलि वचन न्यना मनूत व देवतापिं लय्ताताः (थथे भाःपिल), "थुम्हला बुद्ध-पुसा खःनि का" ।

(२६) लस्तां हाःगु सः थ्वल, देवतापिं सहित झिदो लोकया निवासीतय्सं लापा थात, न्हिल, व लाहा ज्वःजलपा (वसपोलयात) नमस्कार यात ।

(२७) (उमिसं थथे धाल), "थुम्ह लोकनाथया शासनय् झीपिं सफल जुइ मफुसां यक्व समय लिपा जूसां थुम्हनापं लाः वइतिनि ।"

(२८) "खुसि छिइपिं मनूतय्सं न्ह्योने लानाच्वंगु थासं छिइमफुसां क्वय् क्वय् च्वंगु थासं ततःधंगु खुसि हे छिना पारी थ्यंक वनि ।"

(२९) "अथे तुं झीपिं सकसिनं थुम्ह जिनयात त्वःफिकुसां (थ्वसपोलया उपदेशं सफल जुइ मफुसां) यक्व ई लिपा वसपोलया सम्मुखय् च्वने दइतिनि ।"

(३०) वसपोलया वचन न्यना जिं झं अप्व मन तया कुतः याना, तस्सकं क्वातुक व्रतय् अधिष्ठानयाना झिगू पारमिता पुवंका ।

(३१) थुकथं अभ्यास याना ववं, मखुगु आचरण त्वःतु त्वःतुं जि बोधिज्ञान प्राप्त यायेया निंतिं थाकुगु व्रत (चर्या, आचरण)य् लगय् जुया ।

(३२) (वसपोल) सम्बुद्धया तःधंगु कुल वाराणसी नांगु नगरय् च्वंच्वंगु जुल, वसपोल किकी नांम्ह क्षेत्री जुयाच्वन ।

(३३) काश्यप बुद्धया बौ ब्रह्मदत्त नांम्ह ब्राह्मण जुयाच्वन, मॉंम्ह धनवती ।

(३४) वसपोलं निदो दँ तक गृहस्थी जीवन हनाबिज्यात । वसपोलया स्वखा तःजिगु दरबार – हंस, यश व सिरि(श्री)नन्द जुल ।

(३५) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं पीच्यादो मिसात दैच्वन । सुनन्दा नांम्ह मय्जु (वसपोलया) जहान जुल, विजितसेन काय् ।

(३६) (वसपोल) पुरुषोत्तमं प्यंगु लक्षण (निमित्त) खँसेंलि दरबारय् च्वंच्वं हे अभिनिष्क्रमण यानाबिज्यात । (वसपोल) छवाःधंक (थःगु) कुतलय् लगय् जुयाबिज्यात ।

(३७) लोकनायक, महावीर, नरोत्तम काश्यप बुद्धं ब्रह्मां इनापयासेंलि मृगदाय वनय् धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्यात ।

(३८) काश्यप बुद्धया तिष्य व भारद्वाज अग्र–श्रावकपिं जुल, उपस्थापक चाहिं सर्वमित्र ।

(३९) अनुला व उरुवेला अग्र–श्राविकापिं जुल, वसपोल भगवानया बोधिवृक्षयात धाःसा न्यग्रोध धाइगु जुल ।

(४०) सुमङ्गल व घटिकार अग्र–उपस्थापकपिं जुल, विजितसेना व भद्रा अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(४१) वसपोल बुद्ध तःधिकःगुलि नीगू रतनति दुगु जुल, सर्गतय् (खने दइगु) बिजुलीया ध्वःथें, ग्रह-नक्षत्रं चाःहुइका च्वंम्ह तिमिलाथें थिनाच्वन ।

(४२) वसपोल बुद्धया आयु नीदो दँ दैच्वन । उलि तातक म्वाना वसपोलं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(४३) धर्मरूपी पुखु दयेका, पायेगु वासःया रूपय् शील बिया, धर्म-पताका (३७ बोधिपक्षीय धर्म)या वस्तं पुनेगु याना वसपोलं धर्मया माः (सम्बोधि प्राप्तयायेगु साधन) ताःलाका बिज्यात ।

(४४) धर्मरूपी यच्चुसे च्वंगु न्हाय्कं आपालं मनूतय् न्ह्योने क्यना (वसपोलं आज्ञा जुयाबिज्यात), "निर्वाण पाखे वने न्ह्यांपिसं जिगु तिसा स्व ।"

(४५) शीलरूपी जङ्गीपोशाक, धर्मरूपी छ्यंगुयागु कवच बिया न्ययत धर्मरूपी छ्यंगु, तःजिगु कवच बिया –

(४६) स्मृतिप्रस्थानयागु ढाल व तीक्ष्णज्ञानयागु (जःगु) पा बिया, धर्मरूपी सेल्लागु खड्ग, मभिंगु संसर्गयात क्वत्यलेत शील–

(४७) त्रिविद्यारूपी तिसा, प्यंगू (मार्ग) फलयागु (पगरी) बेतालि बिया, षडभिज्ञायागु तिसा, धर्म-स्वा (लोकोत्तर स्थिति) यागु तिसा बिया–

(४८) पाप चीका छ्वयेत सद्धर्मरूपी तुयुगु कुसा बिया, अभयरूपी स्वाँ (अष्टाङ्गिक मार्ग) सिर्जना याना वसपोल श्रावक सहित निर्वाण जुयाबिज्यात ।

(४९) अथान्हम्ह (थाःगाः सुनानं कायेमफुम्ह), सुनानं दुदाय् मफुम्ह, सम्बुद्ध धैम्ह थुज्वःम्ह; बाँलाक कनातःगु (व्याख्या यानातःगु), न्ह्याम्हं वया स्वय्फुगु (ज्यूगु, रहस्य छुं सुचुकातःगु मदुगु) धर्म धैगु थुज्वःगु

(५०) पाय्छिगु (सम्यक्) लँय् न्ह्यब्वाना च्वंगु, थुगु स्वया तःजिगु मेगु मदुगु, संघरत्न धैगू थुज्वःगु – उगु फुकं दुसुना वन । संस्कार धैगु फुकं प्वना वनिगु मखुला ?

(५१) (वसपोल) जिन, शास्ता महाकाश्यप श्वेतव्यारामय् निर्वाण जुया बिज्यात । अन हे (वसपोलया) नामं दयेकूगु) जिनस्तूप छगू योजन तज्जा जुल ।

भगवान काश्यपया वंस - नीप्यंगूगु क्वचाल

२७. गौतम बुद्ध

(१) आः थौंकन्हय् जि शाक्यतय्गु गौरव तच्चवय्कीम्ह गौतम सम्बुद्ध खः । जिं (थःगु) कुतलय् तस्सकं लगय् जुया तःजिगु सम्बोधि प्राप्तयाना ।

(२) ब्रह्मां इनाप याःगुलिं जिं धर्मचक्र प्रवर्तनयाना । उगु मुंज्याय् न्हापाँगु धर्माविबोध झिंच्यागू कोटिं यात ।

(३) वयां लिपा जिं मनूत व देवतापिं मुनाच्वंथाय् यानागु धर्मदेशनां जूगु निक्वःगु धर्माविबोध थुलिउलिसित जुल धका ल्याःचाः यायेमफुगु जुल ।

(४) आः थौंकन्हय् हे जिं थः काय्यात उपदेश यानाबले जूगु स्वक्वःगु धर्माविबोध याःपिनिगु नं ल्याःचाः अथे तुं मदुगु जुल ।

(५) बुद्धया श्रावकपिंसं ब्वतिकाःगु जिगु मुंज्या छक्वः जक जुल – उकि झिंनिसःत्या भिक्षुपिं खाःगु जुल ।

(६) भिक्षु संघया दथुइ क्लेशरहित जुया जिं मनं ताःतुक्व बीगु मणिंथें इच्छा याक्व फुकं बियाच्वना ।

(७) मार्गफलया इच्छायाइपिंत व भवं (हानं हानं जन्म जुइमालिगुलिं) मुक्त जुइगु स्वैपिंत जि प्राणीपिंत करुणा तैच्वनाम्हं चतुर्सत्य (प्यंगू आर्यसत्य)या व्याख्यायाना ।

(८) भिंदो, नीदो मनूतय्सं धर्माविबोध याःगुजुल । छम्ह-निम्हसें जक धर्माविबोध याःगुया ला ल्याःचाः दुगु हे मखुत ।

(९) शाक्यमुनि जिगु विशुद्धगु धर्मयागु प्रचार थन आपालं मनूतय् दथुइ जूगु दु । थुगु धर्म सफल व समृद्ध जुया स्वाँ ह्वयेथें ह्वइच्वंगु दु ।

(१०) आस्रवक्षीण, क्लेशरहित, शान्तचित्त, मन स्थिर जुइधुंकूपिं सलंसः भिक्षुपिं सकलें जिगु चाकःछिं च्वंच्वंगु दु ।

(११) मनं ताःतुनागु पुमवंक आः थौंकन्हय् हे मानव जुनि त्वःतिपिं शैक्ष्यपिंत व भिक्षुपिंत सःस्यूपिंसं निन्दायाइ ।

(१२) आर्य (अष्टाङ्गिक) मार्गया अनुगमन याना, न्ह्याबलें धर्मरत, स्मृतिमान् जुयाच्वनिपिं मनूत(जक) संसाररूपी खुसि प्रति सचेत जुइफइ ।

(१३) जिगु नगर कपिलवस्तु जुल, बौ जुजु शुद्धोदन, जितः जन्म ब्यूम्ह माँयात मायादेवी धाइगु जुल ।

(१४) जिं नीगुदँ तक गृहस्थी जीवन हना । जिगु स्वखा तःजिगु दरबार – रम्य, सुरम्य व शुभ जुल ।

(१५) बाँबाँलाक छाय्पियातःपिं मिसात पीदो दैच्वन । भद्रकाञ्चना नांम्ह मिसा जिम्ह जहान जुल, राहुल काय् ।

(१६) प्यंगू लक्षण (निमित्त) खनेवं जिं सल गया अभिनिष्क्रमण याना । खुदँतक जिं (थःगु) कुतःया भ्वलय् दुष्कर चर्यायाना ।

(१७) वाराणसीया ऋषिपतनय् जिं धर्मचक्र प्रवर्तन याना । सम्बुद्धम्ह जि गौतमयाथाय् प्राणीपिंसं शरण काःवइगु जुल ।

(१८) निम्ह भिक्षुपिं– कोलित व उपतिष्य जिमि अग्र-श्रावकपिं जुल, आनन्द नांम्ह उपस्थापक जिम्ह सत्तिम्ह नापनापं जुइम्ह (अनुयायी) जुल । क्षेमा व उत्पलवर्णा भिक्षुणी अग्र–श्राविकापिं जुल ।

(१९) चित्र व हस्तालवक उपासक अग्र–उपस्थापकपिं जुल, नन्दमाता व उत्तरा उपासिकापिं अग्र–उपस्थापिकापिं जुल ।

(२०) जिं अस्सत्थ (वंगल) सिमाया क्वय् तःजिगु सम्बोधि प्राप्तयाना । (प्यकुति ख्वातुक चाकःगु) जिगु प्रभा-मण्डल न्ह्याबलें भिंखुकु तज्जा जुयाच्वनिगु जुल ।

(२१) आयु आः थौंकन्हय् म्हो जुया सछि दँ (जक) दु । उलितक म्वाना जिं आपालं मनूतय्त पार तरय्याये ।

(२२) लिपा वइपिं मनूतय्त बोध यायेया निंतिं धर्मरूपी चिलाख च्याका जि नं याकनं हे श्रावक संघपिंनापं छ्रुसिं फूगु मिथें थन हे निर्वाण जुया वनेतिनि ।

(२३) उपिं अतुल तेजथूपिं (अग्र–श्रावकपिं), दशबलं जाःगु थुगु (ऋद्धि), स्वीनिता लक्षण थूगु, गुणं जायाच्वंगु, अजू चाइपुसे च्वंगु थुगु म्ह–

(२४) उगु फुकं भिंगू दिशा जहाँ थीका, खुथिः प्रभा सहित सछिगू जः थूम्ह (सूर्दः)थें लुकुं बिना वनितिनि । संस्कार धैगु फुकं प्वना वनिगु मखुला ?

भगवान गौतमया वंस - नीच्यागूगु क्वचाल

२८. बुद्धप्रकीर्णक काण्ड

(१) असंख्य कल्प न्ह्यः प्यम्ह विनायक सम्बुद्धपिं–तण्हङ्कर, मेधङ्कर, सरणङ्कर व दीपङ्कर जुइ धुंकल । उपिं जिनपिं सकलें छगू हे कल्पय् जूपि जुल ।

(२) दीपङ्कर धुंका मेम्ह नायक कौण्डण्य जुल । (वसपोल) याकःचां छगू कल्प ज्वःछिं आपालं मनूतय्त पार तरय् यानाबिज्यात ।

(३) भगवान दीपङ्कर व शास्ता कौण्डण्यया दथुइ गुलि कल्प ल्याःखाना साध्य मजू ।

(४) कौण्डण्य बुद्धया लिपा मङ्गल नांम्ह नायक जुल । उमि दथुइ नं गुलि कल्प वन ल्याःचा मदुगु जुल ।

(५) मङ्गल, सुमन, रेवत व मुनि शोभित छगू हे कल्पय् जूपिं चक्षुमान्पिं (न्ह्यागुं, लिपायागु नं स्यूपिं), प्रभां थीपि बुद्धपिं जुल ।

(६) शोभित बुद्धयां लिपा तस्सकं नां दंम्ह अनोमदर्शी जुल उमि दथुइ ब्यूगु कल्पया नं ल्याःचाः मदुगु जुल ।

(७) अनोमदर्शी, पद्म व नायक नारद नं छगू हे कल्पय् जूपिं ख्युंगु तंकिपिं, मुनि बुद्धपिं जुल ।

(८) नारदया लिपा पद्मोत्तर नांम्ह नायक जुल । छगू कल्पतक नं याकःचाम्ह (वसपोलं) आपालं मनूतय्‌त पार तरय्‌यात ।

(९) भगवान नारद व शास्ता पद्मोत्तरया दथुइ गुलि कल्प बित उकियागु नं ल्याः तये मफुगु जुल ।

(१०) थौंकन्हय्‌ छगू लाख कल्प न्ह्यः लोकविदू (फुक लोकया खँ स्यूम्ह), देछाय्‌ हक्व ग्रहण याइम्ह, महामुनि पद्मोत्तर छम्हजक दैच्वन ।

(११) पद्मोत्तर बुद्धयां स्वीदो कल्प लिपा निम्हजक विनायकपिं दैच्वन–

(१२) भिंच्यागू कल्प न्हापा स्वम्ह लोकनायकपिं, विनायकपिं दैच्वन– पियदर्शी, अर्थदर्शी व धर्मदर्शी ।

(१३) सुजातया लिपा जूपिं थुपिं बुद्धपिं मनुखय्‌ उत्तमपिं, लोकय्‌ सुनानं दुदाय्‌ मफुपिं, छगू हे कल्पय्‌ जूपिं सम्बुद्धपिं जुल ।

(१४) गुइप्यंगू कल्प न्ह्यः छम्ह(जक) महासुनि दुगु जुल– लोकविदू (फुक लोकया खँ स्यूम्ह), शल्यक्रिया सःम्ह, उलिग्यंम्ह मेम्ह सुं मदुम्ह सिद्धार्थ ।

(१५) आःस्वया गुइनिगू कल्प न्ह्यः निम्ह विनायकपिं दैच्वन- ज्वः मदुपिं, सुनानं दुदाय् मफुपिं सम्बुद्धपिं- तिष्य व पुष्य ।

(१६) गुइछगू कल्प न्ह्यः विपश्वी नांम्ह नायक जुल । वसपोल करुणा तइम्ह बुद्धं प्राणीपिंत चिखिसां (बन्धनं) मुक्त यात ।

(१७) स्वीछगु कल्प न्हापा विनायकपिं निम्ह दैच्वन- ज्वः मदुपिं, सुनानं दुदाय् मफुपिं सिखी व विश्वभू ।

(१८) आःयागु थुगु भद्र कल्पय् स्वम्ह विनायकपिं दैच्वन- ककुच्छन्द, कनकमुनि व नायक काश्यप ।

(१९) आः थौंकन्हय् सम्बुद्ध जि हे जुल, (लिपा) मैत्रेय नं जुइतिनि । बुद्धिमानपिं, लोकयात करुणा तइपिं (जिमि) पञ्चबुद्धपिं थुपिं हे जुल ।

(२०) थुपिं धर्मया जुजुपिंसं मेपिं कोटिनं कोटि प्राणीपिनिया निंतिं उगु लं क्यनें धुंका श्रावकपिं सहित निर्वाण जुया बिज्यात ।

बुद्धप्रकीर्णक काण्ड क्वचाल

२९. धातुभाजनीय कथा

(१) तःजिम्ह जिन महागौतम कुशिनारामय् (कुशीनगरयागु छगु विहारय्) निर्वाण जुयाबिज्यात । (वसपोलया) धातु (अस्थि) उखें, थुखें प्रदेशय् न्यनाच्वन ।

(२) छथिः अजातशत्रुयाथाय् वन, छथिः वैशाली नगरय्, छथिः कपिलवस्तुइ, छथिः अल्लकप्पया निवासीतय्थाय् ।

(३) छथिः रामग्रामय् वन, छथिः वेठदीपय्, छथिः पावायापिं मल्लतय् थाय्, छथिः कुशिनारा (कुशीनगर)या निवासीतय् थाय् ।

(४) द्रोण नांम्ह ब्रह्मुनं कुम्भ (चाया कुलि) गर्भय् तया थू (चैत्य) दयेकल, मोरियतय्सं लय्लय्ताातां नौ (भस्म, ह्यंगवाः, अङ्गार) भर्गय् तया थू (चैत्य) दयेकल ।

(५) शारीरिक चैत्य च्यांगः खात, कुम्भ चैत्य गुंगूगु जुल, अङ्गार चैत्य झिगूगु । उगु इलय् हे पलिस्था जूगु चैत्य (थू) थुपिं हे जुल ।

(६) उष्णीष (चसु-क्वंय्, तालु) धातु (छगू), दन्त-धातु (वा) प्यपु, अक्खका धातु (गःचाः- क्वंय्) निपु - कुचा मदःगु न्हय्गू धातु (अस्थि) थुलि हे (जक) जुल, मेगु ल्यंदुगु धातु (अस्थि फुकं) कुचादःगु जुल ।

(७) (कुचादःगु) अस्थि धातुलय् तःग्वःगु मूपाय् ग्वःगु जुल, दथुयागु च्वकिपाय् ग्वःगु व चीग्वःगु चाहिं (ईका) ईवपाय् ग्वःगु जुल । थुपिं अस्थि धाःसा थिःथिः उन (रङ्ग, वर्ण) यागु जुयाच्वन

(८) तःग्वःगु अस्थिया उन लुँयागु थें खने दैच्वन, दथुयागु अस्थियागु उन मोतियागु थें व चीग्वःगु अस्थियागु उन मुखुगु स्वाँयागुथें च्वन । (थुपिं अस्थि फुकया) परिमाण (ग्यसु) भिंखुगू द्रोण (छगू द्रोण=१/८ बुसेलया दापु) दुगु जुल ।

(९) तःग्वःगु अस्थि न्यागू नालि (१ नालि=१ द्रोण) दैच्वन, दथुयागु अस्थि नं न्यागू हे नालि व चीग्वःगु खुगु नालि – अस्थि धातु फुकं थुलि हे जुल ।

(१०) चसु-क्वंय् (अस्थि) सीहल द्वीपय्, देःपायागु गःचाः-क्वंय् (अस्थि) ब्रह्मलोकय्, जवगु गःचाः-क्वंय् सीहलय् फुकं यंकू यंकू थाय् तुं पलिस्था जुल ।

(११) वा (दन्तधातु) छपु त्रिदशपुरय् (त्रयोत्रिंश भूवनय्), छपु नागपुरय्, छपु गान्धार प्रदेशय्, छपु कलिङ्गया जुजुयाथाय् लात ।

(१२) अपाय्-अपाय् पु हे जुयाच्वंगु पीपु वा, छचोँ-सँ प्वह-सँ फुकं देवतापिंसं चक्रवाल परम्पराकथं अर्थात्

प्रत्येक चक्रवाल लोकं थःथःगु रोल-क्रमकथं छ्पु छ्पु हरणयाना यंकल ।

(१३) भगवानया गुलुपाः कठि व चीवर वजिराय्, अन्तरवासक कुल(रु)घरय्, लासा कपिलवस्तुसं थ्यन ।

(१४) (वसपोलया) लः त्वनिगु थल व जनी पाटलिपुत्र नगरय्, हिंसाकापः (मो ल्हुइबले हिनिगु) चम्पाय्, न्हातिकाया सँ कोशलय् लात ।

(१५) काषाय वस्त्र ब्रह्मलोकय्, छ्चनय् दथुइ च्वंगु तिंस्वागु सँ पुइँ (वेठन) त्रिदशपुरय् (त्रयोत्रिंश भूवनय्), चकटि (फेय्तुइगु लासा) अवन्ती, उबले देलासा देवतापिनिगु राज्यय् थ्यन ।

(१६) चुलाः मि च्याकेगु सिं मिथिलाय् लः छ्रानय् यायेगु कापः विदेहलय्, उबले सँ खायेगु खोचा व मुलु तयेगु थल नं इन्दप्रस्थपुरय् थ्यन ।

(१७) (वसपोल) सुनिं उपभोग याःगु ल्यंदुगु परिष्कार (वस्तु) फुकं मनूतय्सं योताय् च्वंगु प्रदेश (जनपद)पाखे यंकल ।

(१८) पुलांपिं मनूतय्सं छु धाइ धाःसा गौतम बुद्धया अस्थि प्राणीपिनि निंतिं करुणातया हे उबले उखेंथुखें न्यंकूगु जुयाच्वन ।

धातुभाजनीयकथा क्वचाल

बुद्धवंस क्वचाल

नां: भुवनलाल प्रधान
जन्म: ७ वैशाख १९७९ वि.सं.
जन्मस्थल: असं कमलाछि, यें
शिक्षा: एस्.एल्.सि. (वोर्डफस्ट)
१९९७ त्रिचन्द्र कलेज, बी.ए.

राजनैतिक क्षेत्रय् सेवा : १९९७ निसें राज़नैतिक कार्यकर्ता, २००० निसें गोप्यरूपं राजनैतिक गतिविधि न्ह्याका २००३ निसें खुल्ला राजनैतिक गतिविधि, २००५ स थः च्वनागु चुकं विश्वेश्वर प्रसाद कोइराला ज्वन अले वय्कःयात नं ज्वना जेलय् तल ।

शैक्षिक क्षेत्रय् सेवा : २००२ स सरकारया वचं मदयेक शान्ति निकुञ्ज सह-शिक्षालय न्ह्याका जेलय् मलाःतले संस्थापक प्रधानाध्यापक अले २०११ निसें ७ दँ तक आनन्दकुटी विद्यापीठया प्रधानाध्यापक

श्री ५ या सरकार मंत्री पदय् : प्रशासन क्षेत्रय् : २०१७ सहायक मंत्री च्वना २०१९ निसें स्वास्थ्य, शिक्षा कानून, वन, कृषि, खाद्य, नहर, विद्युत आदि मंत्रालय हिला हिला निरंतर मंत्री च्वनादिल अले २०२३ स स्वेच्छां मंत्री पदं राजीनामा । २००३ निसें ९ दँ तक अवले का.न.पा.या क्षेत्र नं ११ स निर्विरोध सदश्य निर्वाचित ।

विदेश भ्रमण : सरकारी व गैरसरकारी स्तरं अष्ट्रेलिया, चीन, इटाली, तत्कालीन सोभियत संघ, उत्तर कोरिया, इजराइल आदि ।

विभूषण व सिरपा : गोरखा दक्षिण वाहु प्रथम श्रेणी, त्रिशक्ति पट्ठ प्रथम श्रेणी, विश्वशान्ति पदक (हेल्सींकी), धर्मोदय धम्म सम्मान, धर्मवहादुर कल्याण कोष सिरपाः, साहित्यिक पत्रकार संघपाखें इतिहास, संस्कृति अन्वेषण भुवन सिरपाः थापना, युवा बौद्ध समूह व ज्ञानमाला भजन खलः स्वयम्भू आदि वौद्ध संस्थां अभिनन्दन

भाषा, साहित्य व संस्कृति क्षेत्रय् सेवा : अंग्रेजी, नेपाली व नेपाल भाषाय् कला, संस्कृति व इतिहास विषयय् २१ गू सफूया च्वमि, जापानी धर्म, इतिहास व समाज विषयया सफू व भूटान सम्बन्धी सफू याना ६ गू सफूया अनुवाद अले सलंसः च्वसुया च्वमि ।